

Tilinpäätösasiakirjat
2015

Sisällysluettelo

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2015	3
Orionin osakkeiden perustietoja	16
Konsernin tunnusluvut	21
Tunnuslukujen laskentaperusteet	23
Konsernin laaja tuloslaskelma	24
Konsernitase	25
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	26
Konsernin rahavirtalaskelma	27
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	29
1. Toimintasegmentit	41
2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	42
3. Poistot ja arvonalentumiset	42
4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot	43
5. Rahoitustuotot ja -kulut	45
6. Tuloverot	46
7. Osakekohtainen tulos ja osinko	47
8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	48
9. Aineettomat hyödykkeet	49
10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja yhteiset toiminnot	50
11. Myytävissä olevat sijoitukset	51
12. Eläkeasaamiset ja -velvoitteet	52
13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat	55
14. Muut pitkäaikaiset saamiset	56
15. Vaihto-omaisuus	56
16. Myyntisaamiset ja muut saamiset	56
17. Rahavarat	57
18. Oma pääoma	58
19. Varaukset	59
20. Korolliset velat	60
21. Muut pitkäaikaiset velat	60
22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	61
23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	62
24. Rahoitusriskien hallinta	64
25. Johdannaissopimukset	68
26. Ehdolliset velat	69
27. Muut vuokrasopimukset	69
28. Konserniyritykset	70
29. Lähipiiritapahtumat	71
30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	71
Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)	72
Tuloslaskelma	72
Tase	73
Rahoituslaskelma	74
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	76
Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta	92
Tilintarkastuskertomus	94

Kaikki konsernitilinpäätöksen luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Orion Oyj:n hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 2015

Tapahtumia tilikaudella 2015

24.4. Orion paransi näkymäärviotaan vuodelle 2015.

9.7. Orion paransi näkymäärviotaan vuodelle 2015.

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Katsauskauden jälkeen ei ole ollut merkittäviä tapahtumia.

Taloudellinen katsaus

Liikevaihto

Orion-konsernin liikevaihto vuonna 2015 oli 1 016 miljoonaa euroa (1 015 miljoonaa euroa vuonna 2014). Valuuttakurssien nettovaikutus oli 15 miljoonaa euroa positiivinen.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto oli 961 (962) miljoonaa euroa. Lääkeliiketoiminnan muun kuin Stalevo[®], Comtess[®]/Comtan[®] ja Precedex[®] -tuotteiston liikevaihto ilman etappimaksuja oli 798 (724) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 10 %. Orionin Stalevo[®] (karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess[®]/Comtan[®] (entakaponi) Parkinson-lääkkeiden liikevaihto laski 19 % ja oli yhteensä 138 (169) miljoonaa euroa. Tämä oli 14 % (18 %) lääkeliketoiminnan liikevaihdosta.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto oli 58 (56) miljoonaa euroa.

Tulos

Orion-konsernin liikevoitto oli 267 (272) miljoonaa euroa. Etappimaksujen osuus liikevoitosta oli 8 (39) miljoonaa euroa.

Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 269 (276) miljoonaa euroa. Etappimaksujen osuus liikevoitosta oli 8 (39) miljoonaa euroa. Tuotemyynnin bruttokateprosentti kasvoi hieman tuotannon tehostumisen sekä valuuttakurssimuutosten ansioista.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 8,5 (6,4) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 33 % johtuen pääosin myydyin tuotteiston suotuisasta katekenteestä ja valuuttakurssien muutoksista.

Liiketoiminnan kulut

Konsernin myynnin ja markkinoinnin kulut olivat 190 (193) miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehityskulut olivat 108 (106) miljoonaa euroa. T&K-kulujen osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Lääketutkimuksen ja -kehityksen osuus oli 101 (99) miljoonaa euroa. Tutkimushankkeista on kerrottu tarkemmin 'Lääkeliiketoiminnan liiketoimintakatsauksessa'.

Hallinnon kulut olivat 46 (43) miljoonaa euroa.

Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut paransivat tulosta 1 (2) miljoonaa euroa.

Konsernin voitto

Konsernin voitto ennen veroja oli 262 (268) miljoonaa euroa. Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,48 (1,50) euroa, ja laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos oli 1,48 (1,50) euroa. Osakekohtainen oma pääoma oli 4,22 (3,66) euroa. Sijoitetun pääoman tuotto ennen veroja oli 36 % (37 %) ja oman pääoman tuotto verojen jälkeen 38 % (41 %).

Tase ja rahoitusasema

Konsernin **nettovelkaantumisaste** oli -10 % (-5 %), ja **omavaraisuusaste** oli 57 % (52 %).

Konsernitaseen **vieras pääoma** 31.12.2015 oli 452 (487) miljoonaa euroa. Korollista velkaa oli kauden lopussa 188 (235) miljoonaa euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 178 (210) miljoonaa euroa.

Kauden lopussa konsernin **rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset** olivat 245 (259) miljoonaa euroa. Rahavarat on sijoitettu vakavaraisten pankkien ja yritysten lyhytaikaisiin korkosijoitusinstrumentteihin.

Rahavirrat

Liiketoiminnan rahavirta oli 255 (297) miljoonaa euroa. Rahavirran pieneneminen johtui käyttöpääomaan sitoutuneen rahamäärän 15 miljoonan euron kasvusta. Vertailukaudella käyttöpääoman määrä väheni 43 miljoonaa euroa.

Investointien rahavirta oli -42 (-55) miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta oli -231 (-201) miljoonaa euroa.

Investoinnit

Konsernin investoinnit olivat 44 (57) miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden osuus oli 39 (52) miljoonaa euroa ja aineettomien hyödykkeiden osuus 5 (5) miljoonaa euroa.

Näkymäarvio vuodelle 2016

Liikevaihdon arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2015 (vuonna 2015 liikevaihto oli 1 016 miljoonaa euroa).

Liikevoiton arvioidaan ylittävän 240 miljoonaa euroa.

Näkymien perustelut

Orionin yhtenä taloudellisena tavoitteena on liikevaihdon kasvattaminen. Tasaisesti kasvavien tuotteiden kuten Dexdor[®] ja Easyhaler[®]-tuoteperhe arvioidaan alkaneena vuonna pystyvän osin korvaamaan Stalevo[®]-tuotteen geneerisen kilpailun laajentumisen aiheuttaman liikevaihdon laskun.

Orionin Parkinson-lääkkeitä ovat Comtess[®], Comtan[®] ja Stalevo[®]. Geneerinen kilpailu näiden osalta alkoi Yhdysvalloissa vuonna 2012 ja Euroopassa vuonna 2013. Kilpailun seurauksena Orionin myynti on näiden tuotteiden osalta laskenut hyvin pieneksi Yhdysvalloissa, mutta Euroopassa vaikutus on toistaiseksi ollut pienempi. Kilpailun oletetaan laajenevan Euroopassa vuoden 2016 kuluessa. Vuonna 2015 Euroopan osuus Orionin Parkinson-lääkkeiden liikevaihdosta oli noin 80 miljoonaa euroa.

Muiden keskeisten alkuperälääkkeiden Dexdorin ja Easyhaler-tuoteperheen myynnin arvioidaan jatkavan kasvuaan. Simdax[®]-tuotteen molekyylipatentti päättyi syyskuussa 2015, mutta tämän ei arvioida vaikuttavan olennaisesti tuotteen myyntiin kuluvana vuonna.

Geneeristen tuotteiden osuus Orionin kokonaisymyynnistä on kasvanut, ja hintakilpailu on jatkunut kireänä monilla markkinoilla. Orionille tärkeimmällä geneerisellä markkinalla Suomessa kilpailu jatkuu kireänä myös vuonna 2016. Lisäksi Suomessa on alkaneen vuoden alussa siirrytty järjestelmään, jossa apteekin on aina suositeltava edullisinta vaihtokelpoista geneeristä

reseptilääkettä. Tästä muutoksesta johtuva mahdollinen negatiivinen vaikutus Orionin myyntiin on sisällytetty näkymäärävion. Tuotelanseeraukset tukevat kuitenkin edelleen Orionin asemaa markkinajohtajana.

Yhteistyösopimukset muiden lääkeyhtiöiden kanssa ovat olennainen osa Orionin liiketoimintamallia. Näihin sopimukseen liittyy usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joita vuonna 2015 oli 8 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 39 miljoonaa euroa. Näiden maksujen sekä ajallinen että määrällinen ennakointi on vaikeaa. Jo tehtyihin sopimukseen liittyvät mahdolliset tulevat maksut on joissain tapauksissa sidottu esimerkiksi tutkimushankkeiden etenemiseen tai saatuihin tuloksiin, joita ei tiedetä ennen tutkimusten valmistumista. Toisaalta uusien sopimusten tekeminen on yleensä prosessi, jonka aikataulua tai lopputulosta ei tiedetä ennen sopimuksen lopullista allekirjoitusta.

Vuonna 2012 aloitetut tulevan kasvun, toimitusvarmuuden sekä laatutason kehittämiseksi ja varmistamiseksi tehtävät investoinnit ja niihin liittyvät tuotannon uudelleenjärjestelyt saatiin pääosin valmiiksi vuoden 2015 kuluessa. Niillä ei enää oleteta olevan olennaisia, tuotantokapasiteettia laskevia sekä tuotantokustannuksia nostavia vaikutuksia. Uudelleenjärjestelyjen osana tuotantotehokkuuden nostamiseksi käynnistettyjen hankkeiden arvioidaan parantavan tuottavuutta asteittain vuodesta 2015 alkaen. Samanaikaisesti kuitenkin aineellisista hyödykkeistä tehtyjen poistojen määrä (30 miljoonaa euroa vuonna 2015) on kasvanut vuoden 2012 tasosta noin 5 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 konsernin investointien kokonaismäärän arvioidaan kasvavan vuodesta 2015, jolloin ne olivat 43 miljoonaa euroa.

Markkinointipanostukset ovat hieman edellisvuotta korkeammat. Koska uusien tuotteiden rekisteröinnit ja lanseeraukset ovat yli vuoden mittaisia projekteja, on niiden vaatimat resurssien lisäykset ja muut panostukset vuodelle 2016 suunniteltu pääsääntöisesti jo edellisen vuoden aikana.

Tutkimus- ja kehityskulut ovat hieman suuremmat kuin vuonna 2015. Ne syntyvät toisaalta yhtiön sisäisistä, kiinteistä eristä kuten palkoista ja toimintainfrastruktuurin ylläpidosta, ja toisaalta ulkoisista muuttuvista kuluista. Ulkoiset kulut syntyvät mm. pitkäkestoisista kliinisistä potilaskokeista, jotka tehdään tyypillisesti useissa maissa sijaitsevilla klinikoilla. Keskeiset vuodelle 2016 suunnitellut kliiniset tutkimukset joko jatkuvat edellisestä vuodesta tai ne on jo hyvin pitkälle suunniteltu, minkä vuoksi niiden kustannustaso on varsin hyvin ennakoitavissa. Kulujen kertymään vaikuttavat olennaisesti myös kumppanuusrakenteet sekä se, miten syntyvät kustannukset jaetaan Orionin ja yhteistyökumppaneiden kesken. Esimerkiksi ODM-201-tutkimuksen kuluista Bayer maksaa suurimman osan.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Orionin Parkinson-lääkkeiden myynti laskee vuonna 2016 geneerisen kilpailun seurauksena. Kilpailun vaikutukset on jo sisällytetty kuluvan vuoden näkymäärävion. Stalevon geneerisen kilpailun laajentumisen ajankohtaan ja voimakkuuteen Euroopassa liittyy edelleen kuitenkin epävarmuutta, jolla saattaa olla olennainen vaikutus tässä vaiheessa tehdyn arvion tarkkuuteen. Vuonna 2016 kilpailun oletetaan laajentuvan Euroopassa ja siten vaikuttavan alentavasti Stalevon myyntiin. Simdaxin ja Dexdorin peruspatentit ovat päättyneet. Tuotteilla on kuitenkin yhä voimassa muuta tuotesuojaa. Tästä huolimatta on mahdollista, että geneerinen kilpailu tuotteiden osalta alkaa ennen niille kuuluvan tuotesuojan päättymistä. Orionin tietoon on tullut, että eräissä Euroopan maissa on jätetty myyntilupahakemus Dexdor-valmisteen geneeriselle versiolle. Orion on aloittanut toimenpiteet oikeuksiensa puolustamiseksi.

Yksittäisten tuotteiden myynti ja toisaalta Orionin myynti yksittäisillä markkinoilla saattaa vaihdella muun muassa sen mukaan, missä määrin lääkemarkkinoilla jatkuvasti viime vuosina kiristynyt hinta- ja muu kilpailu kohdistuu nimenomaan Orionin tuotteisiin. Parkinson-lääkkeiden toimitukset suurimmalle yhteistyökumppanille Novartikselle perustuvat yhdessä etukäteen sovittuihin aikatauluihin. Nämä voivat kuitenkin muuttua esimerkiksi Novartiksen päätösten seurauksena, jotka koskevat mm. varastotasojen muutoksia. Lisäksi Novartis-toimitusten arvoon vaikuttavat markkinahintojen sekä valuuttakurssien kehitys.

Yhdysvaltojen dollarin synnyttämä valuuttakurssiriski on viime vuosina pienentynyt, koska dollareissa tapahtuvan laskutuksen osuus Orionin liikevaihdosta on pienentynyt alle kymmeneen prosenttiin. Tällä hetkellä suurin valuutariski liittyy eurooppalaisiin valuuttoihin kuten Ruotsin kruunuun. Euroopan maiden valuuttojen synnyttämän riskin kokonaisvaikutusta pienentää kuitenkin se, että Orionilla on useimmissa näissä maissa oma organisaatio ja siten myynnin lisäksi myös kustannuksia kyseisissä valuutoissa. Japanin jenin kurssikehityksen merkitys on myös kasvanut Parkinson-lääkkeiden Japanin myynnin kasvun myötä. Venäjän ruplaan liittyvä valuuttakurssivaikutus on kasvanut valuutan voimakkaan heilunnan vuoksi. Venäjän myynnin osuus koko Orionin liikevaihdosta ei kuitenkaan ole merkittävä.

Orionin laaja tuotevalikoima saattaa aiheuttaa riskejä toimitusvarmuudelle sekä tehdä tuotannossa vaaditun erittäin korkean laatutason ylläpitämisen haastavaksi. Eri maiden viranomaiset ja keskeiset asiakkaat suorittavat lääkkeiden kehityksen ja valmistuksen säännöllisiä ja yksityiskohtaisia tarkastuksia Orionin toimipisteissä. Mahdollisesti vaadittavien korjaavien toimenpiteiden tekemisellä voi olla ainakin väliaikaisia, toimitusvarmuutta heikentäviä ja kustannuksia nostavia vaikutuksia.

Orionin tuotevalikoimassa on myös muiden lääkeyhtiöiden valmistamia tuotteita. Näiden valmistajien toimitusvarmuuteen tai tuotteiden laatuun mahdollisesti liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa riskin Orionin toimitusvarmuudelle.

Tutkimushankkeisiin liittyy aina epävarmuustekijöitä, jotka saattavat joko kasvattaa tai laskea arvioituja kustannuksia. Projektit saattavat edetä oletettua hitaammin tai nopeammin tai ne saatetaan keskeyttää. Meneillään olevissa kliinisissä tutkimuksissa mahdollisesti tapahtuvat muutokset heijastuvat kuitenkin kustannuksiin suhteellisen hitaasti, eikä niillä arvioida olevan olennaista vaikutusta kuluvan vuoden tulokseen. Uusien, käynnistymässä olevien tutkimusten aikataulut ja kustannukset ovat tutkimusprosessin luonteesta johtuen tiedossa jo etukäteen, eivätkä ne siten tyypillisesti aiheuta odottamattomia muutoksia ennakoituun kulurakenteeseen. Viimeisen eli kolmannen kliinisen vaiheen tutkimukset Orion tekee yleensä yhteistyössä muiden lääkeyhtiöiden kanssa. Näiden yhteistyösuhteiden aloittamisella ja rakenteella on myös olennainen vaikutus tutkimusprojektien aikatauluun ja kustannustasoon.

Orionin liiketoimintamalliin kuuluu merkittävänä osana yhteistyöjärjestelyt. Näihin järjestelyihin liittyviin mahdollisiin yhteistyö- ja lisenssisopimuksiin sisältyy myös usein liikevaihtoon kirjattavia maksuja, joilla voi olla olennainen vaikutus Orionin tulokseen. Vuonna 2014 näitä maksuja saatiin yhteensä 39 miljoonaa euroa, joka on selvästi enemmän kuin Orionin keskimäärin aikaisempina vuosina saamat maksut. Vuonna 2015 maksuja saatiin 8 miljoonaa euroa. Maksut saattavat olla sidottu tiettyihin tutkimushankkeiden tai myynnin kehitykseen liittyviin ehtoihin, joiden toteutumiseen tai toteutumisen ajankohtaan liittyy aina epävarmuustekijöitä.

Orionin osingonjakopolitiikka

Orion ottaa osingonjaossaan huomioon yhtiön jakokelpoisten voittovarojen lisäksi taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimat keskipitkän ja pitkän aikavälin investointi- ja muut rahoitustarpeet.

Hallituksen esitys voitonjaosta, osinko 1,30 euroa osakkeelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 273 768 720,86 euroa eli 1,94 euroa osaketta kohden. Summasta tilikauden voittoa on 196 896 699,10 euroa eli 1,40 euroa osaketta kohden. Osakekohtaiset summat on laskettu ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista jaetaan osinkoa 1,30 euroa osaketta kohden. Osingonjaon täsmäytyspäivänä yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta osinkoa. Voitonjakoehdotuksen tekemispäivänä osinkoon oikeuttavia osakkeita on 140 830 112 kappaletta, joten osingon kokonaismäärä olisi yhteensä 183 079 145,60 euroa. Konsernin osingonjakosuhte tilikaudelta 2015 olisi 87,8 % (86,7 %). Osingon maksupäivä olisi 4.4.2016 ja osinkoon olisivat oikeutettuja osakkeenomistajat, jotka ovat merkittyinä yhtiön osakasluetteloon 24.3.2016.

Lisäksi hallitus ehdottaa, että lääketieteelliseen tutkimukseen ja muuhun yleishyödylliseen tarkoitukseen lahjoitetaan hallituksen erillisen päätöksen mukaisesti 350 000 (250 000) euroa ja että omaan pääomaan jätettäisiin 90 339 575,26 euroa.

Strategia

Orionin hallitus on vahvistanut yhtiön strategian vuosille 2016–2020.

Toimintaympäristö

Orionin strategiaan vaikuttavat maailmanlaajuiset terveydenhuollon megatrendit, joilla on olennainen merkitys lääkkeiden kulutuksen kehittymiseen, lääkkeiden hintatasoon ja lääketutkimuksen edistymiseen. Tällaisia megatrendejä ovat esimerkiksi:

- Väestön ikääntyminen
- Tieteen edistysaskeleet kuten henkilökohtainen lääketiede, genetiikan ja epigenetiikan tiedon lisääntyminen, lääkeannostelun kehittyminen ja diagnostiikan kehittyminen

- Terveysthuollon kasvava kustannustaakka ja sen seurauksena tarve kustannustehokkaille hoidoille ja lääkkeille
- Lisääntynyt henkilökohtainen vastuunotto omasta terveydestä

Missio ja arvot

Orionin missiona on rakentaa hyvinvointia. Orion luo hyvinvointia tuomalla markkinoille lääkkeitä ja diagnostisia testejä, joista potilaat saavat apua ja tehoa sairauksiensa hoitoon. Tehokas lääke tuo lisäarvoa potilaalle parantamalla myös elämänlaatua. Orionin strategian toteuttamisen taustalla ovat Orionin arvot, jotka kuvaavat tapaa työskennellä yhtiössä. Nämä arvot ovat:

- keskinäinen luottamus ja arvostus
- laatu, luotettavuus ja turvallisuus
- asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen
- innovatiivisuus
- pyrkimys parhaaseen tulokseen

Painopistealueet

Jotta Orion voi toteuttaa missiotaan ja saavuttaa strategiset tavoitteet, yhtiössä on systemaattisesti keskityttävä olennaisiin painopistealueisiin ja niiden kehittämiseen. Strategian toteuttamisen kannalta keskeiset painopistealueet ovat:

- **Laatu ja turvallisuus.** Korkea laatu, tuotteiden turvallisuus ja viranomaisvaatimusten noudattaminen ovat olemassaolon edellytys lääketeollisuudessa. Koko ajan lisääntyvien vaatimusten ja sidosryhmien odotusten takia Orion kehittää näitä alueita jatkuvasti ja systemaattisesti.
- **Tuottavuus ja joustavuus.** Lääkkeiden laskevissa hintapaineissa Orion edellyttää toiminnoiltaan kustannustietoisuutta sekä saumatonta yhteistyötä yhtiön eri osien välillä, jotta tavoiteltu kannattavuustaso voidaan saavuttaa. Tämän lisäksi toiminnan on oltava joustavaa ja sen on kyettävä nopeasti reagoimaan havaittuihin muutoksiin toimintaympäristössä. Orion voi kokonsa vuoksi olla ketterämpi kuin suuret yhtiöt ja saada tästä kilpailuetua.
- **Partneruudet.** Orionin toiminta pohjautuu lähes kaikissa toiminnoissa maailmanlaajuisten verkostojen hyödyntämiseen, jolloin hyvin hoidetut partneruudet ja kumppanuudet ovat yhtiölle kilpailuetua. Tämä edellyttää Orionilta ennakkoluulottomuutta sekä avoimuutta oppia uutta partnereilta ja kumppaneilta. Partneruuksia pitää myös hoitaa niin, että yhdessä sovitut toimintatavat ja vastuut ovat käytössä joka tasolla.
- **Kilpailukykyinen ja elinvoimainen tuoteisto** on Orionin menestymisen ehto. Tämä vaatii yhtiöltä jatkuvaa panostusta tuoteiston uudistamiseen, mikä tuotteiden kehittämisen, hankinnan tai valmistuksen lisäksi sisältää niiden tehokkaan lanseerauksen sekä elinkaaren hallinnan lopetukseen saakka.
- **Vahva yhdessä tekemisen kulttuuri**, jonka perustana on asiakkaalle arvokas ja merkityksellinen työ. Orion haluaa olla erinomainen työpaikka sekä vastuullinen ja houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstönsä työhyvinvoinnin ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.

Strategiset tavoitteet

Vahvistetut strategiset tavoitteet, joiden toteutumista yhtiössä seurataan selkeästi määritetyillä mittareilla, ovat seuraavat:

- **Uusien innovatiivisten ja kustannustehokkaiden lääkkeiden ja hoitotapojen tuominen potilaille.** Orion tuo tasaisena virtana uusia lääkkeitä ja diagnostisia testejä markkinoille. Tuotekehityspotkussa on myöskin tasapainoinen määrä eri vaiheen sekä alkuperätuotteita että geneerisiä hankkeita. Yhtiö pyrkii tutkimuksessaan alan parhaaseen panos/tuotos-suhteeseen.
- **Työskentely yhdessä asiakkaan hyväksi.** Orionin henkilöstö on sitoutunutta ja ymmärtää asiakkaiden tarpeet. Työilmapiiri, asiakastyytyväisyys sekä Orion-mielikuva ovat huippuluokkaa.
- **Toiminnan jatkuva parantaminen kestävä kehityksen alueella.** Potilasturvallisuus on painavin näkökulma Orionin yritys vastuussa. Potilasturvallisuuden ydin on, että Orionin tuotteet ovat asianmukaisesti käytettyinä turvallisia. Yhtiön ympäristövastuista huolehtiminen on myös tärkeä osa kestävä kehitystä. Lisäksi Orionin tavoitteena on henkilöstön työturvallisuuden ja työssäjaksamisen jatkuva kehittäminen.

- **Markkinoita nopeampi kasvu.** Kasvu mahdollistaa yrityksen kehittämisen ja hallittujen riskien ottamisen. Tavoitteeseen pyritään sekä koko yhtiön tasolla että niillä maantieteellisillä ja tuotealilla, joilla Orion toimii.
- **Kannattavuuden vahva kehittyminen.**

Taloudelliset tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden avulla Orion pyrkii konsernin omistaja-arvon kehittämiseen, taloudellisen vakauden varmistamiseen ja kannattavaan kasvuun.

Orionin taloudelliset tavoitteet ovat:

- Kasvattaa liikevaihtoa. Tavoitteen toteuttaminen vaatii jatkuvaa panostusta tuotteiston kehittämiseen.
- Säilyttää kannattavuus hyvällä tasolla. Tavoitteena on liikevoitto, joka ylittää 20 prosenttia liikevaihdosta.
- Pitää omavaraisuusaste vähintään 50 prosentin tasolla.
- Jakaa vuotuista osinkoa, joka lähivuodet on vähintään 1,20 euroa/osake, ja kasvattaa osinkoa pidemmällä aikavälillä.

Lyhyellä aikajänteellä toteutunut kehitys voi poiketa tavoitteista. Eryteisesti vuonna 2016 tasaisesti kasvavat tuotteet kuten Dextor ja Easyhaler®-tuotepihe eivät välttämättä pysty täysin korvaamaan Stalevon geneerisen kilpailun laajentumisen Euroopassa aiheuttamaa liikevaihdon ja liikevoiton laskua. Stalevon aiheuttamien negatiivisten vaikutusten arvioidaan kuitenkin tasaantuvan vuosina 2017–2018, jolloin muiden alueiden kasvu alkaa vaikuttaa positiivisesti koko yhtiön kehitykseen.

Lupaavasti kehittynyt tutkimus- ja kehityshankeputki tulee todennäköisesti nostamaan yhtiön tutkimuskuluja jonkin verran lähivuotina. Tutkimushankkeisiin liittyvien jo tehtyjen sopimusten (Bayer/ODM-201, Janssen/ORM-12741) ja näiden suotuisaan edistymiseen sekä muiden hankkeiden partnerointiin liittyvien uusien mahdollisten sopimusten arvioidaan kuitenkin tuottavan olennaisia allekirjoitus- ja etappimaksuja tulevina vuosina. Onnistuessaan hankkeet siten osaltaan vaikuttavat positiivisesti Orionin liikevaihtoon ja erityisesti liikevoittoon jo ennen uusien alkuperälääkkeiden mahdollista hyväksyntää ja varsinaisen tuotemyynnin alkamista.

Liiketoimintakatsaukset

Lääkeliiketoiminta

Katsaus ihmislääkemarkkinoihin

Orionin yksittäisistä markkina-alueista tärkein on Suomi, jonka osuus kokonaisliikevaihdosta on noin kolmannes. IMS Healthin tilastoinnin mukaan ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2015 oli yhteensä 2 239 (2 167) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 % edellisvuodesta. Orion pystyi kasvattamaan myyntiään markkinoita nopeammin, ja yhtiö piti asemansa Suomen johtavana lääkemarkkinoijana. IMS Healthin tilastoinnin mukaan Orionin ihmislääkkeiden tukkumyynti Suomessa vuonna 2015 oli yhteensä 270 (251) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Orionin markkinaosuus Suomen lääkemarkkinoista oli 12 % (12 %).

Yksittäisenä terapia-alueena Orionille merkittävin on edelleen Parkinsonin taudin hoito. Entakaponia sisältävät Orionin brändätyt Parkinson-lääkkeet (Stalevo®, Comtess® ja Comtan®) muodostavat alle 15 % konsernin liikevaihdosta.

Kaikkien Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti:

milj. EUR tai USD		MAT9/2015	MAT9/2014	Muutos %
Yhdysvallat	USD	838	812	+3 %
Eurooppa TOP 5	EUR	944	995	-5 %
Japani	EUR	556	497	+12 %

Lähde: IMS Health lääkemyyntitilastot MAT9/2015 (10/2014–9/2015)

Euroopan viisi suurinta Parkinsonin taudin lääkemarkkinaa olivat Saksa, Iso-Britannia, Ranska, Espanja ja Italia.

Kaikkien entakaponia sisältävien Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti:

milj. EUR tai USD		MAT9/2015	MAT9/2014	Muutos %
Yhdysvallat	USD	89	118	-28 %
Eurooppa TOP 5	EUR	131	147	-11 %
Japani	EUR	63	53	+19 %

Lähde: IMS Health lääkemyyntitilastot MAT9/2015 (10/2014–9/2015)

Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden yhteenlaskettu myynti:

milj. EUR tai USD		MAT9/2015	MAT9/2014	Muutos %
Yhdysvallat	USD	18	19	-5 %
Eurooppa TOP 5	EUR	102	127	-19 %
Japani	EUR	63	53	+19 %

Lähde: IMS Health lääkemyyntitilastot MAT9/2015 (10/2014–9/2015)

Yhdysvalloissa Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden myynnin lasku johtuu markkinan geneeristymisestä ja Euroopassa geneerisen kilpailun alkamisesta. Japanissa myynnin kasvu johtuu pääosin Stalevon lanseeraamisesta markkinalle vuoden 2015 aikana. Orionin brändättyjen Parkinson-lääkkeiden markkinaosuus Yhdysvalloissa oli 2 %, Euroopan viidellä suurimmalla markkinalla keskimäärin 11 % ja Japanissa 11 %.

Euroopassa yleisimpien suonensisäisesti annosteltavien anestesia- ja tehohoitorauhoitteen (propofoli, midatsolaami, remifentaniili ja deksmedetomiini) yhteenlaskettu myynti syyskuuhun 2015 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta oli IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan 519 (498) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 4 %. Orionin Dexdor®-tehohoitorauhoitteen (deksmedetomiini) myynti Euroopassa IMS Health -lääkemyyntitilastojen mukaan oli 34 (26) miljoonaa euroa syyskuuhun 2015 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta, ja se kasvoi 32 %.

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto ja tulos

Lääkeliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2015 oli 961 (962) miljoonaa euroa ja liikevoitto 269 (276) miljoonaa euroa. Etappimaksujen osuus liikevaihdosta ja -voitosta oli 8 (39) miljoonaa euroa. Vuoden viimeisellä neljänneksellä Orion sai Bayerilta 3 miljoonan euron etappimaksun liittyen ODM-201-hankkeeseen. Lääkeliiketoiminnan liikevoitto oli 28 % (29 %) segmentin liikevaihdosta.

Orionin kymmenen myydyimmän lääkevalmisteen liikevaihto vuonna 2015 oli 424 (413) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %. Näiden tuotteiden osuus lääkeliketoiminnan kokonaisliikevaihdosta oli 44 % (43 %).

Lääkeliiketoiminnan muun kuin Stalevo®, Comtess®/Comtan® ja Precedex® -tuotteiston liikevaihto ilman etappimaksuja oli 798 (724) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 10 %.

Alkuperälääkkeet

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön tulosyksikön tuotteisto koostuu patenttisuojatuista reseptilääkkeistä, jotka on suunnattu kolmelle terapia-alueelle: keskushermostosairauksiin, syöpäsairauksiin ja tehohoitoon sekä Easyhaler®-keuhkolääkkeisiin.

Alkuperälääkkeet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2015 oli 323 (373) miljoonaa euroa, ja se laski 14 %. Lasku johtuu pääosin Stalevo®- ja Precedex®-lääkkeiden kohtaamasta geneerisestä kilpailusta sekä vuotta 2014 pienemmistä etappimaksuista. Muiden tuotteiden myynnin hyvä kehitys ei ole täysin pystynyt korvaamaan Stalevon ja Precedexin liikevaihdon laskua.

Orionin Parkinsonin taudin hoitoon tarkoitettujen lääkkeiden ovat Stalevo® (vaikuttavat aineet karbidopa, levodopa ja entakaponi) ja Comtess®/Comtan® (entakaponi). Niiden yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2015 oli 138 (169) miljoonaa euroa, ja se laski 19 %. Yhdysvalloissa Orionin Parkinson-lääkkeillä on useita geneerisiä kilpailijoita. Euroopassa Comtess- ja Comtan-tuotteilla on useita geneerisiä kilpailijoita. Stalevon osalta geneerinen kilpailu alkoi Saksassa vuonna 2014, ja kilpailu on alkanut laajentua Euroopassa.

Parkinson-lääkkeiden myynnin jakauma:

milj. €	2015	2014	Muutos %
Stalevo-toimitukset Novartikselle	64	73	-12 %
Comtan-toimitukset Novartikselle	27	26	+6 %
Orionin Stalevo-myynti	40	64	-37 %
Orionin Comtess-myynti	6	7	-10 %

Sydämen vaikean vajaatoiminnan hoitoon tarkoitettua Simdax®-lääkkeen liikevaihto vuonna 2015 oli 51 (47) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 9 %. Orion sai Simdaxille vuoden 2015 aikana uusia myyntilupia Euroopassa.

Astman ja keuhkohtaumataudin hoitoon tarkoitettua Easyhaler®-tuoteperheen yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2015 oli 51 (35) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 45 %. Kasvu johtuu pitkään markkinoilla olleiden monotuotteiden hyvästä myynnin kehityksestä sekä tuoteperheen uuden Bufomix Easyhaler®-yhdistelmävalmisteen (budesonidi–formoteroli) myynnistä. Bufomix Easyhalerin myynti vuonna 2015 oli 16 (3) miljoonaa euroa. Ensimmäisessä vaiheessa jätetyistä myyntilupahakemuksista kansallinen käsittelyprosessi on meneillään vielä Italiassa. Lisäksi Orion on jättänyt valmistelle myyntilupahakemukset Saksaan, Isoon-Britanniaan ja Ranskaan.

Orionin Dexdor®-tehohoitorauhoituksen (deksmedetomidiini) liikevaihto vuonna 2015 oli 45 (35) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 26 %.

Precedex®-tehohoitorauhoituksen (deksmedetomidiini) liikevaihto vuonna 2015 oli 18 (30) miljoonaa euroa, ja se laski 40 %. Rauhoitetta myy Yhdysvalloissa ja muilla Euroopan ulkopuolisilla alueilla Orionin kumppani Hospira. Precedexin liikevaihdosta suurin osa on tullut Yhdysvalloista, jossa geneerinen kilpailu alkoi elokuussa 2014.

Erityistuotteet

Patenttisuojattomista eli geneerisistä reseptilääkkeistä ja itsehoitotuotteista sekä biosimilaareista muodostuvan Erityistuotteet-tulosyksikön liikevaihto vuonna 2015 kasvoi 10 % ja oli 471 (427) miljoonaa euroa. Geneeristen entakaponi-tuotteiden myynti laski 2 % ja oli 25 (26) miljoonaa euroa. Muun tuotteiston myynti kasvoi 11 %.

Erityistuotteet-tulosyksikön tärkeimmät markkina-alueet ovat Suomi, Skandinavia sekä itäinen Eurooppa ja Venäjä. Suomessa tulosyksikön myynti vuonna 2015 oli 276 (256) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 8 %. Orion onnistui kasvattamaan myyntiään etenkin reseptilääkkeissä. Skandinaviassa myynti kasvoi 49 prosenttia 75 (50) miljoonaan euroon ja itäisessä Euroopassa sekä Venäjällä myynti laski 5 %, ja oli 53 (56) miljoonaa euroa. Myynnin euromääräiseen kehitykseen itäisessä Euroopassa ja Venäjällä vaikutti heikentävästi ruplan kurssin lasku.

Muun muassa reuman hoitoon tarkoitettua Remsima®-valmisteen liikevaihto vuonna 2015 oli 28 (6) miljoonaa euroa. Merkittävä osa liikevaihdosta tuli Norjasta. Orion ei voittanut kansallista tarjouskilpailua Norjassa vuodelle 2016. Remsima on Orionin yhteistyökumppanin kehittämä ja valmistama biosimilaari infliksimabi, jonka markkinoitioikeudet Orionilla on Pohjoismaissa ja Virossa.

Eläinlääkkeet

Pohjoismaissa ja osassa itäistä Eurooppaa Orion myy itse eläinlääkkeitä, ja muilla alueilla yhtiö toimii partnerien kautta. Lisäksi Orion markkinoi ja myy Pohjoismaissa useiden muiden yhtiöiden valmistamia eläinlääkkeitä. Orionin Eläinlääkkeet-yksiköllä on vahva markkina-asema kotimarkkinoillaan Pohjoismaissa.

Tulosyksikön liikevaihto vuonna 2015 oli 77 (70) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 10 %. Kasvu johtuu pääosin eläinrauhote-tuoteperheen hyvästä myynnin kehityksestä sekä tuoteoikeuksien myynnistä alkuvuonna kirjatusta kertaluonteisesta etappimaksusta. Tulosyksikön liikevaihdosta 35 % (35 %) eli 27 (25) miljoonaa euroa muodostui eläinrauhote-tuoteperheen myynnistä. Tuoteperheeseen kuuluvat Orionin eläinrauhotteet Dexdomitor® (deksmedetomidiini), Domitor® (medetomidiini) ja Domosedan® (detomidiini) sekä rauhoitteiden vastaavaikuttaja Antisedan® (atipametsoli).

Euroopan komissio myönsi kesällä ja Yhdysvaltain lääkeviranomaisen vuoden 2015 lopussa myyntiluvan Orionin Eläinlääkkeet-yksikön uudelle Sileo®-alkuperälääkkeelle (deksmedetomidiini). Sileo on tarkoitettu kovista äänistä johtuvan akuutin ahdistuneisuuden ja pelon lieventämiseen koirilla.

Fermion

Fermion valmistaa lääkkeiden vaikuttavia aineita Orionin ja muiden lääkeyhtiöiden käyttöön, ja sen tuotteisto kattaa lähes 30 lääkeainetta. Muille lääkeyhtiöille Fermion valmistaa geneerisiä lääkeaineita sekä tarjoaa sopimusvalmistuspalveluita uusien vaikuttavien lääkeaineiden kehitykseen ja valmistukseen. Tulosyksikön liikevaihto ilman toimituksia Orionin omaan käyttöön vuonna 2015 laski 8 %, ja oli 53 (57) miljoonaa euroa, joka on lähes kaksi kolmasosaa koko Fermionin liikevaihdosta.

Useat avaintuotteet menestyivät hyvin, vaikka kilpailu markkinoilla jatkui kireänä. Arto Toivonen aloitti 1.1.2015 Fermionin toimitusjohtajana.

Tutkimus- ja kehityshankkeet

Konsernin **tutkimus- ja kehityskulut** vuonna 2015 olivat 108 (106) miljoonaa euroa, josta lääkeliketoiminnan osuus oli 101 (99) miljoonaa euroa. Konsernin tutkimus- ja kehitysmenojen osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (11 %). Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös nykyisen tuoteiston kehittämiseen liittyviä kustannuksia.

Orion ja Bayer aloittivat vuonna 2014 maailmanlaajuisen yhteistyön, uuden suun kautta otettavan **androgenireseptorin estäjän (ODM-201)** kehitystyössä ja kaupallistamisessa. Yhtiöllä on meneillään yhteinen kliinisen vaiheen III -tutkimus, jossa arvioidaan ODM-201:n tehoa ja turvallisuutta potilailla, joilla on etäpesäkkeetön kastratioresistentti eturauhassyöpä (nm-CRPC).

Orionilla on meneillään hanke **Easyhaler®-tuoteperheen** laajentamiseksi. Orion kehittää **flutikasoni-salmeteroli -yhdistelmävalmistetta** Euroopan markkinoille. Yhdistelmävalmisteen flutikasoni hoitaa limakalvotulehdusta ja salmeteroli toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Orion sai syksyllä 2015 valmiiksi lisätutkimukset Easyhaler®-tuoteperheeseen kuuluvalla **budesonidi-formoteroli -yhdistelmävalmisteen** avulla. Saatujen tulosten perusteella Orion on jättänyt myyntilupahakemuksen Saksaan, Ranskaan ja Isoon-Britanniaan. Yhdistelmävalmisteen budesonidi hoitaa limakalvotulehdusta ja formoteroli toimii pitkävaikutteisena, keuhkoputkia avaavana lääkeaineena.

Orion jatkaa yhteistyössä Janssen Pharmaceuticals Inc. -yhtiön kanssa Alzheimerin taudin oireiden hoitoon tarkoitettua **alfa-2c-reseptorin antagonistin (ORM-12741)** kehitystyötä. Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen IIa -tutkimus lääkeaiheen uudella formulaatiolla. Orionin toteuttamassa ensimmäisessä kliinisen vaiheen IIa -tutkimuksessa selvitettiin myönteisin tuloksin lääkeaiheen tehoa ja turvallisuutta Alzheimerin tautiin liittyvien kognitiivisten ja käyttäytymisominaisuuksien hoidossa.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen II -tutkimus amyotrofista lateraaliskleroosia (ALS) sairastavien potilaiden hoitoon tarkoitettua **suun kautta annosteltavalla levosimendaanilla (ODM-109)**. Levosimendaani sitoutuu selektiivisesti troponiini C:hen lisäten sydän- ja luurankoliikkeen kalsium-herkkyyttä. Olemassa olevat tutkimukset osoittavat, että levosimendaani voi tukea pallealihaksen ja siten hengitysfunktion toimintaa sekä muiden luurankoliikkeen voimaa ja kestävyyttä ALS-potilailla.

Orion valmistautuu aloittamaan kliinisen vaiheen II -tutkimuksen uudella **COMT-estäjällä (ODM-104)**, joka tehostaa Parkinsonin taudin hoidossa käytetyn levodopan vaikutusta estämällä COMT-entsyymiä. Prekliinisten ja farmakokineettisten tutkimustulosten perusteella se on tehokkaampi kuin jo markkinoilla oleva COMT-estäjä entakaponi.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I turvallisuustutkimukset syöpien hoitoon tarkoitettua uudella **kohdennetulla FGFR+VEGFR inhibiittorilla (ODM-203)**. Prekliinisten tutkimustulosten perusteella ODM-203 hidastaa tiettyjen kiinteiden syöpäkasvaimien kehitystä.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I turvallisuustutkimukset **CYP17-entsyymin ja androgenireseptorin estäjällä (ODM-204)**. Prekliinisten tutkimustulosten perusteella ODM-204 hidastaa kastratioresistentin eturauhassyövän (CRCP) etenemistä.

Kliinisen vaiheen I -tutkimuksessa tehtyjen toksikologisten ja farmakokineettisten havaintojen perusteella Orion lopetti vuonna 2015 essentiaalisen vapinan oireiden lieventämiseen tarkoitettua ODM-106-molekyylin kehityksen. Orion jatkaa GABA-B-reseptorin positiivisiin allosteerisiin säätelijöihin liittyvää prekliinistä tutkimustyötä.

Orionilla on meneillään kliinisen vaiheen I -turvallisuustutkimukset neuroopaattisen kivun hoitoon tarkoitettua **uudella potentilla, selektiivisellä ja palautuvalla TRPA1-ionikanavan negatiivisella allosteerisella säätelijällä (ODM-108)**. Prekliinisissä tutkimuksissa ODM-108 ei tehokkaalla annoksella aiheuttanut sedaatiota, ja lisäksi molekyylillä on optimoitu hyvin imeytyväksi.

Orionin kumppani Tenax Therapeutics, Inc. kehittää ja kaupallistaa **levosimendaania** Yhdysvaltain ja Kanadan markkinoille uuteen sydän- ja verisuoni-indikaatioon, sydänleikkaukseen liittyvän matalan minuuttivirtauksen oireyhtymän eli sydänlihaskuulan (low cardiac output syndrome) estoon. Yhtiöllä on meneillään kliinisen vaiheen III -tutkimus tähän indikaatioon. Lisäksi yhtiö tutkii mahdollisuutta saada lisäindikaatio levosimendaanille septiseen sokkiin.

Orionin kumppani Recro Pharma, Inc. kehittää nenään annosteltavaa **deksmedetomidiinia** kivun hoitoon. Recro on päättänyt muuttaa kohdeindikaatiota leikkauksen jälkeisestä kivusta (post-operational pain) lääketieteellisten toimenpiteiden aikaiseen ja jälkeiseen kivun hoitoon (peri-procedural pain). Yhtiö on ilmoittanut suunnittelevansa uuden kliinisen vaiheen II -tutkimuksen aloittamista uudessa indikaatiossa.

Lisäksi Orionilla on meneillään useita projekteja varhaisessa tutkimusvaiheessa, joissa tutkitaan mm. keskushermostosairauksia, syöpää ja neuroopaattista kipua.

Diagnostiikkaliiketoiminta

Orion Diagnostica valmistaa helppokäyttöisiä ja nopeita ns. in vitro eli kehon ulkopuolella käytettäviä diagnostisia testejä ja lähitestaukseen soveltuvia testijärjestelmiä. Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2015 oli 58 (56) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 3 %.

Päätuotteena jatkoivat QuikRead®-tulehdustestit, joiden myynti kasvoi edelleen. QuikRead go® -tuoteperheen CRP-testien avulla voidaan infektioitautien diagnostiikassa ohjata antibioottihoito sellaisille potilaille, jotka niitä tarvitsevat ja ehkäistä antibioottien turhaa käyttöä tilanteissa, joissa potilaalle ei ole niistä hyötyä. Turhien antibioottikuurien välttäminen auttaa kasvavan antibioottiresistenssiongelman hoitamisessa. Vuonna 2015 jatkettiin QuikRead go® wrCRP ja QuikRead go wrCRP+Hb -testien lanseerausta ja tuotiin QuikRead go® -laitteisiin uusi kaksisuuntainen liitettävyyssominaisuus. Tämän avulla QuikRead go® -laite voidaan liittää laboratoriodien tietojärjestelmiin mikä antaa QuikRead go® -laitteiden käyttäjäkunnalle entistä laajemmat mahdollisuudet automatisoida sekä laitteen, sen käyttäjien että laadun hallintaa.

Orion GenRead® -testisysteemin ensimmäisten tuotteiden, laitteen ja antibioottihoidon yhteydessä suolistoinfektioita aiheuttavan C. difficile-bakteerin tunnistavan C. Difficile-testin lanseeraus jatkui suunnitellusti. Testi antaa ensimmäiset positiiviset C. difficile- tulokset jo 20 minuutissa, mikä on potilaan hoidon kannalta merkittävä etu. Orion GenRead® perustuu nukleiinihappoja monistavaan isotermaaliseen SIBA®-teknologiaan.

Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 8,5 (6,4) miljoonaa euroa, ja se kasvoi 33 %. Kasvu johtuu pääosin myydyin tuotteiston suotuisasta katerakenteesta sekä valuuttakurssien muutoksista. Diagnostiikkaliiketoiminnan liikevoitto oli 15 % (11 %) segmentin liikevaihdosta.

Kaisa Tarkkanen aloitti Orion Diagnostican toimitusjohtajana 1.10.2015.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Orionilla oli 31.12.2015 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 38 906 154 (40 412 981) kappaletta ja B-osakkeita 102 351 674 (100 844 847) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Vuoden 2015 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 427 716 (569 665) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2015 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 880 047 038 (908 534 802) ääntä.

Orionilla oli vuoden 2015 lopussa 48 877 (51 917) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Osakkeiden äänioikeudet

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Osakkeiden muuntaminen

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärien puitteissa. Vuonna 2015 osakkeita muunnettiin yhteensä 1 506 827 kappaletta.

Kaupankäynti Orionin osakkeilla

Orionin A- ja B-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä suurten yhtiöiden ryhmässä, terveydenhuollon toimialaluokassa tunnuksilla ORNAV ja ORNBV. Kaupankäynti yhtiön molemmilla osakkeilla alkoi 3.7.2006, ja tietoja kaupankäynnistä yhtiön osakkeilla on saatavilla tästä päivämäärästä alkaen.

Yhtiön osakkeiden markkina-arvo 31.12.2015 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 4 497 miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 aikana Orionin A-osaketta vaihdettiin Nasdaq Helsingissä yhteensä 2 868 050 kappaletta ja B-osakkeita 67 068 756 kappaletta. Vaihdetujen osakkeiden arvo vastasi yhteensä 2 174 miljoonaa euroa. Vuoden aikana A-osakkeista vaihdettiin 7 % ja B-osakkeista 66 %. Keskimääräinen vaihto Orionin osakkeilla oli 50 %.

Orionin A-osakkeen kurssi nousi vuoden 2015 aikana 27 % ja B-osakkeen 24 %. A-osakkeen päätöskurssi 31.12.2015 oli 31,83 euroa ja B-osakkeen päätöskurssi 31.12.2015 oli 31,97 euroa. Orionin A-osakkeen vuoden korkein kurssi oli 38,69 euroa ja alin kurssi 24,90 euroa. B-osakkeen korkein kurssi vuoden 2015 aikana oli 38,86 euroa ja alin kurssi 25,47 euroa.

Nasdaq Helsingin lisäksi Orionin osakkeilla käydään kauppaa myös useilla vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Orionin A-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsingissä oli noin 88 % koko niiden vaihdon volyyymistä vuonna 2015. Orionin B-osakkeiden vaihdon volyyymi Nasdaq Helsingissä oli noin 35 % koko niiden vaihdon volyyymistä vuonna 2015. (Lähde: Fidessa Fragmentation Index.)

Hallituksen valtuutukset

Orionin varsinainen yhtiökokous 19.3.2013 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hankintavaltuuksien käyttö on käytetty vuoden 2013 aikana.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Osakeantivaltuuksien käyttö on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuuksien ehdot on selostettu tarkemmin pörsstitiedotteessa 19.3.2013.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

Orionilla on voimassa konsernin avainhenkilöiden osakepohjainen kannustinjärjestelmä, josta on tiedotettu 5.2.2013 annetulla pörsstitiedotteella.

Orion luovutti 2.3.2015 yhteensä 141 949 kpl yhtiön hallussa ollutta Orion Oyj:n B-osaketta Orion-konsernin avainhenkilöiden kannustinjärjestelmiin kuuluville, Orion-konsernin palveluksessa oleville henkilöille ansaintajaksolta 2012–2014 ja 2014 maksettavina osakepalkkioina.

Omistus pohja

Orionin osakkeet kuuluvat Euroclear Finlandin ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään, ja Euroclear Finland on Orionin virallisen osakasluettelon ylläpitäjä.

Orionilla oli vuoden 2015 lopussa 48 877 (51 917) rekisteröityä osakkeenomistajaa, joista yksityishenkilöitä oli 96 % (95 %). Heidän omistuksessaan oli koko osakekannasta 41 % (43 %) ja kaikista äänistä 62 % (63 %). Hallintarekisteröityjä osakkeita oli 58 (57) miljoonaa kappaletta. Niiden osuus kokonaisosakemäärästä oli 41 % (40 %) ja 9 % (8 %) yhteenlasketuista äänistä.

Orionin hallussa oli vuoden 2015 lopussa 427 716 (569 665) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. Niiden osuus yhtiön koko osakekannasta on 0,3 % (0,4 %) ja yhteenlasketusta äänimäärästä 0,05 % (0,06 %).

Liputusilmoitukset

Vuoden 2015 aikana ei tehty liputusilmoituksia.

Johdon osakeomistukset

Vuoden 2015 lopussa hallituksen yhteenlasketussa osakeomistuksessa oli yhteensä 2 225 829 kappaletta yhtiön osakkeita, joista 1 874 064 oli A-osakkeita ja 351 765 B-osakkeita. Toimitusjohtajan omistuksessa oli vuoden 2015 lopussa 67 519 yhtiön osaketta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Konsernin johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtaja pois lukien) omistuksessa oli yhtiön osakkeita yhteensä 167 997 kappaletta, jotka kaikki olivat B-osakkeita. Yhtiön ylimmän johdon omistuksessa oli näin ollen yhteensä 1,75 % yhtiön koko osakekannasta ja 4,33 % yhteenlasketusta äänimäärästä.

Yhtiöllä ei ole voimassa olevia optio-ohjelmia.

Hallinto ja johtaminen

Orion Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden (Orion-konserni) toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen. Konsernin eri toimielinten tehtävät määräytyvät lakien ja konsernin hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Orion noudattaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin pörssi) listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance 2015). Orion poikkeaa koodin suosituksesta 15 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnan osalta siten, että nimitysvaliokuntaan voidaan valita muitakin kuin hallituksen jäseniä. Tarkemmat tiedot hallinnointikoodin noudattamisesta sekä siitä poikkeamisesta löytyvät Orionin verkkosivuilta www.orion.fi.

Orion-konsernin johtamisjärjestelmä muodostuu konsernitasoisista toiminnoista ja tulosyksiköistä. Näiden lisäksi järjestelmään kuuluu juridisten yksiköiden hallinnon järjestäminen. Toiminnan ohjausta ja valvontaa varten konsernissa on kaikilla tasoilla toimiva valvontajärjestelmä.

Konsernin emoyhtiö on Orion Oyj, jonka osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokouksessa. Yhtiökokous nimittää hallituksen jäsenet sekä päättää mm. yhtiöjärjestyksen muuttamisesta, osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta.

Orion Oyj:n hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinto- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Orion-konsernissa.

Emoyhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous valitsee samaksi ajaksi hallituksen puheenjohtajan ja hallitus, niin ikään samaksi ajaksi, hallituksen varapuheenjohtajan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi.

Emoyhtiön toimitusjohtajan valitsee hallitus. Osakeyhtiölain mukaisesti toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtaja huolehtii siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, ellei toisin sovita. Toimisuhteeseen päättyy irtisanomisaikaan kuluttua. Mikäli toimisuhteeseen päättyy irtisanomisaikaan kuluttua, joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, suoritetaan, elleivät osapuolet toisin sopia, toimitusjohtajalle erillisenä irtisanomiskorvauksena toimitusjohtajan irtisanomisen jälkeen 18 kuukauden rahapalkkaa vastaava määrä. Mikäli toimisuhteeseen päättyy irtisanomisaikaan kuluttua, joko yhtiön toimesta tai toimitusjohtajan toimesta muusta syystä kuin yhtiön sopimusrikkomuksen vuoksi, ei erillistä irtisanomiskorvausta suoriteta.

Orion antaa selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä yhtiön verkkosivuilla www.orion.fi.

Varsinainen yhtiökokous 24.3.2015

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingin Messukeskuksessa 24.3.2015. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksen 10 §:n ja osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:n mukaiset asiat.

Vuodelta 2014 päätettiin jakaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti osinko 1,30 euroa osaketta kohden.

Varsinaisen yhtiökokouksen ja hallituksen järjestäytymiskokouksen päätöksistä tiedotettiin tarkemmin pörssitiedotteilla 24.3.2015.

Varsinainen yhtiökokous 22.3.2016

Orion Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 22.3.2016 klo 14.00 alkaen Helsingin Messukeskuksessa.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Riskien hallinta on merkittävä osa Orion-konsernin johtamisjärjestelmää ja se liittyy tiiviisti yhtiön vastuurakenteisiin ja liiketoimintaan. Tavoitteena on tunnistaa, mitata ja hallita ne riskit, jotka mahdollisesti uhkaavat yhtiön toimintaa tai asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaprosessia, käytännön toimenpiteitä sekä vastuiden määrittelyä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla riskikartoituksilla, jotka kattavat:

- strategiset riskit, mukaan lukien tutkimus- ja kehitysriskit
- operatiiviset riskit, kuten myynti- ja liikeriskit, tuotantoriskit, turvallisuusriskit ja ympäristöriskit
- rahoitusriskit, kuten markkina-, luotto- ja maksuvalmiusriskit

Operatiivinen riskienhallinta kattaa myös hankekohtaisen riskienhallinnan.

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitetut sopimukset

Orionilla on markkinointipartnerinsa Novartiksen kanssa Comtess®/Comtan®- sekä Stalevo®-lääkkeitä koskevat markkinointisopimukset. Nämä sopimukset sisältävät valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 8 §:n 1 momentin kohdassa 11 tarkoitettuja määräysvallan vaihtumista koskevia ehtoja, joiden mukaan sopijapuoli on oikeutettu sopimuksen irtisanomiseen tiettyjen edellytysten vallitessa.

Henkilöstö

Orion-konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2015 oli 3 431 (3 493). Vuoden 2015 lopussa konsernin palveluksessa oli yhteensä 3 401 (3 450) henkilöä, joista Suomessa työskenteli 2 723 (2 769) henkilöä ja Suomen ulkopuolella 678 (681) henkilöä.

Palkat ja muut henkilöstökulut vuonna 2015 olivat yhteensä 221 (219) miljoonaa euroa.

Ympäristöasiat

Orionin ympäristövaikutukset kohdistuvat lähinnä toimitusketjun raaka-aineiden, energian ja veden kulutukseen, ilmaan ja jätevesiin meneviin päästöihin sekä toiminnasta syntyvän jätteen määriin. Konsernin kaikki tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa. Tuotantoa on Espoossa, Turussa, Kuopiossa, Salossa, Hangossa ja Oulussa, ja kaikkia tehtaita säätelevät paikallisten ympäristöviranomaisten myöntämät ympäristöluvat.

Orion soveltaa ympäristöasioidensa hallintaan ja kehittämiseen ISO 14001 -ympäristöstandardin mukaista toimintamallia, johon sisältyvät myös energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+ -viitekehykseen perustuva energianhallintajärjestelmä sekä työterveys- ja työturvallisuusasiat. Oleellisena periaatteena on jatkuva parantaminen. Orion seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia mittaamalla ja tarkkailemalla materiaalien, energian ja veden kulutusta, päästöjä ilmaan ja jätevesiin, ja toiminnasta syntyvien jätteiden määriä. Orion raportoi vuosittain ympäristövastuunsa piiriin kuuluvista asioista yritysraportissaan.

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

Orionin osakkeiden perustietoja

31.12.2015	A-osake	B-osake	Yhteensä
Kaupankäyntitunnus Nasdaq Helsingissä	ORNAV	ORNBV	
Listautumispäivä	1.7.2006	1.7.2006	
ISIN-koodi	FI0009014369	FI0009014377	
ICB-koodi	4500	4500	
Reuters-koodi	ORNAV.HE	ORNBV.HE	
Bloomberg-koodi	ORNAV.FH	ORNBV.FH	
Osakepääoma, milj. €	25,4	66,8	92,2
Kirjanpidollinen vasta-arvo/osake, €	0,65	0,65	
Osakemäärä yhteensä, kpl	38 906 154	102 351 674	141 257 828
% koko osakekannasta	28 %	72 %	100 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet, kpl		427 716	427 716
Osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita, kpl	38 906 154	101 923 958	140 830 112
Osakkeiden vähimmäismäärä, kpl			1
A- ja B-osakkeita enintään ja kaikkien osakkeiden enimmäismäärä, kpl	500 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
Ääniä/osake	20	1	
Äänimäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	778 123 080	101 923 958	880 047 038
% kaikista äänistä	88 %	12 %	100 %
Osakkeenomistajia	16 719	37 824	48 877

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Omistusjakauma osakasryhmittäin

Osakasryhmät 31.12.2015	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
Kotitaloudet	46 751	95,65	25 733 863	66,14	31 510 471	30,79	57 244 334	40,52	546 187 731	62,03
Hallintarekisteröidyt ja ulkomaiset omistajat	186	0,38	998 265	2,57	57 138 999	55,83	58 137 264	41,16	77 104 299	8,76
Julkisyhteisöt	30	0,06	3 059 820	7,86	4 563 738	4,46	7 623 558	5,40	65 760 138	7,47
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 231	2,52	5 701 612	14,65	2 195 497	2,15	7 897 109	5,59	116 227 737	13,20
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	627	1,28	3 183 286	8,18	3 636 842	3,55	6 820 128	4,83	67 302 562	7,64
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	51	0,10	164 020	0,42	2 816 187	2,75	2 980 207	2,11	6 096 587	0,69
Muut	0	0,00	65 288	0,17	62 224	0,06	127 512	0,09	1 367 984	0,16
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	427 716	0,42	427 716	0,30	427 716	0,05
Yhteensä	48 877	100,00	38 906 154	100,00	102 351 674	100,00	141 257 828	100,00	880 474 754	100,00

Omistusjakauma osakemäärän mukaan

Osakemäärä 31.12.2015	Omistajia	%	A-osakkeita	%	B-osakkeita	%	Osakkeita yhteensä	%	Ääniä yhteensä	%
1–100	14 064	28,77	264 266	0,68	620 196	0,61	809 892	0,57	5 151 449	0,59
101–1 000	25 197	51,55	3 233 132	8,31	8 536 805	8,34	10 319 561	7,31	58 202 639	6,61
1 001–10 000	8 733	17,87	9 439 185	24,26	16 968 736	16,58	24 757 057	17,53	188 196 121	21,37
10 001–100 000	804	1,64	8 653 918	22,24	9 753 905	9,53	20 026 898	14,18	199 834 044	22,70
100 001–1 000 000	69	0,14	9 671 329	24,86	8 893 126	8,69	19 195 242	13,59	206 249 957	23,42
1 000 001–	9	0,02	7 579 036	19,48	57 088 966	55,78	65 593 950	46,44	221 044 844	25,11
Yhteistilillä	0	0,00	65 288	0,17	62 224	0,06	127 512	0,09	1 367 984	0,16
Yhteensä	48 876	100,00	38 906 154	100,00	101 923 958	99,58	140 830 112	99,70	880 047 038	99,95
joista hallinta- rekisteröityjä	9	0,02	648 885	1,67	56 202 718	55,14	56 851 603	40,37	69 180 418	7,86
Orionin hallussa olevat omat osakkeet	1	0,00	0	0,00	427 716	0,42	427 716	0,30	427 716	0,05
Osakkeet yhteensä	48 877	100,00	38 906 154	100,00	102 351 674	100,00	141 257 828	100,00	880 474 754	100,00

Suurimmat osakkeenomistajat¹

31.12.2015		A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
1.	Erkki Etola ja yhtiöt	2 500 000	0	2 500 000	1,77 %	50 000 000	5,68 %	1.
	Etola Erkki	200 000	0			4 000 000		
	Etola Oy	2 300 000	0			46 000 000		
2.	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y. ja yhtiöt	2 083 360	0	2 083 360	1,47 %	41 667 200	4,73 %	2.
	Maa- ja vesitekniikan tuki r.y.	1 034 860	0			20 697 200		
	Tukinvest Oy	1 048 500	0			20 970 000		
3.	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 948 540	26 155	1 974 695	1,40 %	38 996 955	4,43 %	3.
4.	Kansaneläkelaitos	0	1 658 368	1 658 368	1,17 %	1 658 368	0,19 %	14.
5.	Ylppö Jukka	1 247 136	297 203	1 544 339	1,09 %	25 239 923	2,87 %	4.
6.	Into Ylppö ja määräysvaltaäännet	785 492	242 848	1 028 340	0,73 %	15 952 688	1,81 %	8.
	Ylppö Into	577 936	240 200			11 798 920		
	Ylppö Eeva	110 778	1 324			2 216 884		
	Ylppö Aurora	96 778	1 324			1 936 884		
7.	Orionin Eläkesäätiö ²	815 624	110 000	925 624	0,66 %	16 422 480	1,87 %	7.
8.	Saastamoisen Säätiö	889 996	0	889 996	0,63 %	17 799 920	2,02 %	5.
9.	Aho Group Oy:n määräysvaltaäännet	864 826	2 429	867 255	0,61 %	17 298 949	1,96 %	6.
	Aava Terveyspalvelut Oy	358 230	4			7 164 604		
	Kliinisen Kemian Tutkimussäätiö	107 800	0			2 156 000		
	Aho Juhani	348 919	0			6 978 380		
	Aho Kari Jussi	21 641	0			432 820		
	Porkkala Miia	5 115	0			102 300		
	Lappalainen Annakaija	4 944	2 000			100 880		
	Aho Antti	7 262	0			145 240		
	Aho Ville	10 915	425			218 725		
10.	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	292 800	560 000	852 800	0,60 %	6 416 000	0,73 %	12.
11.	Jouko Brade kuolinpesä ja yhtiöt	597 889	157 808	755 697	0,53 %	12 115 588	1,38 %	9.
	Brade Jouko kuolinpesä	181 000	4 400			3 624 400		
	Brade Oy	726	100			14 620		
	Medical Investment Trust Oy	414 974	151 573			8 451 053		
	Lamy Oy	1 152	235			23 275		
	Helsinki Investment Trust Oy	37	1 000			1 740		
	Helsinki Securities Oy	0	500			500		

31.12.2015	A-osakkeet	B-osakkeet	Osakkeita yhteensä	% osakkeista	Ääniä yhteensä	% äänistä	Järjestys äänimäärän mukaan
12. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	0	713 609	713 609	0,51 %	713 609	0,08 %	15.
13. Schweizerische Nationalbank	0	666 387	666 387	0,47 %	666 387	0,08 %	16.
14. Sijoitusrahasto Evli Eurooppa	0	631 657	631 657	0,45 %	631 657	0,07 %	17.
15. Eero Karvonen ja yhtiöt	595 000	26 433	621 433	0,44 %	11 926 433	1,35 %	10.
Karvonen Eero	80 000	9 762			1 609 762		
EVK-Capital Oy	515 000	16 671			10 316 671		
16. Keva	0	612 336	612 336	0,43 %	612 336	0,07 %	18.
17. Valtion Eläkerahasto	0	550 000	550 000	0,39 %	550 000	0,06 %	19.
18. Orionin Tutkimussäätiö	132 996	282 514	415 510	0,29 %	2 942 434	0,33 %	13.
19. Oy Ingman Finance Ab	410 000	0	410 000	0,29 %	8 200 000	0,93 %	11.
20. OP-Delta -sijoitusrahasto	0	380 000	380 000	0,27 %	380 000	0,04 %	20.
20 suurinta yhteensä	13 163 659	6 917 747	20 081 406	14,22 %	270 190 927	30,69 %	
Hallintarekisteröidyt	648 885	56 202 718	56 851 603	40,25 %	69 180 418	7,86 %	
Muut	25 093 610	38 803 493	63 897 103	45,2 %	540 675 693	61,4 %	
Orionin hallussa olevat omat osakkeet ²	0	427 716	427 716	0,30 %	427 716	0,05 %	
Kaikki yhteensä	38 906 154	102 351 674	141 257 828	100,0 %	880 474 754	100,0 %	

¹ Luettelossa on ilmoitettu yhtiön suurimpien osakkeenomistajien suorat omistukset äänimäärineen, osakkeenomistajalla olevaan äänimäärään rinnastettavat liikkeeseenlaskijan tiedossa olevat osakkeenomistajan määräysvallassa olevalla yhteisöllä tai säätiöllä olevat äänimäärät, osakkeenomistajan ja sen määräysvallassa olevan yhteisön eläkesäätiöllä ja eläkekassalla olevat äänimäärät sekä muut äänimäärät, jonka käytöstä osakkeenomistaja voi yksin tai yhdessä kolmannen kanssa päättää tekemänsä sopimuksen nojalla tai muutoin.

² Ei äänioikeutta yhtiökokouksissa.

Hallituksen jäsenten osakeomistukset¹

31.12.2015	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Hannu Syrjänen, puheenjohtaja	10 000	0	12 847	1 137	22 847	0,02	0,02
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	1 247 136	0	297 203	763	1 544 339	1,09	2,87
Sirpa Jalkanen	0	0	6 170	568	6 170	0,00	0,00
Eero Karvonen	595 000	48 800	26 433	568	621 433	0,44	1,35
Timo Maasilta	21 928	0	3 024	568	24 952	0,02	0,05
Mikael Silvennoinen	0	0	1 255	568	1 255	0,00	0,00
Heikki Westerlund	0	0	4 833	568	4 833	0,00	0,00
Hallitus yhteensä	1 874 064	48 800	351 765	4 740	2 225 829	1,58	4,30

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

Johtoryhmän jäsenten osakeomistukset¹

31.12.2015	A-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	B-osakkeita, kpl	Muutos tilikauden alusta	Osakkeita yhteensä, kpl	Osuus koko osake- kannasta, %	Osuus kaikista äänistä, %
Timo Lappalainen, toimitusjohtaja	0	0	67 519	15 000	67 519	0,05	0,01
Satu Ahomäki	0	0	18 161	3 700	18 161	0,01	0,00
Markku Huhta-Koivisto	0	0	17 535	3 550	17 535	0,01	0,00
Olli Huotari	0	0	36 405	7 699	36 405	0,03	0,00
Liisa Hurme	0	0	17 582	-1 800	17 582	0,01	0,00
Jari Karlson	0	0	25 440	-1 811	25 440	0,02	0,00
Virve Laitinen	0	0	15 092	5 699	15 092	0,01	0,00
Reijo Salonen	0	0	37 782	9 700	37 782	0,03	0,00
Johtoryhmä yhteensä²	0	0	235 516	41 737	235 516	0,17	0,03

¹ Osakeomistukset sisältävät myös määräysvalta-yhteisöjen omistuksen.

² Henkilöstön edustajana johtoryhmässä toimiva henkilö ei kuulu yhtiön julkiseen sisäpiiriin.

Konsernin tunnusluvut

Taloudellista kehitystä koskevat tunnusluvut

	2011	2012	2013	2014	2015
Liikevaihto, milj. €	917,9	980,4	1 006,9	1 015,3	1 015,6
Ulkomaantoiminta, milj. €	677,2	723,1	732,3	719,8	697,1
% liikevaihdosta	73,8 %	73,8 %	72,7 %	70,9 %	68,6 %
Liikevoitto, milj. €	282,9	278,3	267,7	272,4	266,6
% liikevaihdosta	30,8 %	28,4 %	26,6 %	26,8 %	26,2 %
Voitto ennen veroja, milj. €	282,0	276,6	264,0	267,8	262,3
% liikevaihdosta	30,7 %	28,2 %	26,2 %	26,4 %	25,8 %
Tuloverot, milj. €	72,4	69,7	57,8	56,6	54,2
T&K-kulut, milj. €	87,5	105,8	101,9	106,2	108,1
% liikevaihdosta	9,5 %	10,8 %	10,1 %	10,5 %	10,6 %
Investoinnit, milj. €	49,4	46,8	77,9	57,1	44,5
% liikevaihdosta	5,4 %	4,8 %	7,7 %	5,6 %	4,4 %
Taseen loppusumma, milj. €	779,1	835,7	979,0	1 001,5	1 047,4
Omavaraisuusaste, %	64,2 %	61,0 %	53,6 %	52,3 %	57,4 %
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	-6,9 %	-1,7 %	8,4 %	-4,7 %	-9,6 %
Korollinen vieras pääoma, milj. €	88,7	136,7	257,8	234,5	187,8
Koroton vieras pääoma, milj. €	190,5	189,5	207,3	252,0	264,6
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset, milj. €	123,0	145,2	214,7	258,5	245,2
Sijoitetun pääoman tuotto, %	49,4 %	45,9 %	38,5 %	36,6 %	35,7 %
Oman pääoman tuotto verojen jälkeen, %	43,3 %	41,0 %	40,3 %	41,1 %	37,5 %
Henkilömäärä kauden lopussa, hlöä	3 425	3 486	3 519	3 450	3 401
Henkilömäärä kaudella keskimäärin, hlöä	3 328	3 495	3 540	3 493	3 431
Palkat ja muut henkilöstökulut, milj. €	186,0	214,8	218,1	219,2	220,6

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2011	2012	2013	2014	2015
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,49	1,47	1,46	1,50	1,48
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,49	1,47	1,46	1,50	1,48
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, €	1,10	1,23	1,02	1,72	1,51
Osakekohtainen oma pääoma, €	3,55	3,62	3,66	3,66	4,22
Osingonjako, milj. €	183,1	183,2	175,7	182,9	183,1 ¹
Osingonjakosuhte, %	87,2 %	88,4 %	85,6 %	86,7 %	87,8 % ¹
Osakekohtainen osinko, €	1,30	1,30	1,25	1,30	1,30 ¹
Pääoman palautus käyttörahastosta ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta, €	0,12				
A-osake					
Osakemäärä 31.12., kpl	44 993 218	43 267 218	42 022 816	40 412 981	38 906 154
Efektiivinen osinkotuotto, %	8,6 %	5,9 %	6,1 %	5,2 %	4,1 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	10,19	15,00	13,94	16,69	21,51
Päättöskurssi 31.12., €	15,18	22,05	20,35	25,03	31,83
Kauden alin kurssi, €	13,10	13,31	17,30	19,13	24,90
Kauden keskikurssi, €	16,09	16,82	20,60	25,70	31,07
Kauden ylin kurssi, €	18,05	22,57	24,42	31,11	38,69
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	4 586	4 055	2 736	2 595	2 868
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	9,9 %	9,1 %	6,4 %	6,3 %	7,2 %
B-osake					
Osakemäärä 31.12., ilman omia osakkeita, kpl	95 850 856	97 664 619	98 546 021	100 275 182	101 923 958
Omat osakkeet 31.12., kpl	413 754	325 991	688 991	569 665	427 716
Osakemäärä 31.12., ml. omat osakkeet, kpl	96 264 610	97 990 610	99 235 012	100 844 847	102 351 674
Efektiivinen osinkotuotto, %	8,6 %	5,9 %	6,1 %	5,0 %	4,1 % ¹
Hinta/voitto-suhde (P/E-luku)	10,10	15,09	13,99	17,18	21,60
Päättöskurssi 31.12., €	15,05	22,18	20,42	25,77	31,97
Kauden alin kurssi, €	13,19	13,31	17,28	19,07	25,47
Kauden keskikurssi, €	16,09	16,26	20,16	25,59	31,08
Kauden ylin kurssi, €	18,14	22,74	24,58	31,33	38,86
Vaihdettu osakemäärä, 1 000 kpl	77 594	84 056	76 574	74 825	67 069
Vaihdon osuus osakemäärästä, %	81,8 %	86,9 %	77,6 %	74,9 %	66,1 %
Osakkeita yhteensä 31.12., kpl	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828	141 257 828
Osakemäärä kaudella keskimäärin ilman omia osakkeita, kpl	140 827 159	140 914 572	141 006 092	140 667 894	140 806 389
Osakkeiden kokonaisvaihto, % koko osakemäärästä	58,2 %	62,4 %	56,1 %	54,8 %	49,5 %
Osakekannan markkina-arvo 31.12. ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita, milj. €	2 125,6	3 120,2	2 867,5	3 595,6	4 496,9

¹ Hallituksen ehdotus vuodelta 2015 yhtiökokoukselle.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat kaudella keskimäärin}} \times 100$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma kaudella keskimäärin}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahavarat} - \text{rahamarkkinasijoitukset}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Osakekohtainen tulos (EPS), EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen rahavirta ennen rahoituseriä, EUR	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta} + \text{investointien rahavirta}}{\text{Osakemäärä ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita kaudella keskimäärin}}$
Osakekohtainen oma pääoma, EUR	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osakekohtainen osinko, EUR	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakemäärä kauden lopussa ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita}}$
Osingonjakosuhte, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}} \times 100$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$
Hinta/voitto -suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Kauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskikurssi, EUR	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Vaihdettujen osakkeiden määrä kaudella keskimäärin}}$
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR	=	Osakemäärä tilikauden lopussa x kauden viimeinen kaupantekokurssi
EBITDA	=	Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2015	2014
Liikevaihto	1	1 015,6	1 015,3
Myytyjen suoritteiden kulut		-405,8	-401,7
Bruttokate		609,8	613,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	2	1,5	1,7
Myyntin ja markkinoinnin kulut	3, 4	-190,4	-193,4
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-108,1	-106,2
Hallinnon kulut	3, 4	-46,2	-43,3
Liikevoitto		266,6	272,4
Rahoitustuotot	5	0,8	0,8
Rahoituskulut	5	-5,5	-5,9
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		0,4	0,4
Voitto ennen veroja		262,3	267,8
Tuloverot	6	-54,2	-56,6
Tilikauden voitto		208,2	211,3
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT VEROVAIKUTUS HUOMIOITUNA			
Rahavirran suojauksen arvonmuutos		0,1	0,0
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutos		1,1	4,1
Muuntoerot		1,8	0,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		3,0	4,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		49,1	-41,3
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		49,1	-41,3
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		52,1	-36,5
Tilikauden laaja tulos verovaikutus huomioituna		260,2	174,7
TILIKAUDEN VOITON JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		208,2	211,3
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0
TILIKAUDEN LAAJAN TULOKSEN JAKAUTUMINEN			
Emoyhtiön omistajille		260,2	174,7
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,0
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €¹	7	1,48	1,50
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €¹	7	1,48	1,50
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		41,8	39,6
Palkat ja muut henkilöstökulut		220,6	219,2

¹ Osakekohtainen tulos on laskettu emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta.

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitase

Varat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2015	2014
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	276,4	269,1
Liikearvo	9	13,5	13,5
Aineettomat oikeudet	9	41,7	47,7
Muut aineettomat hyödykkeet	9	2,5	2,7
Osuudet osakkuusyriyksissä	10	2,6	2,1
Myytavissä olevat sijoitukset	11	6,9	5,6
Eläkesaaminen	12	24,4	
Laskennalliset verosaamiset	13	1,1	6,7
Muut pitkäaikaiset saamiset	14	4,1	1,6
Pitkäaikaiset varat yhteensä		373,3	349,1
Vaihto-omaisuus	15	205,7	178,7
Myyntisaamiset	16	192,1	174,0
Muut saamiset	16	31,1	41,2
Rahamarkkinasijoitukset	16		73,0
Rahavarat	17	245,2	185,5
Lyhytaikaiset varat yhteensä		674,1	652,4
Varat yhteensä		1 047,4	1 001,5

Oma pääoma ja velat

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2015	2014
Osakepääoma		92,2	92,2
Käyttörahassto		0,5	0,5
Muut rahastot		6,9	5,9
Kertyneet voittovarot		495,3	416,3
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		594,9	514,9
Määräysvallattomien omistajien osuudet		0,0	0,0
Oma pääoma yhteensä	18	594,9	514,9
Laskennalliset verovelat	13	37,8	30,1
Eläkevelvoitteet	12	3,1	31,1
Varaukset	19	0,3	0,4
Pitkäaikaiset korolliset velat	20	177,9	210,0
Muut pitkäaikaiset velat	21	0,0	0,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä		219,2	271,8
Ostovelat	22	99,1	66,6
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	22	1,2	1,1
Muut lyhytaikaiset velat	22	122,8	122,5
Varaukset	19	0,3	
Lyhytaikaiset korolliset velat	20	9,9	24,5
Lyhytaikaiset velat yhteensä		233,3	214,7
Velat yhteensä		452,5	486,5
Oma pääoma ja velat yhteensä		1 047,4	1 001,5

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
milj. €	Liite- tieto	Osake- pääoma	Käyttö- rahasto	Muut rahastot	Etuus- pohjaisten eläkejär- jestelyiden uudelleen määrittä- misestä johtuvat erät	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Määräys- vallattomien omistajien osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2014		92,2	0,5	1,6	-9,5	-3,9	433,0	0,0	513,9
Tilikauden tulos							211,3		211,3
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				0,0					0,0
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutos				4,1					4,1
Muuntoerot						0,6			0,6
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					-41,3				-41,3
Tapahtumat omistajien kanssa									
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-175,9		-175,9
Osakekannustinjärjestelmä	4						2,4		2,4
Muut muutokset				0,2			-0,4	-0,0	-0,3
Oma pääoma 31.12.2014		92,2	0,5	5,9	-50,8	-3,3	470,4	0,0	514,9
Tilikauden tulos							208,2		208,2
Muut laajan tuloksen erät									
Rahavirran suojauksen arvonmuutos				0,1					0,1
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutos				1,1					1,1
Muuntoerot						1,8			1,8
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					49,1				49,1
Tapahtumat omistajien kanssa:									
Osingonjako ja pääoman palautus	18						-183,1		-183,1
Osakekannustinjärjestelmä	4						3,1		3,1
Muut muutokset				-0,1			-0,1	-0,0	-0,2
Oma pääoma 31.12.2015		92,2	0,5	6,9	-1,6	-1,5	498,4	0,0	594,9

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. €	Liitetieto	2015	2014
Liikevoitto		266,6	272,4
Poistot ja arvonalentumiset	3	41,8	39,6
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sekä romutukset		-0,1	0,6
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot		-0,3	0,6
Eläkesaamisen ja -velvoitteen muutos	12	9,0	4,5
Varausten muutos	19	0,2	0,2
Muut oikaisut		2,9	2,3
Oikaisut liikevoittoon yhteensä		53,5	47,8
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-20,0	6,5
Vaihto-omaisuuden muutos		-27,3	15,3
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		32,5	21,5
Käyttöpääoman muutos yhteensä		-14,9	43,2
Maksetut korot ja muut rahoituskulut		-10,9	-9,6
Saadut korot ja muut rahoitustuotot		7,7	3,5
Saadut osingot		0,2	0,2
Maksetut verot	6	-47,2	-60,9
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä		254,9	296,7
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	8	-38,4	-51,5
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	9	-4,8	-4,9
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden sekä myytävissä olevien sijoitusten myynnit	8	1,0	1,5
Investointien rahavirta yhteensä		-42,2	-54,9
Lyhytaikaisten lainojen nostot	20	1,4	1,9
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-2,7	-3,2
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	20	-46,2	-23,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	18	-183,3	-176,2
Rahoituksen rahavirta yhteensä		-230,8	-200,5
Rahavarojen muutos		-18,1	41,2
Rahavarat 1.1.	17	258,5	214,7
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		4,8	2,6
Rahavarojen muutos		-18,1	41,2
Rahavarat 31.12.	17	245,2	258,5

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Täsmäytys taseen rahavaroihin

milj. €	2015	2014
Taseen rahavarat kauden lopussa	245,2	185,5
Rahamarkkinasijoitukset kauden lopussa		73,0
Rahavirtalaskelman rahavarat	245,2	258,5

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleiset tiedot

Orion Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo ja rekisteröity osoite Orionintie 1, 02200 Espoo. Orion Oyj tytäryhtiöineen kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita sekä diagnostisia testejä globaaleille markkinoille.

Orion-konsernin ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska konserni syntyi 1.7.2006 sitä edeltäneen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj on listattuna Nasdaq Helsingissä. Kaupankäynti Orion Oyj:n osakkeilla alkoi 3.7.2006.

Yhtiön hallitus on kokouksessaan 2.2.2016 hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on mahdollisuus myös muuttaa tilinpäätöstä. Tilinpäätösasiakirjat ovat nähtävillä verkkosivuilla www.orion.fi ja jäljennös tilinpäätöksestä on saatavissa Orion Oyj:n pääkonttorista osoitteesta Orionintie 1, 02200 Espoo.

Laatimisperiaatteet

Orion-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti soveltaen IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja, jotka ovat voimassa 31.12.2015. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitoa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätöksen tiedot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavia rahoitusvaroja, myytävissä olevia sijoituksia, johdannaisia ja osakeperusteisia maksuja, jotka on kirjattu käypään arvoon.

Tilinpäätöksen rahamääräisten lukujen esittämistarkkuus on miljoona euroa, ellei toisin mainita.

Tilikaudella 2015 sovelletut uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Seuraavat EU:n hyväksymät uudet standardit, tulkinnat ja muutokset olemassa oleviin standardeihin ja tulkintoihin on otettu käyttöön 1.1.2015 alkaen.

- IAS 19 (muutos), *Työsuhde-etuudet*
- IASB:n julkaisemat vuosittaiset parannukset (2010–2012) seuraaviin standardeihin
 - IFRS 2, *Osakeperusteiset maksut*
 - IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen*
 - IFRS 8, *Toimintasegmentit*
 - IFRS 13, *Käyvän arvon määrittäminen*

- IAS 24, *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä*
- IASB:n julkaisemat vuosittaiset parannukset (2011–2013) seuraaviin standardeihin
 - IFRS 3, *Liiketoimintojen yhdistäminen*
 - IFRS 13, *Käyvän arvon määrittäminen*
 - IAS 40, *Sijoituskiinteistöt*

IFRS-standardeihin tehdyillä muutoksilla tai parannuksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Orion Oyj:n ja kaikki sen suoraan tai välillisesti omistamat yritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet yrityksen äänivallasta tai sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat, voitonjako ja realisoitumattomat sisäiset katteet eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Konsernin tilikauden voitto jaetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluviin osuuksiin. Määräysvallattomille omistajille kuuluva oman pääoman osuus sisältyy konsernin omaan pääomaan, ja se eritellään oman pääoman muutoslaskelmassa.

Osakkuusyrietykset, yhteisyrietykset ja yhteiset toiminnot

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on merkittävä vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Merkittävä vaikutusvalta perustuu osakeomistukseen, joka tuottaa yleensä 20–50 % äänivallasta.

Yhteisyrietykset ovat yhteisjärjestelyitä, joissa emo- tai tytäryhtiöllä on yhteinen määräysvalta konserniin kuulumattoman yrityksen kanssa, ja joissa emo- tai tytäryhtiöllä on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Osakkuus- ja yhteisyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Yhteiset toiminnot ovat yhteisjärjestelyitä, jotka on toteutettu ilman erillistä sijoitusvälinettä tai joissa järjestelyn laillinen muoto on sellainen, että osapuolilla on suoria oikeuksia tiettyihin omaisuuseriin tai vastuita tietyistä veloista. Yhteiset toiminnot yhdistellään konsernitilinpäätökseen suhteellisen omistusosuuden mukaisesti.

Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrietyksen tappioista ylittää kirjanpitoarvon, ei tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuus- tai yhteisyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentit on esitetty ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle toimitettavan sisäisen raportoinnin mukaisena. Konsernin strategiset päätökset tekevä Orion Oyj:n toimitusjohtaja on ylin operatiivinen päätöksentekijä, joka vastaa resurssien kohdistamisesta toimintasegmenteille ja niiden tuloksen arvioinnista.

Ulkomaanrahan määraisten erien muuntaminen

Toimintavaluutta ja esittämivaluutta

Konserniyritysten tilinpäätöksiin sisältyvät erät arvostetaan sen taloudellisen ympäristön valuutassa, jossa kyseinen yritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja konsernitilinpäätöksen esittämivaluutta.

Liiketahtumat ja saldot

Ulkomaan rahan määräiset liiketahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi liiketahtumien toteutumispäivien kurssiin. Raportointikauden päättymispäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset tase-erät on arvostettu käyttäen raportointikauden päättymispäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Suojaustarkoituksessa tehtyjen johdannaisten, joihin ei sovelleta IAS 39 mukaista suojauslaskentaa, kurssierot sisältyvät nettomääräisinä liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Rahoitustoiminnan valuuttamääräisten saamisten ja velkojen sekä näihin liittyvien valuuttajohdannaisten kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset tase-erät, joita ei ole arvostettu käypään arvoon, on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Konserniyhtiöt

Konsernin esittämivaluutasta poikkeavaa toimintavaluutaa käyttävien konserniyhtiöiden tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi raportointikauden keskikurssiin ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Tästä syntyvä kurssiero sekä näiden yhtiöiden hankintamenon eliminoinnista syntyvät muuntoerot kirjataan omaan pääomaan ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Konsernissa ei ole hyperinflaatiomaissa toimivia konserniyhtiöitä.

Konserniyhtiöiden myynnin yhteydessä kertyneet, omaan pääomaan kirjatut muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisen yksikön hankinnasta syntyneitä liikearvoa ja käypiin arvoihin pääsemiseksi tehtyjä oikaisuja käsitellään ulkomaisen yksikön varoina ja velkoina, ja ne muunnetaan raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja toimistokiinteistöistä, tutkimusrakennuksista sekä tuotannon, tutkimuksen ja kehityksen koneista ja laitteista. Aineelliset hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuon. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä ja oikaistaan kuvastamaan mahdollisia taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuvia muutoksia. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–50 vuotta
- Koneet ja kalusto 5–10 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Maa-alueista ei kirjata poistoja. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan raportointikauden kuluksi. Perusparannusinvestoinnit aktivoidaan, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä. Aineellisten hyödykkeiden luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan.

Aineettomat hyödykkeet

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi toteutumishetkellä. Aineettomat hyödykkeet, jotka syntyvät kehittämistoiminnasta, merkitään taseeseen vain, jos kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä, tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Konsernin näkemyksen mukaan ennen viranomaisen myöntämää myyntilupaa ei voida osoittaa, että aineeton hyödyke tulee tuottamaan vastaista taloudellista hyötyä. Konsernissa ei ole tästä johtuen aktivoitu oman kehittämistoiminnan kuluja. Samoja kirjaamisperiaatteita on sovellettu ulkopuolisilta toimijoilta ostettuihin palveluihin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan käytössä olevien ohjelmistojen, rakennusten, koneiden ja laitteiden poistot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin niiden taloudellisena vaikutusaikana.

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvo arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kertyneillä arvonalentumisilla. Liikearvo kohdistetaan arvonalentumistestausta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille tai yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan hyötyvän liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmät on määritetty toimintasegmenttien mukaisesti. Konsernin taseessa oleva liikearvo on syntynyt ennen IFRS-siirtymää, ja se vastaa aiemman tilinpäätösnormiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on käytetty oletushankintamenona 1.1.2004 IFRS:ään siirryttäessä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Omaisuuseristä tehdään tasapoistot niiden taloudellisena vaikutusaikana, joka yleensä vaihtelee viidestä kymmeneen vuoteen.

Ulkopuolisilta hankitut aineettomat oikeudet, kuten tuote- ja myyntioikeudet, merkitään taseeseen. Kun kyse on kehitteillä olevasta tuotteesta, arvioidaan menojen perusteita. Mikäli kyseessä on korvaus tehdystä tutkimus- ja kehittämistyöstä, josta ei vielä ole syntynyt taseeseen kirjattavaa aineetonta oikeutta, menot kirjataan tutkimus- ja kehityskuluihin. Mikäli taas katsotaan aineettoman oikeuden siirtyvän konsernille, menot merkitään taseeseen. Aineettomiin oikeuksiin sisältyvien myyntilupien sekä tuote- ja myyntioikeuksien poistot esitetään myynnin ja markkinoinnin kuluissa ja poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun viranomaisen on myöntänyt tuotteelle myyntiluvan ja tuotteen myynti aloitetaan.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättämispäivänä, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvon ja käyttöönnottoman aineettoman omaisuuden osalta arvio tehdään vuosittain, vaikka viitteitä ei olisikaan ilmennyt. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvo lasketaan diskonttaamalla hyödykkeestä odotettavissa olevien vastaisten rahavirtojen nykyarvo. Diskonttauskorkona on käytetty keskimääräistä painotettua pääoman tuottovaatimusta (WACC), joka on laskettu ennen veroja ja jossa on käytetty oman ja vieraan pääoman suhteena Standard & Poor'sin terveydenhuollon teollisuusindeksiä. Indeksillä vastaa tarkasteltavana olevan omaisuuserän suorituspotentiaalia ja riskejä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumistappio peruutetaan liikearvoa lukuun ottamatta, jos olosuhteissa tapahtuu muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä ylittää kirjanpitoarvon. Arvonalentumistappiota ei peruuteta enempää kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman kohtaan Muut liiketoiminnan kulut, joka sisältää toiminnoille kohdistamattomia kuluja. Käyttöönnottoman aineettoman omaisuuden, joka muodostuu pääasiassa myyntiluvista ja tuoteoikeuksista, arvonalentumistestit laaditaan erikseen jokaisesta tase-arvoltaan olennaisesta omaisuuserästä. Arvonalentumiset kirjataan ao. toimintojen kuluihin, myyntilupien, tuote- ja myyntioikeuksien osalta myynnin ja markkinoinnin kuluihin.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joiden perusteella konsernille siirtyy olennainen osa hyödykkeiden omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimukset merkitään taseeseen varoiksi ja veloiksi vuokra-ajan alkamisajankohtana joko hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon.

Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä kirjataan poistot muiden aineellisten hyödykkeiden tapaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksusuoritukset jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että kullakin kaudella jäljellä olevan velan korkoprosentti pysyy samana. Vastaavat vuokravelvoitteet sisältyvät taseen pitkä- ja lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

Mikäli omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään sopimus muuna vuokrasopimuksena, ja sopimuksen perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Edellä mainittuja periaatteita sovelletaan sekä erillisiin vuokrasopimuksiin, että vuokrasopimuksiin, jotka sisältyvät muihin sopimuksiin.

Vieraan pääoman menot

Vieraan pääoman menot kirjataan tuloslaskelmaan sillä raportointikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Huomattavan pitkän valmistusajan vaativien omaisuuserien hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen omaisuuserän hankintamenoa.

Julkiset avustukset

Tutkimuksiin liittyvät julkiset avustukset kirjataan tutkimuskulujen vähennykseksi niille raportointikausille, joilla avustuksia vastaavat kulut ovat syntyneet. Jos viranomaisilta on saatu päätös tutkimus- ja kehityslainan muuttamisesta avustukseksi, se tuloutetaan Muihin liiketoiminnan tuottoihin. Aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät julkiset avustukset kirjataan hyödykkeiden hankintamenojen pienennykseksi. Avustukset tuloutuvat tällöin pienempien poistojen muodossa hyödykkeen taloudellisena vaikutusaikana.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty vaihto-omaisuuden hankintamenot sekä valmistusmenot, jotka sisältävät välittömästi tuotannon määrään yhteydessä olevat menot sekä systemaattisesti kohdistetun osuuden valmistuksen kiinteistä ja muuttuvista yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja myynnistä johtuvat menot.

Rahoitusvarat

Luokittelu

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin.

Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat on hankittu, ja luokittelu päätetään alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Yli 12 kuukauden kuluttua tilinpäätöspäivästä erääntyvä rahoitusvara sisältyy taseessa pitkäaikaisiin varoihin. Mikäli rahoitusvara erääntyy tai se on tarkoitus pitää alle 12 kuukautta raportointikauden päättymispäivästä, se sisältyy taseen lyhytaikaisiin varoihin.

1. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä. Rahoitusvara luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiassa lähitulevaisuudessa tapahtuvaa myyntiä varten. Myös johdannaiset, joihin ei sovelleta IAS 39 mukaista suojauslaskentaa, luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi.

2. Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Tähän ryhmään kuuluvat myös Myyntisaamiset, Rahavarat ja rahoitusvaroiksi luettava osa taseen erästä Muut saamiset.

3. Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään. Tähän ryhmään sisältyy taseen Myytävissä olevat sijoitukset ja sijoitushetkellä yli 3 kuukauden pituiset rahamarkkinasijoitukset.

Kirjaaminen ja arvostaminen

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan selvityspäiväkäytännön mukaisesti kirjanpitoon lukuun ottamatta johdannaisia, jotka kirjataan hankintapäivänä. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon ja transaktiomenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan. Muut rahoitusvarat kirjataan alun perin myös käypään arvoon, mutta arvoon lisätään transaktiomenot.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan myöhemmin käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmän johdannaisten käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä raportointikaudella, jonka aikana ne syntyvät, joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko suojattu operatiivisia vai rahoituseriä.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon ja esitetään muissa laajan tuloksen erissä verovaikutus huomioon ottaen. Kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tulosvaikutteisesti silloin kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Myytävissä olevien korkosijoitusten korkotuotot kirjataan rahoitustuottoihin käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteiset oikeudet rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konsernissa arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko näyttöä siitä, että jonkin konsernin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo saattaa olla alentunut.

Kriteerejä, joiden perusteella konsernissa todetaan, että arvonalentumistappion syntymisestä on objektiivista näyttöä:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet
- sopimusehtojen rikkominen, kuten maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen
- velallisen konkurssin tai muun taloudellisen uudelleenjärjestelyn todennäköisyys

Jaksotettuun hankintamenoön taseeseen merkityt varat

Jaksotettuun hankintamenoön merkittyjen varojen arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Lainojen ja muiden saamisten ryhmän osalta tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruutetaan tulosvaikutteisesti.

Myytävissä oleviksi luokitellut varat

Jos kyseessä on vieraan pääoman ehtoinen arvopaperi, konserni käyttää edellisessä kappaleessa mainittuja kriteerejä. Jos kyseessä on myytävissä olevaksi luokiteltu oman pääoman ehtoinen sijoitus, katsotaan käyvän arvon merkittävän tai pitkittyneen alentumisen alle hankintamenoön olevan merkki omaisuuserän arvon alentumisesta. Jos tällaista näyttöä on, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi. Oman pääoman ehtoisen sijoituksen arvonalentumistappiota ei peruuteta tulosvaikutteisesti, kun taas vieraan pääoman ehtoiseen instrumenttiin kohdistuneen arvonalentumistappion myöhempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahavarat

Rahavaroihin sisältyvät käteisvarat, pankkitilien varat, pankkitalletukset sekä likvidit korkosijoitukset. Likvidit korkosijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

Rahavirtalaskelmassa taseen rahavaroihin rinnastetaan rahamarkkinasijoitukset, jotka ovat myytävissä olevia korkosijoituksia ja joiden alkuperäinen maturiteetti on yli 3 ja enintään 6 kuukautta. Rahamarkkinasijoitukset ovat osa konsernin aktiivista kassanhallintaa.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin rahoitusvelat, lukuun ottamatta johdannaisvelkoja arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoön.

Rahoitusvelat luokitellaan taseessa pitkäaikaisiksi veloiksi, jos niiden eräpäivä on yli 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä. Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit sekä emitoidut yritystodistukset kuuluvat lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin samoin kuin pitkäaikaisten korollisten velkojen seuraavan 12 kuukauden aikana lyhennettävä osuus.

Johdannaisinstrumentit ja suojauslaskenta

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättämispäivän markkinakurssiin. Johdannaiset esitetään taseessa muissa saamisissa ja veloissa.

Konserni ei sovelle IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa valuuttamääräisiä tase-eriä ja erittäin todennäköisiä ennakoituja rahavirtoja suojaaviin valuuttajohdannaisiin, vaikka ne konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti on hankittu suojaavassa tarkoituksessa. Nämä johdannaissopimukset on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa oleviksi ja niiden käyvän arvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti joko Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai Rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja tai rahoituseriä.

Rahavirran suojaukset

Konserni soveltaa IFRS:n mukaista suojauslaskentaa korkojohdannaisiin, joilla suojataan lainojen pääoma- ja/tai korkovirtoja. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan sekä ennen kuin suojauslaskenta aloitetaan että säännöllisesti sen jälkeen vähintään kvartaaleittain. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan arvomuutosrahastoon ja muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä verovaikutus huomioon ottaen. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan raportointikaudella, jolloin suojattu rahavirta kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Oma pääoma

Kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Uusien osakkeiden tai optioiden liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot esitetään verovaikutuksilla oikaistuina omassa pääomassa saatujen maksujen vähennyksenä. Jos jokin konserniin kuuluva yritys ostaa yhtiön osakkeita, maksettu vastike ja hankinnasta välittömästi aiheutuvat menot vähennetään omasta pääomasta.

Käyttöraho ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältyvät osakeyhtiölain mukaisiin jakokelpoisiin varoihin.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja sen suuruus voidaan luotettavasti määrittellä.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman sekä aloittanut sen toimeenpanon tai tiedottanut asiasta osapuolille, joita se koskee.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetiedoissa.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Konsernin eläkejärjestelyt hoidetaan kunkin maan paikallisten määräysten ja käytännön mukaisesti. Konsernilla on sekä maksupohjaisia että etuus pohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei kykene suoriutumaan työsuhde-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä. Suoritukset maksupohjaisiin järjestelyihin kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi kyseiseltä kaudelta suoritettavien maksujen mukaisesti.

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Suomessa, jossa konsernin toimihenkilöille on järjestetty Orionin Eläkesäätiössä lakisääteinen TyEL-eläketurva ja osalle toimihenkilöistä lisäeläketurva. Lisäksi konsernin johdolla on etuus pohjaiseksi luokiteltuja eläkejärjestelyjä henkivakuutusyhtiöissä. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyiden eläkekulut on laskettu käyttäen ennakoituun etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (Projected Unit Credit Method). Eläkekulu kirjataan kuluksi henkilöstön arvioidulle palvelusajalle. Taseeseen kirjattava etuus pohjainen nettovelka on etuus pohjaisen velvoitteen raportointikauden päättymispäivän nykyarvo, josta on vähennetty järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo. Etuus pohjaisen velvoitteen nykyarvo on tulevaisuudessa arvion mukaan maksettavaksi tulevien eläkkeiden nykyarvo, kun diskonttokorkona on käytetty maturiteetiltaan etuus pohjaista velvoitetta mahdollisimman hyvin vastaavien, yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen korkoa. Lainat, joiden korkoa käytetään, on laskettu liikkeelle samassa valuutassa kuin maksettavat etuudet.

Etuus pohjaisista eläkejärjestelyistä syntyvät uudelleen määrittämisestä johtuvat erät kirjataan suoraan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Konsernissa olennaisimmat uudelleen määrittämisestä johtuvat erät ovat vakuutusmatemaattisista voitoista ja tappioista sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotosta (pl. nettokorkoon sisältyvät erät) johtuvia.

Konserni soveltaa laskentakäytäntöä, jossa järjestelyistä aiheutuva nettokorko kirjataan liikevoiton yläpuolelle toimintokohtaisesti osana etuus pohjaista eläkekulua.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän etuudet kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan etuuden syntymisjakson aikana. Osakkeina selvitettävä osuus arvostetaan käypään arvoon etuuden myöntämishetkellä ja omaan pääomaan kirjataan tuloslaskelman kulukirjausta vastaava lisäys. Rahana selvitettävä osuus kirjataan velkana, joka arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Osakkeiden käypä arvo on B-osakkeen päätöskurssi etuuden myöntämispäivänä. Ei-markkinaperusteiset ehdot, kuten henkilökohtaiset tavoitteet ja tulostavoitteet, vaikuttavat arvioon osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten lopullisesta määrästä. Arvio lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman verokulu muodostuu konserniyhtiöiden raportointikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempiin raportointikausiin kohdistuvista veronoikaisuista sekä laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa olevan verokannan perusteella.

Laskennallinen vero lasketaan kaikista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon väliaikaisista eroista. Konserniyhtiöiden vahvistetuista verotuksellisista tappioista lasketaan verosaaminen vain siihen määrään asti, johon niitä arvioidaan voitavan tulevaisuudessa hyödyntää. Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä raportointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä tai käytännössä hyväksytyjä verokantoja.

Tuloutusperiaatteet

Myydyt tavarat ja palvelut

Konsernin liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehittäessä olevan tuotteen tutkimus- ja kehityskulujen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojekteissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konserniyhtiöiden konsernin ulkopuolisille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja kehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Toimintokohtaisen tuloslaskelman sisältö

Myytyjen suoritteiden kulut

Myytyjen suoritteiden kulut sisältävät tuotteiden valmistukseen ja hankintaan liittyvät palkka-, materiaali-, hankinta- ja muut kulut.

Myynnin ja markkinoinnin kulut

Myynnin ja markkinoinnin kulut sisältävät tuotteiden jakeluun, myyntikenttään, markkinointiin, mainontaan ja muuhun myynnin edistämiseen liittyvät kulut, mukaan lukien palkat.

Tutkimus- ja kehityskulut

Tutkimuksen ja kehityksen kulut sisältävät toimintaan liittyvät palkka- ja materiaalikulut, ulkopuolisilta ostettujen palvelujen kulut sekä muut kulut. Tutkimus- ja kehityskulut sisältävät myös yhteisiksi toiminnoiksi luokiteltujen tutkimus- ja kehityshankkeiden kulut. Kuluista kirjataan se osuus, joka vastaa konsernin osuutta hankkeesta sopimuksen mukaisesti.

Hallinnon kulut

Hallinnon kuluihin sisältyvät yleishallinnolliset kulut sekä konsernin johdon kulut.

Toiminnoille kohdistetaan niiden käytössä olevien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset sekä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti osuus hallinnon kuluista.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa yhtiön johto on joutunut tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksessä esitettyihin eriin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät pääosin omaisuuserien arvonalentumistestaukseen, etuuspohjaisen eläkesaamisen ja -velan määrittämiseen sekä varausten ja tuloverojen määrittämiseen. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa.

Konsernissa keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumiselle olennaisesti seuraavan raportointikauden aikana, ovat seuraavat:

Pitkäaikaiset omaisuuserät

Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioituista diskontatuista tulevista rahavirroista, koska yhtiön omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset voivat johtaa arvonalennuskulujen kirjaamiseen. Keskeisten muuttujien mahdollisten muutosten vaikutusta pitkäaikaisen omaisuuserien kirjanpitoarvoihin on arvioitu liitetiedossa 9 ”Aineettomat hyödykkeet”.

Työsuhde-etuudet

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä työntekijöidensä eläkkeelle jäämisen tai työsuhteen päättymisen varalta. Työsuhde-etuuksiin liittyvien kulujen ja velkojen laskennassa käytetään useita tilastollisia ja muita vakuutusmatemaattisia tekijöitä kuten diskonttaus korko, arvioitujen tulevien palkkatason muutokset ja vaihtuvuus. Käytetyt tilastolliset tekijät voivat poiketa huomattavasti toteutuneesta kehityksestä johtuen mm. muuttuneesta yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja henkilökunnan palvelusajan pituudesta. Vakuutusmatemaattisten tekijöiden muutoksista aiheutuneet voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sen tilikauden aikana, jolloin ne syntyvät. Muutokset vaikuttavat tilikauden laajaan tulokseen.

Tuloverot

Konserni arvioi tilinpäätösten yhteydessä erityisesti laskennallisten verosaamisten kirjauserusteet. Tätä varten arvioidaan, miten todennäköisesti tytäryhtiöillä on kerrytettävissä verotettavaa tuloa, jota vastaan käyttämättömät verotukselliset tappiot tai käyttämättömät verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää. Ennusteissa käytettävät tekijät voivat poiketa toteutuneista, mikä voi johtaa verosaamisten kulukirjauksiin tuloslaskelmassa.

Tulevina tilikausina sovellettavat uudet IFRS-standardit ja IFRIC-tulkinnat

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2016 seuraavat uudet standardit ja tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin.

- IAS 1 (muutos), *Tilinpäätöksen esittäminen*. Muutoksessa korostetaan olennaisuuden sekä yhteisökohtaisen harkinnan merkitystä tilinpäätösraportoinnin laatimisessa. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IAS 16 ja IAS 38 (muutos), *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja Aineettomat hyödykkeet*. Muutos selventää aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistojen laskentaperiaatteita siten, että tuottoerusteisten menetelmien käyttäminen poistojen määrittämiseen ei katsota olevan asianmukaista. Lisäksi aineettomiin hyödykkeisiin liittyvien taloudellisten hyötyjen käyttämisen perusteena ei tule pääsääntöisesti käyttää liikevaihtoa. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 11 (muutos), *Yhteisjärjestelyt*. Muutos sisältää uuden ohjeistuksen liittyen yhteisyritysosuuden hankkimiseen, kun yhteisyritys muodostaa liiketoiminnan. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IASB:n vuosittaiset parannukset standardeihin, kierros 2012–2014. Näillä parannuksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Parannukset tulevat vaikuttamaan seuraaviin standardeihin:
 - IFRS 5, *Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot*
 - IFRS 7, *Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*
 - IAS 19, *Työsuhde-etuudet*
 - IAS 34, *Osavuosisikatsaukset*

Konserni ottaa käyttöön 1.1.2017 tai sen jälkeen seuraavat uudet standardit ja tulkinnat sekä muutokset olemassa oleviin standardeihin.

- IFRS 15 (uusi standardi)¹, *Myyntituotot asiakassopimuksista*. Uusi standardi tulee korvaamaan aiemmat tuloutusta säädelleet IAS 18- ja IAS 11-standardit. Standardin mukaan yhteisö saa kirjata liikevaihdon silloin kun tuotteeseen tai palveluun liittyvä määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle. Määräysvalta on siirtynyt, kun asiakas pystyy määräämään tuotteen tai palvelun käytöstä ja saa tuotteeseen tai palveluun liittyvät hyödyt. Yhteisö kirjaa liikevaihdoksi sen määrän, jonka yhteisö arvioi todennäköisesti saavansa myydyistä tuotteista tai palvelusta. Uusi standardi tulee kasvattamaan huomattavasti liitetiedoissa annettavia tietoja. Konserni on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

- IFRS 9 (uusi standardi)¹, *Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu ja arvostaminen*. Uudella standardilla korvataan IAS 39-standardin mukaiset luokittelu- ja arvostusmallit yhdellä mallilla, jonka mukaan arvostusryhmiä on alun perin vain kaksi: jaksotettu hankintameno ja käypä arvo. Luokittelu riippuu yhteisön liiketoimintamallista ja rahavirtojen ominaispiirteistä. Uudet suojauslaskentasäännöt tuovat suojauslaskennan lähemmäs yleisiä riskienhallinnan käytäntöjä. Uudessa standardissa liitetietovaatimukset ovat laajemmat ja esittämistapa muuttuu. Konserni on selvittämässä standardin vaikutusta konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 10 ja IAS 28 (muutos)¹, *Konsernitilinpäätös ja Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin*. Muutos selventää IFRS 10:n ja IAS 28:n vaatimuksia liittyen omaisuuserien myynteihin tai niiden antamiseen panoksena sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä. Muutoksella ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

¹ Kyseistä standardia, tulkintaa tai muutosta ei vielä ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

1. Toimintasegmentit

Konsernilla on kaksi raportoitavaa segmenttiä, jotka ovat konsernin strategisia liiketoiminta-alueita. Toimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin. Raportoivat segmentit ovat lääkeliiketoiminta ja diagnostiikkaliiketoiminta. Lääkeliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi lääkkeitä ja lääkkeiden vaikuttavia aineita. Diagnostiikkaliiketoiminta kehittää, valmistaa ja markkinoi diagnostisia testejä.

Segmentin varat ja velat ovat eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä tavalla kohdistettavissa segmenteille. Konsernierät sisältävät vero- ja rahoituseriä, koko konsernille yhteisiä eriä sekä segmenttien välisten tapahtumien eliminoinnit. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä.

Segmenttien välinen hinnoittelu on markkinahintapohjaista.

Toimintasegmentit

milj. €	Lääke- liiketoiminta		Diagnostiikka- liiketoiminta		Konsernierät		Konserni	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Tavaroiden myynti	922,5	887,9	57,6	56,3			980,1	944,3
Palveluiden myynti	4,0	3,6	0,0	0,0			4,0	3,6
Rojalit ja etappimaksut	31,3	67,4	0,2	0,0			31,5	67,4
Myynti konsernin ulkopuolelle	957,8	958,9	57,8	56,4			1 015,6	1 015,3
Segmenttien välinen myynti	3,1	3,1			-3,1	-3,1		
Liikevaihto	960,9	962,0	57,8	56,4	-3,1	-3,1	1 015,6	1 015,3
Liikevoitto	269,0	275,7	8,5	6,4	-10,9	-9,6	266,6	272,4
Varat	740,8	669,4	51,3	48,9	255,3	283,2	1 047,4	1 001,5
Velat	211,0	180,7	16,2	16,5	225,3	289,3	452,5	486,5
Investoinnit	40,6	51,3	3,7	6,3	0,2	-0,6	44,5	57,1
Poistot	36,6	35,2	2,7	2,1	1,1	0,5	40,5	37,9
Arvonalentumiset	1,3	1,8					1,3	1,8
Liiketoiminnan rahavirta	327,4	347,0	17,9	10,4	-90,4	-60,8	254,9	296,7
Investointien rahavirta	-38,0	-50,2	-4,1	-4,8	-0,1	0,1	-42,2	-54,9
Rahoituksen rahavirta							-230,8	-200,5
Henkilöstö keskimäärin, hlöä	3 113	3 183	293	287	26	23	3 431	3 493

Konsernieriin sisältyy konsernieliminoiteja seuraavasti: liikevaihto 3,1 (2014: 3,1) miljoonaa euroa, liikevoitto 0,0 (2014: 0,0) miljoonaa euroa, varat ja velat 14,3 (2014: 6,2) miljoonaa euroa. Muut konsernierät ovat konsernihallinnon kuluja sekä segmenteille kohdistamattomia rahoitus- ja muita eriä.

Liikevaihto tulosyksiköittäin

milj. €	2015	2014
Lääkeliiketoiminta	960,9	962,0
Alkuperälääkkeet	322,5	373,4
Erytistuotteet	471,2	427,1
Eläinlääkkeet	77,0	70,2
Fermion	52,7	56,9
Sopimusvalmistus ja muut	37,5	34,3
Diagnostiikkaliiketoiminta	57,8	56,4
Konsernierät	-3,1	-3,1
Konserni yhteensä	1 015,6	1 015,3

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Maantieteelliset alueet esitetään päämarkkina-alueittain. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaan sijaintimaan mukaan. Varat ja investoinnit esitetään niiden sijaintimaan mukaan.

milj. €	Suomi		Skandinavia		Muu Eurooppa		Pohjois-Amerikka		Muut maat		Konserni	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Myynti konsernin ulkopuolelle	318,5	295,4	164,0	135,2	316,7	354,3	76,2	104,4	140,2	125,8	1 015,6	1 015,3
Varat	955,6	913,9	31,8	26,7	59,2	60,4			0,8	0,5	1 047,4	1 001,5
Investoinnit	44,2	56,6		0,2	0,2	0,2			0,1	0,1	44,5	57,1

2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

milj. €	2015	2014
Myyntivoitot aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä ja aineettomista hyödykkeistä	0,3	0,6
Vuokratuotot	0,4	0,4
Kurssivoitot ja -tappiot	-1,7	-0,1
Muut liiketoiminnan tuotot	2,7	1,6
Muut liiketoiminnan kulut	-0,1	-0,7
Yhteensä	1,5	1,7

3. Poistot ja arvonalentumiset

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2015	2014
Myytyjen suoritteiden kulut	21,1	18,9
Myynti ja markkinointi	8,5	9,4
Tutkimus ja kehitys	4,6	4,2
Hallinto	7,5	7,1
Yhteensä	41,8	39,6

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

milj. €	2015	2014
Rakennukset ja rakennelmat	9,0	7,7
Koneet ja kalusto	21,1	20,0
Muut aineelliset hyödykkeet	0,2	0,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet yhteensä	30,2	27,9
Aineettomat oikeudet	10,4	10,5
Muut aineettomat hyödykkeet	1,1	1,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	11,5	11,8

Tilikaudella on kirjattu arvonalennus 1,3 (2014: 1,8) miljoonaa euroa aineettomista oikeuksista myynnin ja markkinoinnin kuluihin. Selvitys poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laatisperiaatteissa.

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut ja tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2015	2014
Palkat ja palkkiot	168,9	172,2
ELÄKEKULUT		
Maksupohjaiset järjestelyt	20,6	22,0
Etuuspohjaiset järjestelyt	11,0	6,5
OSAKEKANNUSTINJÄRJESTELMÄ		
Osakkeina toteutettavat	2,8	2,2
Rahana toteutettavat	4,4	3,9
Muut henkilösivukulut	13,0	12,4
Yhteensä	220,6	219,2
Henkilöstö keskimäärin	3 431	3 493

Segmenttikohtaiset henkilöstömäärät esitetään liitetiedossa 1. Toimintasegmentit. Etuuspohjaiset eläkejärjestelmät esitetään liitetiedossa 12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet. Johdon työsuhde-etuudet esitetään kohdassa 29. Lähipiiritapahtumat.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa vuonna 2013 alkanut konsernin avainhenkilöiden osakepohjainen kannustinjärjestelmä.

Järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2013, 2014 ja 2015. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2013 ja kalenterivuodet 2013–2015. Vuonna 2014 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2014 ja kalenterivuodet 2014–2016. Vuonna 2015 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2015 ja kalenterivuodet 2015–2017. Järjestelmän palkkio ansaintajaksoilta 2013, 2014 ja 2015 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon. Järjestelmän palkkio ansaintajaksoilta 2013–2015, 2014–2016 ja 2015–2017 perustuu Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2013	3.3.2014
2014	2.3.2015
2013–2015	2016
2015	2016
2014–2016	2017
2015–2017	2018

2.3.2015 maksettiin lisäksi viimeiset palkkiot vuonna 2010 alkaneesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joka päättyi vuoden 2014 lopussa.

Vuonna 2013 alkaneen järjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 35 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2015 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 176 125 Orion Oyj:n B-osaketta.

Järjestelmästä aiheutuvat kulut kirjataan sitouttamisjakson aikana. Odotettavissa olevia osinkoja ei ole erikseen otettu huomioon, koska osingot huomioidaan osakepalkkion määräytymisessä. Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon perustuvien ansaintajaksojen palkkioiden käyvät arvot on kerrottu alla olevassa taulukossa. Käyvät arvot on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Voimassa olevat ansaintajaksot

	2015	2015–2017	2014–2016	2013–2015
Ansaintajakson alkamispäivä	1.1.2015	1.1.2015	1.1.2014	1.1.2013
Ansaintajakson päättymispäivä	31.12.2015	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
Sitouttamisjakson päättymispäivä	31.12.2017			
Osakepalkkioiden myöntämispäivä	27.2.2015	27.2.2015	27.2.2014	20.3.2013
Osakkeiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹	29,09	29,09	24,00	20,65
Palkkioiden käypä arvo myöntämishetkellä, € ¹		13,73	12,09	6,06

¹ Palkkioiden osakekohtainen käypä arvo myöntämishetkellä on määritetty Binary "asset or nothing call" -optionarvostusmallilla.

Luovutetut osakkeet

	2015	2014	2013
Tilikaudella luovutetut osakkeet, kpl	141 949	119 326	137 000
Osakekohtainen luovutushinta, € ¹	28,92	23,48	22,79
Luovutushinta yhteensä, milj. €	4,1	2,8	3,1
Sitouttamisjakson päättymispäivä ²	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014

¹ B-osakkeen luovutusvälin keskimääräinen.

² Koskee vain kalenterivuoden mittaisen ansaintajakson perusteella myönnettyjä osakkeita.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2015	2014
Tilintarkastus	0,2	0,2
Tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	0,0	0,0
Veroneuvonta	0,1	0,1
Muut palvelut	0,0	0,0
Yhteensä	0,3	0,4

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2015	2014
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	0,2	0,5
Korkotuotot myytävistä olevista rahoitusvaroista	0,0	0,0
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,2	0,2
Valuuttakurssierot, netto	0,4	0,1
Muut rahoitustuotot	0,0	0,0
Rahoitustuotot yhteensä	0,8	0,8
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta veloista	5,2	5,5
Muut rahoituskulut	0,3	0,3
Rahoituskulut yhteensä	5,5	5,9
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-4,7	-5,0

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana huomattavia pitkän valmistusajan vaativia omaisuushankintoja, joten tilikaudella ei ole aktivoitu vieraan pääoman menoja.

Liikevoiton yläpuolelle kirjatut valuuttakurssivoitot (+) ja -tappiot (-)

milj. €	2015	2014
Liikevaihtoon sisältyvät	1,2	-4,5
Myytyjen suoritteiden kuluihin sisältyvät	0,1	1,3
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät	-1,7	-0,1
Toimintojen kuluihin sisältyvät	-0,2	-0,2

6. Tuloverot

milj. €	2015	2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	53,5	54,5
Aikaisempien tilikausien tuloverot	-0,1	0,3
Laskennalliset verot	0,8	1,8
Yhteensä	54,2	56,6

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot

milj. €	2015	2014
Rahavirran suojauksen arvonmuutos (tuotto -/ kulu +)	0,0	-0,0
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutos (tuotto -/kulu +)	0,3	1,0
Etuusperusteisten eläkkeiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (tuotto -/kulu +)	12,3	-10,3

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan 20,0 %:n verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytys

milj. €	2015	2014
Tulos ennen veroja	262,3	267,8
Konsernin verot laskettuna kotimaan verokannalla	52,5	53,6
Ulkomaisten tytäryhtiöiden eriävien verokantojen vaikutus	1,6	2,4
Verovapaat tuotot	-0,2	-0,8
Vähennyskelvottomat kulut	0,9	1,2
Vahvistettujen tappioiden hyödyntäminen	-0,2	-0,4
Verot edellisiltä tilikausilta	-0,1	0,3
Muut erät	-0,3	0,3
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	54,2	56,6
Efektiivinen verokanta	20,6 %	21,1 %

7. Osakekohtainen tulos ja osinko

Laimentamaton osakekohtainen tulos

	2015	2014
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto, milj. €	208,2	211,3
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, 1 000 kpl	140 806	140 668
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,48	1,50

Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos

	2015	2014
Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa käytettävä tulos, milj. €	208,2	211,3
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa, 1 000 kpl	140 806	140 668
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, €	1,48	1,50

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana. Osakkeiden keskimääräistä lukumäärää on oikaistu tilikauden 2015 aikana konsernin hallussa olevilla omilla osakkeilla.

Osakekohtainen osinko

	2015	2014
Tilikaudella maksettu osinko, milj. €	183,1	175,9
Osakkeiden lukumäärä 31.12., 1 000 kpl	140 830	140 688
Tilikaudella maksettu osakekohtainen osinko, €	1,30	1,25

Osakekohtainen osinko lasketaan jakamalla tilikaudella maksettu osinko tilinpäätöspäivänä ulkona olevien osakkeiden lukumäärällä. 31.12.2015 konsernin hallussa oli 427 716 kpl yhtiön omia osakkeita.

Yhtiökokoukselle, joka pidetään 22.3.2016, ehdotetaan tilikaudelta 2015 jaettavaksi osinkona 1,30 euroa osakkeelta, yhteensä 183,1 miljoonaa euroa. Ehdotettua osinkoa ei ole otettu huomioon tilinpäätöksessä.

8. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesialueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet ¹		Ennakkomaksut ja keskenkäydytty hyödykkeet		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hankintameno 1.1.	5,9	5,9	307,3	262,3	366,0	342,2	4,7	4,6	24,1	51,6	708,0	666,6
Lisäykset			9,8	18,0	13,1	16,2	0,2	0,1	15,6	17,2	38,7	51,5
Vähennykset			-1,6	-0,0	-5,0	-9,6	-0,2	-0,0			-6,8	-9,6
Siirrot tase-erien välillä			6,3	27,0	9,1	17,6	0,0	0,0	-15,5	-44,7	-0,1	-0,0
Kurssierot					-0,0	-0,3	0,0	-0,1		-0,0	0,0	-0,4
Hankintameno 31.12.	5,9	5,9	321,9	307,3	383,2	366,0	4,7	4,7	24,1	24,1	739,9	708,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0,2	0,2	-174,2	-166,5	-261,7	-249,8	-3,3	-3,2			-438,9	-419,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			1,6	-0,0	4,0	7,9	0,2	0,0			5,7	7,9
Tilikauden poistot			-9,0	-7,7	-21,1	-20,0	-0,2	-0,2			-30,2	-27,9
Kurssierot			-0,0	0,0	0,0	0,2	-0,0	0,1			-0,1	0,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0,2	0,2	-181,7	-174,2	-278,8	-261,7	-3,3	-3,3			-463,5	-438,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	6,1	6,1	133,1	95,8	104,4	92,4	1,4	1,4	24,1	51,6	269,1	247,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	6,1	140,2	133,1	104,5	104,4	1,4	1,4	24,1	24,1	276,4	269,1

¹ Muut aineelliset hyödykkeet sisältävät pääosin vuokrahuoneistojen peruseräparannuksia, asfaltointeja, ympäristöitä ja taide-esineitä.

Rahoitusleasingopimukset

Koneisiin ja kalustoon sisältyvä rahoitusleasingopimuksilla hankittu omaisuus

milj. €, 31.12.	2015	2014
Hankintameno	14,1	13,5
Kertyneet poistot	-12,7	-11,5
Kirjanpitoarvo	1,4	1,9

Koneiden ja kaluston hankintamenoa lisäksi sisältyy rahoitusleasingopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä 0,7 (2014: 0,8) miljoonaa euroa.

Tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineellisten hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Liikearvo		Aineettomat oikeudet ¹		Muut aineettomat hyödykkeet ²		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hankintameno 1.1.	13,5	13,5	146,6	144,7	56,2	55,5	216,2	213,6
Lisäykset			4,4	4,4	0,9	0,7	5,4	5,1
Vähennykset			-14,6	-2,5			-14,6	-2,5
Siirrot tase-erien välillä			0,1	0,0		-0,0	0,1	0,0
Kurssierot				-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0
Hankintameno 31.12.	13,5	13,5	136,5	146,6	57,1	56,2	207,1	216,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.			-98,9	-90,7	-53,4	-52,2	-152,3	-142,9
Vähennysten kertyneet poistot			14,6	2,3			14,6	2,3
Tilikauden poistot			-9,1	-8,8	-1,1	-1,2	-10,2	-10,0
Arvonalentumiset			-1,3	-1,8			-1,3	-1,8
Kurssierot			0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.			-94,8	-98,9	-54,6	-53,4	-149,3	-152,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	13,5	13,5	47,7	54,0	2,7	3,3	63,9	70,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	13,5	13,5	41,7	47,7	2,5	2,7	57,7	63,9

¹ Aineettomat oikeudet sisältävät pääasiassa tuoteoikeuksia ja myyntilupia tasearvoltaan 25,8 (2014: 30,2) miljoonaa euroa sekä lisäksi ohjelmistoja, tavaramerkkejä, patenteja ja vapaakirjoja.

² Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät ulkopuolisille maksettuja ohjelmistojen kehittämismenoja ja liittymismaksuja.

Konsernilla ei ole muita rajoittamattoman taloudellisen vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo. Konsernilla ei ole sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä, vaan ne ovat hankittuja.

Liikearvojen ja aineellisten ja aineettomien omaisuuserien arvonalentumistestaukset

Liikearvo

Liikearvo 13,5 miljoonaa euroa on syntynyt Farnos-Yhtymä Oy:n hankinnasta vuonna 1990. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, joka muodostaa lääkeliketoimintasegmentin.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty arvonalentumistesteissä käyttöarvolaskelman avulla. Rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5 vuoden ajanjakson. Johdon hyväksymän ennustejakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu varovasti käyttäen kasvutekijänä nolla prosenttia. Johdon ennusteet perustuvat globaalin lääkemarkkinan kasvuun, lääkemyynnin markkinaosuuksiin sekä lääkkeiden markkinoiden ja myynnin odotettavissa olevaan kehitykseen.

Diskonttauskorkona on käytetty yksiköille määritettyä keskimääräistä pääomapainotettua tuottovaatimusta (WACC, weighted average cost of capital), jossa on otettu huomioon yksikköön liittyvät erityiset riskit. Diskonttauskorko on määritetty ennen veroja. Diskonttauskorko tilikaudella on 4,9 % (2014: 4,7 %).

Arvonalentumistestauksen perusteella ei tilikaudella ole ollut tarvetta liikearvon arvonalentumiskirjauksiin.

Minkään käytetyn keskeisen muuttujan muutos kohtuullisesti arvioituna ei johtaisi tilanteeseen, jossa rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmän kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

Käyttöönottamattomat aineettomat hyödykkeet

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistestit laaditaan vuosittain. Arvonalentumistestauksessa kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvoon. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin ennusteisiin, jotka kattavat 5–15 vuoden ajanjakson käyttöönotosta alkaen. Yli viiden vuoden ennusteiden käyttö perustuu tuotteiden elinkaaren arvioituun pituuteen. Viiden vuoden jälkeisten rahavirtojen kasvu ei ylitä yhtiön tuotteiden tai lääketeollisuuden markkinoiden keskimääräistä kasvuvauhtia. Diskonttauskorot tilikaudella olivat 10–12 % ja ne on määritetty erikseen kullekin yksikölle huomioiden yksikön riskit.

Käyttöönottamattomien aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo on 7,1 (2014: 15,2) miljoonaa euroa.

Tilikaudella kirjatut arvonalennukset

Tilikaudella on kirjattu arvonalennuksia lääkeliiketoimintasegmentin aineettomista oikeuksista yhteensä 1,3 (2014: 1,8) miljoonaa euroa. Arvonalennuksista 0,7 (2014: 0,5) miljoonaa euroa kohdistuu käyttöönottamattomiin aineettomiin oikeuksiin. Merkittävimmät arvonalennukset on tehty hankituista tuoteoikeuksista, joiden kehittäminen on lopetettu sekä tuotteista, jotka jo ovat markkinoilla, mutta joiden ennustetut kerrytettävissä olevat rahavirrat olivat kirjanpitoarvoa pienemmät. Tuoteoikeudet, joiden kehittäminen on lopetettu, on kirjattu koko tase-arvoltaan kuluksi.

Muutoin tilikaudella ei ole esiintynyt viitteitä siitä, että aineettomien hyödykkeiden arvo saattaisi olla alentunut.

10. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä ja yhteiset toiminnot

milj. €	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	2,1	1,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,4	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	2,6	2,1

Konsernin osakkuus- ja yhteisyritykset

Omistusosuus, %, 31.12.	Kotipaikka	2015	2014
Hangon Puhdistamo Oy	Hanko	50,0 %	50,0 %
Regattalämpö Oy	Hanko	42,6 %	42,6 %
Pharmaservice Oy	Helsinki	49,0 %	49,0 %

Hangon Puhdistamo Oy:n toimialana on omistajayritysten jäteveden puhdistus. Regattalämpö Oy tuottaa kiinteistöpalveluita omistajayritysten asuintaloille. Yritykset toimivat omakustannusperiaatteella kulut kattaen ja voittoon pyrkimättä, joten niiden vaikutus tuloslaskelmaan ja taseeseen on vähäinen. Pharmaservice Oy tuottaa annosjakelun tukipalveluita apteekkeille.

Konsernin osakkuusyritysten yhteenlasketut taloudelliset tiedot

milj. €	2015	2014
Varat	11,1	4,9
Velat	9,5	4,2
Liikevaihto	16,5	17,7
Tilikauden voitot (+) ja tappiot (-)	0,9	0,9

Osakkuusyritysten viimeisimmät saatavissa olevat tilinpäätökset ovat vuosilta 2014 ja 2013.

Yhteiset toiminnot

Tilikaudella 2015 yhteisten toimintojen kulut olivat yhteensä 18,0 (2014: 24,0) miljoonaa euroa. Tilikauden 2015 lopussa Orionilla oli yhteisiin toimintoihin liittyviä saatuja ennakkomaksuja taseessa yhteensä 10,5 (2014: 17,4) miljoonaa euroa.

Orionin ja Bayerin välinen lisensointi-, kehitys- ja kaupallistamissopimus

Orion ja Bayer aloittivat kesäkuussa 2014 maailmanlaajuisen yhteistyön androgeenireseptorin estäjän ODM-201-lääkeaihion kehitystyössä ja kaupallistamisessa. ODM-201 on kliinisessä kehityksessä eturauhassyöpöpotilaiden hoitoon. Vuonna 2014 aloitetulla faasi III-tutkimuksella arvioidaan edelleen ODM-201:n tehoa ja turvallisuutta potilailta, joilla on etäpesäkkeetön kastraatioresistentti eturauhassyöpä (nm-CRPC).

Orion ja Bayer ovat perustaneet hankkeelle yhteisen ohjausryhmän, ja hankkeessa katsotaan olevan yhteinen määräysvalta osapuolten välillä. Sopimukseen ei liity erillistä sijoitusvälinettä, joten hanke käsitellään IFRS 11:n mukaisena yhteisenä toimintona. Sopimuksen mukaan Bayer ottaa vastattavakseen pääosan tulevista kehityskuluista. Bayer kaupallistaa tuotteen maailmanlaajuisesti. Orionilla on oikeus yhteismarkkinointiin Euroopassa ja rojalteihin tuotteen myynnistä. Orion vastaa tuotteen valmistuksesta.

Orionin ja Janssenin välinen lisensointi-, kehitys- ja kaupallistamissopimus

Orion ja Janssen Pharmaceuticals solmivat tilikauden 2013 aikana sopimuksen alfa-2C adrenoreseptorin antagonistien jatkokehityksestä ja kaupallistamisesta Alzheimerin taudin oireiden hoitoon, sisältäen kliinisissä tutkimuksissa olevan ORM-12741 -molekyylin. Orion on saanut päätökseen ORM-12741 -molekyylin faasi II:n kliiniset tutkimukset ja Orion ja Janssen rahoittavat yhdessä jatkotutkimukset.

Orionilla ja Janssenilla on sopimukseen liittyen yhteinen ohjausryhmä, ja hankkeessa katsotaan olevan yhteinen määräysvalta osapuolten välillä. Sopimukseen ei liity erillistä sijoitusvälinettä, joten hanke käsitellään IFRS 11:n mukaisena yhteisenä toimintona. Orion käyttää valtaosan allekirjoitusmaksusta kliinisen vaiheen faasi II:n lisätutkimuksiin. Orion pitää yksinoikeuden tuotteiden kaupallistamiseen Euroopassa, ja myöntää Janssenille maailmanlaajuisen lisenssin kehittää yksinoikeudella ORM-12741:a ja muita alfa-2C-tutkimusalustan molekyylejä. Janssenilla on yksinoikeus näiden molekyylin kaupallistamiseen Euroopan ulkopuolisilla alueilla.

11. Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset, 31.12.2015 tasearvoltaan 6,9 (2014: 5,6) miljoonaa euroa, sisältää sekä listattujen että listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja osuuksia. Listaamattomat osakkeet ja osuudet esitetään hankintahintaan, koska niiden käypiä arvoja ei voida luotettavasti määrittää.

12. Eläkesaamiset ja -velvoitteet

Orion-konsernilla on etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä sekä Suomessa että Norjassa. Näitä eläkejärjestelyitä koskeva sääntely on jokseenkin samanlainen. Merkittävin yksittäinen eläkejärjestely on Suomessa sijaitseva Orionin Eläkesäätiö, jonka kautta hoidetaan Suomessa työskentelevien toimihenkilöiden eläkejärjestelyt. Eläkesäätiöön sisältyy kaikille toimihenkilöille kuuluva lakisääteinen eläkevakuutus (B-osasto), josta vain osa käsitellään IAS 19-standardin mukaisesti etuus pohjaisena, sekä osalle toimihenkilöitä kohdistettu lisäeläkevakuutus (A-osasto), joka on kokonaan etuus pohjainen. Orionin eläkesäätiöön kuuluvia varoja on sijoitettu Suomen lainsäädännön mukaan. Eläkesäätiön varojen hallinnoinnista vastaavat säätiön johto ja hallitus. Konsernilla on myös muita Suomessa ja Norjassa sijaitsevia etuus pohjaisia eläkejärjestelyitä, joihin liittyviä varoja hallinnoi konsernin ulkopuolinen taho.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen tasearvojen määräytyminen

milj. €, 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	295,7	12,8	323,4	9,7
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-320,2	-10,3	-294,8	-7,8
Ylijäämä (-) / Alijäämä (+)	-24,4	2,5	28,6	1,8
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo		0,6		0,7
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-24,4	3,1	28,6	2,5

Määrät taseessa

milj. € 31.12.	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Velat	1,3	3,1	28,6	2,5
Saaminen	-25,7			
Nettomääräinen saaminen (-) / velka (+) taseessa	-24,4	3,1	28,6	2,5

Laajan tuloslaskelman etuus pohjaiset eläkekulut

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	8,8	1,5	6,8	0,6
Korkokulu ja -tuotto yhteensä	0,6	0,1	-1,0	0,0
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	9,4	1,6	5,8	0,7
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-61,5	0,1	50,5	1,1
Eläkekulu (+) / tuotto (-) laajassa tuloslaskelmassa	-52,1	1,7	56,4	1,7

Etuus pohjaiset eläkekulut toiminnoittain

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Myytyjen suoritteiden kulut	3,8		2,0	
Myynti ja markkinointi	1,3	0,8	0,9	0,1
Tutkimus ja kehitys	2,8		2,0	
Hallinto	1,5	0,8	0,9	0,6
Eläkekulu (+) / tuotto (-) tuloslaskelmassa	9,4	1,6	5,8	0,7

Velvoitteen nykyarvon muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Velvoite tilikauden alussa	323,4	10,4	247,4	8,4
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	8,7	1,5	6,8	0,6
Korkokulu	7,2	0,3	8,6	0,3
Järjestelyiden supistukset ja velvoitteiden täyttämiset	-1,3			
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	1,4			
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät				
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	7,6	0,7		
Taloutta koskevien oletusten muutoksesta johtuvat voitot (-) tai tappiot (+)	-52,2	-0,7	73,2	1,4
Kokemusperäiset voitot (-) tai tappiot (+)	7,3	1,9	-6,6	0,1
Yhteensä	-37,3	1,9	66,6	1,5
Kurssierot		-0,3		-0,2
Maksetut etuudet	-6,4	-0,3	-6,0	-0,3
Velvoite tilikauden lopussa	295,7	13,5	323,4	10,4

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset

milj. €	Eläkesäätiö	Muut	Eläkesäätiö	Muut
	2015	2015	2014	2014
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	294,8	7,8	274,0	6,7
Korkotuotto	6,6	0,2	9,5	0,3
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät				
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuuntottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä	24,2	1,8	16,1	0,4
Yhteensä	24,2	1,8	16,1	0,4
Kurssierot		-0,2		-0,2
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	1,0	1,0	1,2	0,8
Maksetut etuudet	-6,4	-0,3	-6,0	-0,3
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden lopussa	320,2	10,3	294,8	7,8

Orionin Eläkesäätiön kautta toteutettuun järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen jakautuminen omaisuusryhmiin, prosenttiosuutena järjestelyyn kuuluvien kaikkien varojen käyvistä arvoista

%	2015	2014
Osakkeet kehittyneillä markkinoilla	47 %	40 %
Osakkeet kehittyvillä markkinoilla	7 %	9 %
Joukkovelkakirjalainat	27 %	27 %
Rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset	4 %	7 %
Kiinteistöt	10 %	10 %
Muut erät	5 %	7 %
Yhteensä	100 %	100 %

Muissa järjestelyissä varat ovat vakuutusyhtiöiden vastuulla eikä varojen jakautumista ole mahdollista esittää omaisuusryhmittäin.

Orionin Eläkesäätiön varoihin sisältyy vuonna 2015 emoyhtiö Orion Oyj:n osakkeita käyväältä arvoltaan 29,5 (2014: 26,0) miljoonaa euroa, joka on 9,2 % (2014: 8,8 %) järjestelyyn kuuluvista varoista.

Eläkesäätiössä pyritään sijoitusjakaamaan, joka hajauttaa eri omaisuuslajien riskiä pitkällä aikavälillä. Merkittävin osa varoista on sijoitettu osakkeisiin ja joukkovelkakirjalainoihin.

Orionin Eläkesäätiössä käytetyt vakuutusmatemaattiset olettamukset

%	2015	2014
Diskonttauskorko	2,25	2,25
Inflaatioaste	1,50	2,00
Tuleva eläkkeiden korotusolettamus	0,80–2,50	1,20–2,30
Tuleva palkankorotusolettamus	1,75–2,00	2,00–2,50

Konserni ennakoi maksavansa vuonna 2016 kannatusmaksuja eläkejärjestelyihin 11 (2014: 15) miljoonaa euroa.

Orionin Eläkesäätiön vastuovelka 295,7 (2014: 323,4) miljoonaa euroa on diskontattu 2,25 %:n diskonttauskorolla. Jos diskonttauskorkoa muutetaan +/- 0,50 %-yksikköä, niin muutoksen vaikutus vastuovelkaan on -26,0/+30,0 (2014: -32,1/+37,5) miljoonaa euroa.

Etuspohjaisen veloitteen duraation painotettu keskiarvo on 19 (2014: 22) vuotta.

Etuspohjaiset eläkejärjestelyt altistavat konsernin riskeille, joista olennaisimpia on kuvattu lähemmin alla.

Varojen ja veloitteen volatilitteetti

Järjestelyistä aiheutuvan nettovelan laskentaan käytetään diskonttauskorkoa, joka perustuu yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tuottoon. Pitkällä aikavälillä konsernin tavoitteena on saada etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluville varoille diskonttauskoron ylittävää tuottoa, sillä osa varoista koostuu oman pääoman ehtoista sijoituksista, joiden tuoton odotetaan pitkällä aikavälillä olevan korkeampi kuin diskonttauskoron perusteena olevien joukkovelkakirjalainojen tuotto. Kun varoille saatava tuotto ylittää tai alittaa diskonttauskoron, etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien varojen arvo muuttuu. Tämä saattaa johtaa yli- tai alijäämän syntymiseen järjestelyssä. Orionin Eläkesäätiön vakavaraisuusasema on hyvä, minkä vuoksi Orionin Eläkesäätiö sietää hyvinkin voimakkaan osakemarkkinoiden laskun.

Muutokset joukkovelkakirjalainojen tuotoissa

Joukkovelkakirjalainojen tuoton muuttuessa konserni voi joutua muuttamaan diskonttauskorkoa. Tämä vaikuttaa etuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvien veloitteiden arvoihin sekä laajaan tuloslaskelmaan kirjattaviin etuspohjaisiin järjestelyihin liittyviin eriin. Toisaalta osa näiden järjestelyjen varoista on sijoitettu joukkovelkakirjalainoihin, joiden arvon muutos saattaa kompensoida osittain veloitteen arvon muutoksen vaikutusta nettovelan arvoon.

Inflaatoriski

Etusperusteisten järjestelyjen veloitteen määrä kasvaa, kun inflaatio kasvaa. Järjestelyihin kuuluvia varoja on sijoitettu mm. oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, joihin inflaation vaikutus on vähäinen. Inflaation kiihtyminen saattaa tämän vuoksi kasvattaa etuspohjaisten järjestelyjen alijäämää.

Odotettavissa oleva elinikä

Etuspohjaisten järjestelyjen veloitteet liittyvät pitkälti elinikäisten etuuskien tuottamiseen jäsenille. Odotettavissa olevan eliniän nousu kasvattaa tällöin etuspohjaisten järjestelyjen veloitteen määrää.

13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Eläkevelvoitteet	0,7	6,2
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,2	0,4
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	0,2	0,2
Yhteensä	1,1	6,7

Laskennalliset verovelat

milj. €, 31.12.	2015	2014
Poistoero ja varaukset	24,2	22,4
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	5,1	4,2
Myytavissä olevat sijoitukset	1,3	1,0
Konserniyhdistelyn ja -eliminoitien vaikutukset	0,2	0,3
Eläkesaaminen	4,9	
Muut veronalaiset tilapäiset erot	2,2	2,2
Yhteensä	37,8	30,1

Laskennallisten verojen muutokset

milj. €	2015	2014
Eläkesaamiset ja -velvoitteet	-10,4	11,3
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	-0,2	-0,2
Poistoero ja varaukset	-1,8	-2,8
Vaihto-omaisuuteen aktivoidut kulut	-0,9	0,5
Myytavissä olevat sijoitukset	-0,3	-1,0
Vähennyskelpoiset tappiot ja muut jaksotuserot	0,2	-0,3
Yhteensä	-13,4	7,5

Konsernilla oli 31.12.2015 yhteensä 0,0 (2014: 4,5) miljoonaa euroa sellaisia väliaikaisia eroja, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Saamiset liittyvät ulkomaisten tytäryhtiöiden vahvistettuihin tappioihin jotka eivät vanhene, mutta niihin sisältyvän verohyödyn realisoituminen ei ole todennäköistä.

Tilikauden aikana tuloveroja on kirjattu 12,6 miljoonaa euroa oman pääoman vähennykseksi (2014: 10,0 miljoonaa euroa oman pääoman lisäykseksi). Omaan pääomaan kirjatut tuloverot alensivat 31.12.2015 omaa pääomaa 0,9 miljoonalla eurolla (2014: lisäsivät omaa pääomaa 11,6 miljoonalla eurolla).

14. Muut pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	0,6	1,3
Muut pitkäaikaiset saamiset	3,5	0,3
Yhteensä	4,1	1,6

Lainasaamisissa on sekä korollisia että korottomia saamisia. Kirja-arvot eivät merkittävästi poikkea käyvästä arvosta.

15. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	32,1	31,6
Keskeneräiset tuotteet	36,5	33,1
Valmiit tuotteet ja tavarat	137,1	113,9
Yhteensä	205,7	178,7

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu nettorealisointiarvoa vastaavaksi kirjaamalla tilikauden kuluksi 12,0 (2014: 18,1) miljoonaa euroa.

16. Myyntisaamiset ja muut saamiset

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo		Käypä arvo	
	2015	2015	2014	2014
Myyntisaamiset	192,1	192,1	174,0	174,0
Tuloverosaamiset	0,4	0,4	6,4	6,4
Saamiset osakkuusyryyksiltä	0,1	0,1	0,0	0,0
Siirtosaamiset	18,8	18,8	14,5	14,5
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,3	0,3	1,7	1,7
Muut saamiset	11,4	11,4	18,6	18,6
Rahamarkkinasijoitukset			73,0	73,0
Yhteensä	223,2	223,2	288,2	288,2

Muiden saamisten merkittävin erä on arvonlisäverosaamiset 5,1 (2014: 3,2) miljoonaa euroa.

Rahamarkkinasijoitukset ovat hankintahetkellä maturiteetiltaan yli 3 ja enintään 6 kuukautta. Myyntisaamisten ja muiden lyhytaikaisten saamisten kirjanpitoarvo on kohtuullinen arvio niiden käyvästä arvosta.

Myyntisaamisten ikäjakauma

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2015	2015	2014	2014
Erääntymättömät	164,8	164,8	143,1	143,1
Erääntyneet 1–30 päivää	21,9	21,9	23,2	23,2
Erääntyneet 31–60 päivää	1,1	1,1	2,6	2,6
Erääntyneet 61–90 päivää	0,5	0,5	1,1	1,1
Erääntyneet yli 90 päivää	3,7	3,7	3,9	3,9
Yhteensä	192,1	192,1	174,0	174,0

Myyntisaamisista ja muista saamisista tilikaudella kirjatut arvonalennukset olivat nettona 0,0 (2014: 0,2) miljoonaa euroa.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2015	2014
	Saamatta olevat rojallit	4,4
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja	2,8	0,0
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	2,5	1,4
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	1,9	1,5
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	1,6	1,6
Saamatta olevat T&K -avustukset	1,2	0,9
Saamatta olevat korvaukset	0,9	0,9
Muut siirtosaamiset	3,6	4,9
Yhteensä	18,8	14,5

Siirtosaamisten lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät poikkea käyvistä arvoista.

17. Rahavarat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2015	2015	2014	2014
Käteinen raha ja pankkitilit	242,2	242,2	179,5	179,5
Rahamarkkinasijoitukset	3,0	3,0	6,0	6,0
Yhteensä	245,2	245,2	185,5	185,5

Rahavaroihin sisältyvät rahamarkkinasijoitukset ovat pankkien ja yritysten emittoimia sijoitus- ja yritystodistuksia, joiden maturiteetti on enintään 3 kuukautta.

18. Oma pääoma

Osakepääoman muutokset

	A-osakkeita	B-osakkeita	Yhteensä	Osakepääoma milj. €
1.1.2014 osakkeita yhteensä	42 022 816	99 235 012	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2014 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 609 835	1 609 835		
31.12.2014 osakkeita yhteensä	40 412 981	100 844 847	141 257 828	92,2
1.1.–31.12.2015 A-osakkeita muunnettu B-osakkeiksi	-1 506 827	1 506 827		
31.12.2015 osakkeita yhteensä	38 906 154	102 351 674	141 257 828	92,2
31.12.2015 yhtiön hallussa olevat omat osakkeet		-427 716	-427 716	
31.12.2015 osakkeita yhteensä ilman omia osakkeita	38 906 154	101 923 958	140 830 112	
31.12.2015 ääniä yhteensä ilman omia osakkeita	778 123 080	101 923 958	880 047 038	

Orionilla oli 31.12.2015 yhteensä 141 257 828 (141 257 828) osaketta, joista A-osakkeita oli 38 906 154 (40 412 981) kappaletta ja B-osakkeita 102 351 674 (100 844 847) kappaletta. Yhtiön osakepääoma on 92 238 541,46 (92 238 541,46) euroa. Joulukuun 2015 lopussa Orionin hallussa oli yhteensä 427 716 (569 665) kappaletta yhtiön omia B-osakkeita. A- ja B-osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä 31.12.2015 ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli 880 047 038 (908 534 802) ääntä.

Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Orionin osakkeilla ei ole nimellisarvoa. A- ja B-osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,65 euroa osakkeelta.

Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä (20) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja ei kuitenkaan saa äänestää suuremmalla äänimäärällä kuin mitä 1/20 yhtiökokouksessa edustettujen eri osakelajeihin kuuluvien osakkeiden yhteenlaskettu äänimäärä on. Yhtiöllä itsellään ja Orionin Eläkesäätiöllä ei ole äänioikeutta Orion Oyj:n yhtiökokouksessa.

Sekä A- että B-osake antaa osakkeenomistajalle samat oikeudet yhtiön omaisuuteen ja osingonjakoon.

Yhtiöjärjestyksen nojalla osakkeenomistaja voi vaatia A-osakkeidensa muuntamista B-osakkeiksi osakelajien enimmäismäärän puitteissa. Vuoden 2015 aikana osakkeita muunnettiin yhteensä 1 506 827 kappaletta.

Orionin yhtiöjärjestyksen mukaan kaikkien osakkeiden vähimmäismäärä on yksi (1) ja enimmäismäärä on 1 000 000 000 osaketta. Yhtiössä voi olla enintään 500 000 000 A-osaketta ja 1 000 000 000 B-osaketta.

Orionin varsinainen yhtiökokous 19.3.2013 valtuutti hallituksen päättämään sekä yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta että osakeannista luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Hankintavaltuus on käytetty vuoden 2013 aikana.

Hallitus on oikeutettu päättämään enintään 600 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman B-osakkeen luovuttamisesta. Osakeantivaltuus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Valtuutusta on käytetty liitetiedossa 4 kohdassa "Osakeperusteiset maksut" mainitulla tavalla.

Hallituksella ei ole valtuutusta korottaa osakepääomaa eikä laskea liikkeelle optio- tai vaihtovelkakirjalainaa tai optio-oikeuksia.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 1,30 euroa osakkeelta.

Käyttörahassto

milj. €	2015	2014
Käyttörahassto 1.1.	0,5	0,5
Käyttörahassto 31.12.	0,5	0,5

Muut rahastot

milj. €	2015	2014
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,9	0,9
Vararahastot	0,9	1,0
Käyvän arvon rahasto	5,2	4,1
Suojausrahassto		-0,1
Yhteensä	6,9	5,9

Käyvän arvon rahasto sisältää myytävissä olevien sijoitusten uudelleen arvostuksesta mahdollisesti syntyvän voiton tai tappion. Suojausrahassto sisältää rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien kertyneet käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Osingot ja muu voitonjako

Tilikaudella 2015 osinkoa jaettiin 1,30 (2014: 1,25) euroa osakkeelta. Lisäksi voittovaroista jaettiin lahjoituksina 0,3 (2014: 0,3) miljoonaa euroa.

19. Varaukset

milj. €	Eläke- varaukset	Uudelleen- järjestely- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2015	0,1	0,2	0,1	0,4
Valuuttakurssierot		0,0		0,0
Käytetyt varaukset	-0,0		-0,1	-0,1
Varausten lisäykset		0,1	0,2	0,3
31.12.2015	0,1	0,3	0,2	0,6

milj. €, 31.12.	2015	2014
Pitkäaikaiset varaukset	0,3	0,4
Lyhytaikaiset varaukset	0,3	
Yhteensä	0,6	0,4

Eläke- ja uudelleenjärjestelyvaraukset

Eläkevarauksiin sisältyy työttömyysturvavaroja vuonna 2013 irtisanotuista henkilöistä, jotka eivät ole toistaiseksi työllistyneet tai mahdollisesti eivät tule työllistymään. Uudelleenjärjestelyvaraus liittyy Ruotsissa vuonna 2013 tehtyihin irtisanomisiin. Varauksien odotetaan realisoituvan seuraavan 1–4 vuoden aikana.

20. Korolliset velat

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2015	2015	2014	2014
Lainat rahoituslaitoksilta	28,0	27,9	60,0	59,2
Joukkovelkakirjalainat	149,3	156,4	149,1	156,3
Rahoitusleasingvelat	0,5	0,6	0,9	1,1
Pitkäaikaiset yhteensä	177,9	184,9	210,0	216,6

milj. €, 31.12.	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2015	2015	2014	2014
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	8,7	8,9	23,0	23,4
Rahoitusleasingvelat	1,0	1,0	1,1	1,2
Muut korolliset velat	0,2	0,2	0,3	0,3
Lyhytaikaiset yhteensä	9,9	10,1	24,5	24,9

Velkojen käypä arvo on määritetty diskonttaamalla tulevat ennakoidut kassavirrat nykyhetken käyttäen korkoa, joilla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Tilinpäätöspäivän markkinakorkojen päälle on diskonttauksessa lisätty yrityskohtainen marginaali. Joukkovelkakirjalainan käypänä arvona on käytetty pankista saatua markkinahinta-arviota.

Valtaosa korollisista veloista on euromääräisiä.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

milj. €, 31.12.	2015	2014
	Enintään yksi vuosi	1,1
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	0,6	1,0
Yhteensä	1,6	2,2

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

milj. €, 31.12.	2015	2014
	Enintään yksi vuosi	1,0
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	0,5	0,9
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	1,5	2,1
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	0,1	0,1
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä	1,6	2,2

21. Muut pitkäaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2015	2014
	Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	
Muut pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Yhteensä	0,0	0,2

22. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

milj. €, 31.12.	2015	2014
Ostovelat	99,1	66,6
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	1,2	1,1
Muut velat osakkuusyhtiöille	0,1	0,2
Siirtovelat	98,1	89,9
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,4	0,7
Muut velat	24,1	31,8
Yhteensä	223,1	190,3

Muiden velkojen merkittävimmät erät ovat saadut yhteisiin toimintoihin liittyvät ennakkomaksut 10,5 (2014: 17,4) miljoonaa euroa ja arvonnisäverovelat 5,7 (2014: 5,2) miljoonaa euroa.

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2015	2014
Kannustinjärjestelmistä aiheutuvat velat	22,3	21,5
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	22,9	23,8
Maksamattomat hintaoikaisut	20,1	8,5
Etukäteen saatuja myyntituottoja	12,0	13,8
Maksamattomat tutkimuskulut	3,6	2,9
Maksamattomat alennukset	2,7	3,2
Siirtyvät korot	2,3	2,5
Maksamattomat rojaltit	2,3	2,8
Maksamattomat materiaaliostot		2,5
Muut siirtovelat	10,0	8,5
Yhteensä	98,1	89,9

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen lyhytaikaisuudesta johtuen kirjanpitoarvot eivät merkittävästi poikkea käyvistä arvoista.

23. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

milj. €, 31.12.	2015	2014
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa		
Lyhytaikaiset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	0,3	1,7
Lainat ja muut saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset	4,1	1,1
Myyntisaamiset	192,1	174,0
Muut saamiset	8,4	6,5
Rahavarat	245,2	185,5
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Myytävissä olevat sijoitukset	6,9	5,6
Rahamarkkinasijoitukset		73,0
Rahoitusvarat yhteensä	457,1	447,4
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa		
Pitkäaikaiset		0,1
Lyhytaikaiset		0,0
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	0,4	0,7
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	177,9	210,0
Muut pitkäaikaiset velat	0,0	0,0
Ostovelat	99,1	66,6
Muut lyhytaikaiset velat	31,1	22,5
Lyhytaikaiset korolliset velat	9,9	24,5
Rahoitusvelat yhteensä	318,5	324,5

Taseessa johdannaispaimukset sisältyvät muihin saamisiin ja muihin velkoihin.

Käyvän arvon määrittäminen ja hierarkia

Käypään arvoon taseessa arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty arvostustekniikasta riippuen kolmeen hierarkiatasoon seuraavasti:

milj. €, 31.12.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		0,3		0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	6,6		0,3	6,9
Varat yhteensä	6,6	0,3	0,3	7,2

Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,4		-0,4
Koronvaihtosopimukset		-0,0		-0,0
Velat yhteensä		-0,4		-0,4

milj. €, 31.12.2014	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		1,7		1,7
Myytavissä olevat rahoitusvarat				
Osakkeet ja osuudet	5,3		0,3	5,6
Korkosijoitukset		73,0		73,0
Varat yhteensä	5,3	74,7	0,3	80,3

Johdannaissopimukset				
Valuuttajohdannaiset		-0,4		-0,4
Koronvaihtosopimukset		-0,1		-0,1
Sähköjohdannaiset	-0,3			-0,3
Velat yhteensä	-0,3	-0,5		-0,8

Tason 1 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuihin hintoihin. Tason 2 rahoitusinstrumentin käypä arvo perustuu markkinoilta saatuihin syöttötietoihin. Tason 3 johdannaisten käypä arvo ei ole arvioitavissa markkinoilta saatavilla tiedoilla.

Konsernissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan käypien arvojen hierarkian tasojen väliset siirrot kirjataan sille päivälle, jonka siirron aiheuttama tapahtuma on toteutunut.

24. Rahoitusriskien hallinta

Konsernin rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on pienentää markkinariskeistä ja vastapuoliriskistä aiheutuvia negatiivisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä varmistaa riittävä maksuvalmius.

Rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteet on määritelty emoyhtiön hallituksen hyväksymässä konsernin rahoituspolitiikassa, jonka toteuttamisesta konsernin rahoitusosasto vastaa. Rahoitustoiminnot on keskitetty konsernin rahoitusosastolle.

24.1. Markkinariski

Konserni altistuu markkinariskille valuuttakurssin, markkinakoron ja sähkön hinnan osalta. Lisäksi konsernilla on jonkin verran osakkeisiin liittyvää hintariskiä.

24.1.1. Valuuttakurssiriski

Konsernin valuuttakurssiriski on jaettu transaktioriskiin ja translaatoriskiin.

Transaktioriski

Transaktioriski muodostuu ulkomaan valuutan määräisistä liiketoiminnallisista (mm. myynnit ja ostot) ja rahoituksellisista (mm. lainat, talletukset ja korkovirrat) tase-eristä ja tulevista ennustetuista kassavirroista. Ennustetuissa kassavirroissa huomioidaan seuraavan 12 kuukauden erät. Transaktioriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Rahoituspolitiikan mukaisesti merkittävien valuuttojen tase-erät suojataan normaalisti välillä 90–105 % ja 12 kuukauden ennakoitujen kassavirrat välillä 0–50 %. Suojausinstrumentteina käytetään enintään 12 kuukauden pituisia valuuttajohdannaisia.

Konsernin kannalta merkittävimmät liiketoiminnallisten erien valuutat ovat Yhdysvaltain dollari, Ruotsin kruunu, Puolan zloty, Norjan kruunu, Venäjän rupla, Japanin jeni ja Ison-Britannian punta. Minkään yksittäisen valuutan osuus kokonaispositiosta ei ole merkittävä. Alla on eritellyt näiden valuuttojen positiosta.

milj. €, 31.12.	Merkittävät valuutat	
	2015	2014
Taseen nettopositio	12,9	34,0
Ennustettu nettopositio (12 kk)	110,7	109,6
Nettopositio yhteensä	123,6	143,5
Suojaavat valuuttajohdannaiset	-27,2	-42,8
Avoin nettopositio yhteensä	96,4	100,8

Konsernin sisäiset lainat ja talletukset ovat tytäryhtiön paikallisessa valuutassa ja näistä merkittävimmät on suojattu täysimääräisesti valuuttavaihtosopimuksilla.

Valuuttajohdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti joko liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin tai rahoitustuottoihin ja -kuluihin riippuen siitä, onko operatiivisesti tarkasteltuna suojattu myyntituottoja vai rahoitusvaroja ja -velkoja.

Translaatoriski

Translaatoriski muodostuu euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omista pääomista. Näiden tytäryhtiöiden oma pääoma 31.12.2015 oli 69,3 (2014: 65,9) miljoonaa euroa. Merkittävin translaatoriski muodostuu Ison-Britannian punnasta. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Herkkyyshanalyysi

Valuuttakurssien muutosten vaikutusta konsernin tulokseen (ennen verovaikutusta) ja omaan pääomaan tilinpäätöshetkellä on kuvattu alla merkittävien valuuttojen osalta. Herkkyyshanalyysissä oletetaan valuuttakurssimuutosten olevan +/- 10 % (vieras valuutta heikkenee/vahvistuu 10 %) ja muiden tekijöiden pysyvän muuttumattomina. IFRS 7:n mukainen herkkyyshanalyysi sisältää ainoastaan taseessa olevat rahoitusvarat ja -velat ja siten analyysissä ei ole huomioitu positioon kuuluvaa ennustettua seuraavan 12 kuukauden valuuttavirtaa. Herkkyyshanalyysissä ei huomioida myöskään mahdollista translaatiopositiota.

milj. €, 31.12.	Vaikutus tulokseen		Vaikutus omaan pääomaan	
	2015	2014	2015	2014
+/- 10 % muutos valuuttakursseissa	1,3/-1,6	0,8/-1,0	0	0

24.1.2. Sähkön hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan sähkömarkkinahintojen muutoksista aiheutuvaa riskiä. Sähkön markkinahinta vaihtelee runsaasti mm. sääolosuhteiden, vesitilanteen sekä päästökaupan mukaan. Konserni hankkii käyttämänsä sähköenergian osittain kiinteähintaisena sopimuksena ja osittain Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena ja altistuu jälkimmäisen osalta sähkön hintavaihtelulle. Tätä hintariskiä ei ole enää suojattu.

Sähköjohdannaisia ei ollut 31.12.2015 (2014: käypä arvo 0,9 miljoonaa euroa). Johdannaiset on markkina-arvostettu käyttäen Nord Poolin päätöskurssia. Konserni ei sovelle IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

24.1.3. Korkoriski

Korkotason muutokset vaikuttavat konsernin rahavirtaan ja tulokseen. Konsernin korollinen vieras pääoma oli 31.12.2015 yhteensä 187,8 (2014: 234,5) miljoonaa euroa. Konserni on altistunut korkotason noususta aiheutuvalle korkoriskille Euroopan Investointipankilta nostettujen pitkäaikaisten lainojen osalta. Näiden lainojen pääoma oli 31.12.2015 yhteensä 36,7 (2014: 83,0) miljoonaa euroa ja lainojen korko on sidottu euribor-korkoon.

Korkotason nousun vaikutusta nettokorkokuluihin on arvioitu herkkyyshanalyysillä, jossa oletetaan korkotason nousevan vuonna 2016 paralleelista yhdellä prosenttiyksiköllä (1 %) tilinpäätöshetkellä hinnoitelluista koroista muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomana (ml. velkojen määrä). Tällöin konsernin arvioidut korkokulut vuonna 2016 kasvaisivat 0,4 miljoonaa euroa (ennen verovaikutusta) (2015: 0,7 miljoonaa euroa).

IAS 39:n määrittelemää rahavirran suojauslaskentaa ei sovellettu 31.12.2015, joten omaan pääomaan ei ole kirjattu korkojohdannaisista käyvän arvon arvostusta (2014: -0,1 miljoonaa euroa ennen verovaikutusta). Korkojohdannaisien nimellisarvot olivat yhteensä 11,6 (2014: 15,2) miljoonaa euroa. Vuoden 2015 aikana nettokorkokuluihin on kirjattu korkojohdannaisista -0,1 (2014: -0,1) miljoonaa euroa.

24.2. Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin toteutuessa konsernin vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan ja tämän seurauksena konsernilta jää varoja saamatta. Maksimi luottoriski 31.12.2015 oli 456,7 (2014: 446,6) miljoonaa euroa, joka koostui rahoitusvaroista vähennettynä rahoitusveloissa olevien johdannaisien arvoilla (liite 23). Pääasialliset riskit liittyvät myyntisaamisiin ja sekä rahavaroihin että rahamarkkinasijoituksiin.

Konsernin rahoituspolitiikka määrittelee konserniyhtiöiden vastapuolina toimivien rahoituslaitosten luottokelpoisuusvaatimukset. Vastapuolille on luottokelpoisuuden ja vakavaraisuuden perusteella määritetty limiitit, joita seurataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Rahamarkkinasijoitukset ovat pääosin jälkimarkkinakelpoisissa, enintään 6 kuukauden pituisissa korkoinstrumenteissa.

Konsernin asiakasluottopolitiikka määrittelee asiakkaiden luokittelun ja limiittien määrittelyn perusteet sekä tavat, joilla luottoriskiä hallitaan. Asiakkaiden maksukäyttäytymistä ja taloudellista tilannetta seurataan ja tehokasta perintää toteutetaan säännöllisesti. Luottoriskiä voidaan pienentää vaatimalla maksuehdoksi ennakkomaksua, remburssia tai pankkitakauksia sekä käyttämällä luottovakuutuksia. Lääketeollisuudessa myyntisaamiset tyypillisesti keskittyvät eri maantieteellisten alueiden jakelijoille. Tietyissä maissa konserni myy myös suoraan paikallisille sairaaloille. 25 suurinta asiakasta muodosti 80,1 % myyntisaamisista 31.12.2015 (2014: 78,6 %). Myyntisaamiin ei uskota sisältyvän oleellista riskiä. Tilikauden tulospaikutteiset luottotappiot olivat nettona 0,0 (2014: 0,2) miljoonaa euroa.

24.3. Maksuvalmiusriski

Konsernin tavoitteena on säilyttää hyvä maksuvalmiusasema kaikissa olosuhteissa. Maksuvalmiutta turvaavat liiketoiminnan kassavirran sekä rahavarojen ja muiden rahamarkkinasijoitusten lisäksi 100 miljoonan euron sitovat, nostamattomat kahdenkeskiset luottolimitit, jotka eräännyvät vuonna 2017. Tämän lisäksi konsernilla on käyttämättömiä pankkitililimiittejä sekä 100 miljoonan euron vahvistamaton yritystodistusohjelma, josta tilinpäätöshetkellä ei ollut laskettu liikkeelle yritystodistuksia.

Konsernin korollinen velka 31.12.2015 oli 187,8 (2014: 234,5) miljoonaa euroa. Rahoitusleasingvelat pois lukien korollisten velkojen keskimaturiteetti on 3 vuotta 3 kuukautta (2014: 3 vuotta 9 kuukautta). Konsernin rahavarat ja rahamarkkinasijoitukset 31.12.2015 olivat 245,2 (2014: 258,5) miljoonaa euroa, jotka osaltaan pienentävät maksuvalmiusriskiä. Konsernin likviditeetin turvaamiseksi ylimääräiset kassavarat sijoitetaan pääsääntöisesti lyhytaikaisiin jälkimarkkinakelpoisiin, hyvän luottokelpoisuuden omaaviin euromääräisiin korkoinstrumentteihin. Jokaiselle sijoituskohteelle on määritetty kohdekohtainen limiitti.

Rahoitusvelkojen, koronmaksujen ja johdannaissopimusten ennustetut diskonttaamattomat rahavirrat

milj. €, 31.12.2015	2016	2017	2018	2019	2020–	Yhteensä
Rahoituslaitoslainojen lyhennykset	8,7	8,7	8,7	6,4	4,2	36,7
Joukkovelkakirjalainojen lyhennykset				150,0		150,0
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	1,0	0,4	0,2	0,0		1,5
Muiden velkojen lyhennykset	0,2					0,2
Koronmaksut	4,5	4,3	4,4	4,4	0,1	17,7
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	14,4	13,4	13,3	160,8	4,3	206,2
Ostovelat	99,1					99,1
Muut korottomat velat	31,1				0,0	31,2
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	130,2				0,0	130,2
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	0,3					0,3
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-0,4					-0,4
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	-0,1					-0,1
Rahavirta yhteensä, kaikki	144,5	13,4	13,3	160,8	4,3	336,4

milj. €, 31.12.2014	2015	2016	2017	2018	2019–	Yhteensä
Rahoituslaitoslainojen lyhennykset	23,0	15,9	15,9	15,9	12,4	83,0
Joukkovelkakirjojen lyhennykset					150,0	150,0
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	1,1	0,4	0,3	0,2		2,1
Muiden velkojen lyhennykset	0,3					0,3
Koronmaksut	4,8	4,7	5,0	4,8	4,6	23,8
Rahavirta yhteensä, korolliset rahoitusvelat	29,3	21,0	21,1	20,8	167,0	259,2
Ostovelat	66,6					66,6
Muut korottomat velat	22,5	0,0				22,5
Rahavirta yhteensä, korottomat rahoitusvelat	89,1	0,0				89,1
Johdannaissopimukset, kassaanmaksut	1,7					1,7
Johdannaissopimukset, kassastamaksut	-0,7	-0,1				-0,8
Rahavirta yhteensä, johdannaissopimukset	1,0	-0,1				0,9
Rahavirta yhteensä, kaikki	119,4	20,9	21,1	20,8	167,0	349,2

Vaihtuvakorkoisten lainojen koronmaksuja arvioitaessa on käytetty termiinikorkoja tai keskimääräistä sopimuksen mukaista viitekorkoa.

24.4. Pääomarakenteen hallinta

Konsernin taloudellisissa päämäärissä on pääomarakenteeseen liittyen määritetty tavoitteeksi säilyttää omavaraisuusaste, konsernin oma pääoma suhteessa taseen loppusummaan, vähintään 50 %:n tasolla. Tämä omavaraisuusaste ei ole yhtiön näkemys optimaalisesta pääomarakenteesta, vaan se on osa kokonaisuutta, jossa määritellään toiminnan kasvuun ja kannattavuuteen liittyviä tavoitteita sekä yhtiön osingonjakopoliitiikka.

Yhtiön rahalaitoslainojen ehdoissa on määritelty kovenanteja, joiden rikkoutuessa velkojalla on halutessaan oikeus eräännyttää velka ennakkoisesti. Seuraavissa taulukoissa on esitetty lainoissa määriteltyjen taloudellisten kovenanttien tasot ja niiden vastaavat arvot 31.12.2015.

TALOUDELLISET KOVENANTIT	Vaatimus
Konsernin omavaraisuusaste	>32 %
Konsernin korolliset velat / EBITDA	<2,0:1
Konsernin EBITDA / nettokorkokulut	>8:1

Konsernin omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksut)

31.12.	2015	2014
Oma pääoma, milj. €	594,9	514,9
Taseen loppusumma, milj. €	1 047,4	1 001,4
Omavaraisuusaste (sis. ennakkomaksut), %	56,8 %	51,4 %

Konsernin korolliset velat / konsernin EBITDA

milj. €, 31.12.	2015	2014
Korolliset velat	187,8	234,5
EBITDA	308,3	312,1
Korolliset velat / EBITDA	0,6	0,8

Konsernin EBITDA / nettokorkokulut

milj. €, 31.12.	2015	2014
EBITDA	308,3	312,1
Nettokorkokulut	4,9	5,0
EBITDA / nettokorkokulut	62	62

25. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja maturiteetti

milj. €, 31.12.	2015	2014
Valuuttajohdannaiset		
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	49,1	51,3
Valuuttaoptiot	39,2	39,7
Koronvaihtosopimukset	11,6	15,2
Sähköjohdannaiset		0,9
Sähköjohdannaisten nimellismäärä GWh		22

Kaikkien johdannaisten maturiteetti on alle vuoden.

Johdannaissopimusten käyvät arvot

milj. €, 31.12.	2015			2014
	Positiivinen	Negatiivinen	Netto	Netto
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa				
Koronvaihtosopimukset		-0,0	-0,0	
Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset	0,3	-0,3	-0,0	1,1
Valuuttaoptiot	0,1	-0,1	-0,0	0,2
Sähköjohdannaiset				-0,3
Johdannaiset, joihin sovelletaan suojauslaskentaa				
Koronvaihtosopimukset				-0,1

Kaikki johdannaiset ovat OTC-johdannaisia ja niiden käypänä arvona on käytetty tilinpäätöspäivänä saatavilla olevia markkinanoteerauksia. Johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseessa bruttomääräisinä. Pankkien kanssa solmitut johdannaisehdot mahdollistavat netotuksen mm. maksuhäiriö- tai konkurssitilanteessa. Tilinpäätöshetkellä netotuksen jälkeinen vastapuoliriskin määrä Orionille oli 0,0 (2014: 1,3) miljoonaa euroa ja vastapuolille 0,1 (2014: 0,4) miljoonaa euroa.

26. Ehdolliset velat

Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Annetut vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut kiinteistökiinnitykset		32,0
Takaukset	5,2	2,7
Muut	0,3	0,3

Merkittävät oikeudelliset asiat

Orion-konserniin kuuluvia yhtiöitä on osapuolena erilaisissa oikeusriidoissa, joita ei kuitenkaan pidetä konsernin kannalta merkittävänä oikeudellisina asioina.

27. Muut vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

milj. €, 31.12.	2015	2014
Enintään vuosi	2,5	2,5
Yli vuosi mutta enintään viisi vuotta	3,8	4,5
Yli viisi vuotta	1,0	1,2
Yhteensä	7,3	8,1
Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettut vuokramenot tilikaudella	3,0	3,5

Muihin vuokrakuluihin sisältyy pääsääntöisesti kulut ulkomailta vuokratuista toimitiloista ja muista ei-rahoitusleasingiin luokiteltavista eristä.

Konserni vuokralle antajana

Vuokratuotot on esitetty liitteessä 2. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut. Vuokratuotot sisältävät pääsääntöisesti henkilökunnalta ja ulkopuolisilta saatuja vuokria konsernin omistamista kiinteistöistä.

Konsernilla ei ole rahoitusleasingsopimuksia, joissa konserni olisi vuokralle antajana.

28. Konserniyritykset

Konserniyritykset 31.12.2015

	Konserni		Emoyhtiö	
	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %	Omistus- osuus %	Äänivalta- osuus %
Lääkeliiketoiminta				
Emoyhtiö Orion Oyj, Espoo				
Fermion Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Harmaaparta, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kalkkipellontie 2, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Kapseli, Hanko	100,00	100,00		
Kiinteistö Oy Pilleri, Hanko	70,39	70,39		
Kiinteistö Oy Tonttuvainio, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Export Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Saiph Therapeutics Oy, Espoo ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
FinOrion Pharma India Pvt. Ltd., Intia	100,00	100,00	95,00	95,00
OOO Orion Pharma, Venäjä	100,00	100,00		
Orion Pharma (Austria) GmbH, Itävalta	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (Ireland) Ltd., Irlanti	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma (UK) Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma A/S, Tanska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AB, Ruotsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AG, Sveitsi	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma AS, Norja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma BVBA, Belgia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma d.o.o., Slovenia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma East LLP, Kazakstan	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma GmbH, Saksa	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Hellas, Pharmakeftiki Mepe, Kreikka	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Kft., Unkari	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Poland Sp. z.o.o., Puola	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Romania S.R.L., Romania	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.L., Espanja	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma S.r.l., Italia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Slovakia	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma s.r.o., Tsekki	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma SA, Ranska	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma, Inc., USA ¹	100,00	100,00	100,00	100,00
Orion Pharma Ukraine LLC, Ukraina	100,00	100,00	95,00	95,00
OrionFin Unipessoal, Lda., Portugali	100,00	100,00	100,00	100,00
OÜ Orion Pharma Eesti, Viro	100,00	100,00	100,00	100,00
UAB Orion Pharma, Liettua	100,00	100,00	100,00	100,00
Diagnostiikkaliiketoiminta				
Orion Diagnostica Oy, Espoo	100,00	100,00	100,00	100,00
GeneForm Technologies Ltd., Iso-Britannia	100,00	100,00		
Orion Diagnostica AB, Ruotsi	100,00	100,00		
Orion Diagnostica AS, Norja	100,00	100,00		
Orion Diagnostica Danmark A/S, Tanska	100,00	100,00		

¹ Yhtiöt eivät harjoita liiketoimintaa

Konsernissa ei ole 1/5-osan tai sitä suuremman omistusosuuden kohteena olevia yrityksiä, joita ei ole yhdistelty osakkuus- tai tytäryhtiöinä.

29. Lähipiiritapahtumat

Lähipiiriin Orion-konsernissa katsotaan kuuluvan emoyhtiö Orion Oyj, tytäryritykset, osakkuusyrietykset, yhteisyritykset, Orion Oyj:n hallituksen jäsenet, Orion-konsernin johtoryhmän jäsenet, edellä mainittujen henkilöiden läheiset perheenjäsenet, edellä mainittujen henkilöiden määräysvaltauyhteisöt sekä Orionin Eläkesäätiö.

Lähipiiriliiketoimet

Konsernilla ei ole merkittäviä liiketapahtumia lähipiirin kanssa lukuun ottamatta etuus pohjaisia eläkekuluja Orionin Eläkesäätiön kanssa.

Johdon työsuhde-etuudet

milj. €	2015	2014
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	6,2	6,3
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	0,8	0,6

Palkat ja palkkiot¹

milj. €	2015	2014
Toimitusjohtaja Timo Lappalainen	1,5	1,4
Hannu Syrjänen, puheenjohtaja	0,1	0,1
Jukka Ylppö, varapuheenjohtaja	0,1	0,1
Sirpa Jalkanen	0,1	0,1
Eero Karvonen	0,1	0,1
Timo Maasilta	0,1	0,1
Mikael Silvennoinen	0,1	0,0
Heikki Westerlund	0,1	0,1
Hallituksen jäsenet yhteensä	0,4	0,4

¹ Tarkat luvut dokumentissa 'Selvitys Orion-konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä', kohdassa 'Palkka- ja palkkioselvitys'.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Lisäksi yhdellä johdon jäsenellä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta. Emoyhtiön toimitusjohtajan lakisääteisestä eläkkeestä on tilikauden 2015 aikana kirjattu kulu 0,1 (2014: 0,1) miljoonaa euroa ja lisäeläkkeestä 0,3 (2014: 0,2) miljoonaa euroa.

Lainat, takaukset ja muut vakuudet lähipiirissä

Orion Oyj:llä on 0,6 miljoonan euron korollinen lainasaaminen Hangon Puhdistamo Oy:ltä.

30. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeen ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat voineet vaikuttaa tilinpäätöslaskelmiin.

Emoyhtiö Orion Oyj:n tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

milj. €	Liitetieto	2015	2014
Liikevaihto	1	833,9	827,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2	8,2	7,5
Liiketoiminnan kulut	3, 4	-598,5	-588,4
Poistot ja arvonalentumiset	4	-30,6	-29,9
Liikevoitto		213,0	216,2
Rahoitustuotot ja -kulut	5	13,8	12,4
Voitto ennen satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		226,9	228,6
Satunnaiset erät	6	22,0	21,0
Tilinpäätössiirrot	7	-7,0	-13,6
Tuloverot	8	-44,9	-44,3
Tilikauden voitto		196,9	191,7

Tase

Vastaavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2015	2014
Aineettomat oikeudet		32,0	37,1
Muut pitkävaikutteiset menot		2,4	2,6
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9	34,4	39,7
Maa-alueet		3,5	3,5
Rakennukset ja rakennelmat		125,7	118,2
Koneet ja kalusto		74,2	76,9
Muut aineelliset hyödykkeet		1,2	1,2
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		17,2	15,2
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	10	221,9	215,0
Osuudet saman konsernin yrityksissä		83,2	83,8
Osuudet omistusyhteisyriyksissä		1,3	1,9
Muut sijoitukset		2,3	0,7
Sijoitukset yhteensä	11	86,8	86,3
Pysyvät vastaavat yhteensä		343,1	341,0
Vaihto-omaisuus	12	147,8	125,2
Pitkäaikaiset saamiset	13	2,2	0,8
Myyntisaamiset	14	161,0	147,8
Muut lyhytaikaiset saamiset	14	45,6	51,9
Rahoitusarvopaperit	15	3,0	79,0
Rahat ja pankkisaamiset		219,1	155,2
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		578,7	559,9
Vastaavaa yhteensä		921,8	900,9

Vastattavaa

milj. €, 31.12.	Liitetieto	2015	2014
Osakepääoma		92,2	92,2
Käyvän arvon rahasto			-0,1
Käyttörahassto		0,5	0,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		0,9	0,9
Kertyneet voittovarot		75,5	62,8
Tilikauden voitto		196,9	191,7
Oma pääoma yhteensä	16	366,0	348,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	92,3	85,2
Pakolliset varaukset	18	0,7	0,6
Lainat rahoituslaitoksilta		28,0	60,0
Joukkovelkakirjalainat		149,3	149,1
Muut pitkäaikaiset velat			0,1
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	19	177,3	209,2
Ostovelat		94,7	55,5
Muut lyhytaikaiset velat		190,8	202,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	20	285,5	257,8
Vastattavaa yhteensä		921,8	900,9

Rahoituslaskelma

milj. €	2015	2014
Liikevoitto	213,0	216,2
Poistot ja arvonalentumiset	30,6	29,9
Muut oikaisut	3,4	3,8
Oikaisut liikevoittoon yhteensä	34,0	33,7
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	8,2	41,9
Vaihto-omaisuuden muutos	-22,6	14,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	18,4	1,0
Käyttöpääoman muutos yhteensä¹	3,9	57,3
Maksetut korot	-10,2	-9,7
Saadut osingot ²	19,0	17,9
Saadut korot ²	5,8	4,1
Maksetut verot	-38,2	-50,6
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	227,3	268,8
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-4,9	-4,7
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-27,7	-40,4
Aineellisten hyödykkeiden myynnit	0,7	1,0
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin	-0,0	0,0
Muiden sijoitusten myynnit		0,3
Myönnetyt lainat	0,1	-0,8
Lainasaamisten takaisinmaksut	-0,5	5,1
Investointien rahavirta yhteensä	-32,3	-39,5
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11,7	8,1
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-10,3	-11,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-46,2	-23,0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-183,3	-176,1
Saadut konserniavustukset	21,0	21,5
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-207,1	-180,5
Rahavarojen muutos	-12,1	48,8
Rahavarat 1.1. ³	234,2	185,4
Rahavarojen muutos	-12,1	48,8
Rahavarat 31.12. ³	222,1	234,2

¹ Emoyhtiön ja sen kotimaisten tytäryhtiöiden välisten lyhytaikaisten lainojen ja saamisten muutokset sisältyvät bruttomääräisinä emoyhtiön käyttöpääoman muutokseen.

² Tytäryhtiöiden maksamat osingot ja korot sisältyvät emoyhtiön liiketoiminnan rahavirtaan.

³ Rahavarat sisältävät rahojen ja pankkisaamisten lisäksi likvidit arvopaperit, joiden arvon vaihteluun on erittäin vähäinen riski.

Emoyhtiön tilinpäätöksen 2015 liitetiedot

Orion Oyj on Orion-konsernin emoyhtiö ja sen kotipaikka on Espoo. Yhtiön Y-tunnus on 1999212-6.

Orion Oyj:n ensimmäinen tilikausi oli 1.7.–31.12.2006, koska yhtiö syntyi 1.7.2006 entisen Orion-konsernin jakauduttua lääke- ja diagnostiikkaliiketoimintaan sekä tukkukauppaliiketoimintaan. Orion Oyj listautui Helsingin pörssiin 3.7.2006.

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Orion Oyj:n tilinpäätös laaditaan noudattaen Suomessa voimassa olevaa kirjanpitolakia sekä tilinpäätöksen laatimista koskevia muita säännöksiä ja määräyksiä.

Pysyvät vastaavat

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, joista vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen pitoaikaan ja ne lasketaan tasapoistoina.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoisiin sisällytetään hyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun-poistetut hyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneisiin poistoihin sovelletaan vastaavia periaatteita.

Eri hyödykeryhmien taloudelliset pitoajat ovat seuraavat:

- aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot 5–10 vuotta
- liikearvo 5–20 vuotta
- rakennukset ja rakennelmat 20–40 vuotta
- koneet, laitteet ja kalusto 5–10 vuotta
- kuljetusvälineet 6 vuotta
- muut aineelliset hyödykkeet 10 vuotta

Liikearvon poistoaika on pääsääntöisesti 5 vuotta. Eräissä tapauksissa liikearvon taloudellinen pitoaika on arvioitu pitemmäksi, kuitenkin enintään 20 vuodeksi. Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät tai säilyttävät muut pitkävaikutteiset menot aktivoidaan ja ne poistetaan pääsääntöisesti 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaisia poistoja ei tehdä maa-alueista eikä arvonkorotuksista. Arvonkorotuksia on tehty tuotanto- ja toimitilakiinteistöihin 1970- ja 1980-luvulla. Arvonkorotukset perustuvat hyödykkeiden erillisarvostukseen.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa itse valmistettujen tuotteiden osalta standardihintaa käyttäen, sekä ostettujen tuotteiden osalta painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alhaisemman todennäköisen luovutushinnan tai jälleenhankintahinnan määräisenä.

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereihin sisältyy lyhytaikaisia korkosijoituksia. Rahoitusinstrumentit arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Valuuttamääräiset saamiset ja velat sekä johdannaissopimukset

Valuuttamääräisten saamisten ja velkojen arvostamisessa käytetään Euroopan Keskuspankin noteeraamia tilinpäätöspäivän kurssveja. Syntyneet kurssivoitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot ja -tappiot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Valuuttariskin suojaamiseksi tehdyt valuuttajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöspäivän kurssiveihin. Operatiivisia eriä suojaavien valuuttajohdannaisten käypä arvo kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, ja valuuttamääräisiä lainoja ja saamia suojaavien valuuttajohdannaisten käypä kirjataan rahoituksen kurssieroihin.

Yhtiö on myös solminut sähköjohdannaissopimuksia, joilla suojataan erittäin todennäköisiä ennakoituja sähköostojen rahavirtoja sekä korkojohdannaissopimuksia, joilla suojataan lainojen rahavirtoja. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan sekä ennen kuin suojauslaskenta aloitetaan että säännöllisesti sen jälkeen vähintään kvartaaleittain. Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon. Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot ja -tappiot siirretään tuloslaskelmaan raportointikaudella, jolloin suojattu rahavirta kirjataan tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin sähköjohdannaisten osalta ja korkojohdannaisten osalta rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina tuotoista vähennetään ne vastaiset menot, joiden suorittamiseen yhtiö on sitoutunut ja joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa. Samoin vähennetään tuotoista ne vastaiset menetykset, joiden toteutumista pidetään ilmeisenä.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää tuotot tavaroiden sekä palveluiden myynnistä oikaistuna välillisillä veroilla, alennuksilla sekä valuuttamääräisestä myynnistä aiheutuvilla kurssieroilla. Liikevaihtoon sisältyy myös markkinointipartnereiden kanssa tehtyihin sopimuksiin perustuvia etappimaksuja, joilla partneri osallistuu kehittäessä olevan tuotteen tutkimus- ja tuotekehitysmenojen kattamiseen ja jotka on sidottu tutkimusprojektissa saavutettuihin etappeihin. Lisäksi liikevaihtoon sisällytetään konsernin muille yhtiöille lisensioimista tuotteista saatavat rojalit.

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelu on suoritettu. Etappimaksut kirjataan, kun tutkimus- ja tuotekehitysprojekti on edennyt partnerin kanssa ennalta sovittuun vaiheeseen ja partnerille on syntynyt velvoite maksaa osuutensa. Rojalit kirjataan suoriteperusteella lisensiointisopimusten mukaisesti.

Osakeperusteiset maksut

Hallituksen päättämän avainhenkilöstölle suunnatun osakepalkkiojärjestelmän oikeudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan oikeuden syntymisjakson aikana. Oletus lopullisesta osakkeiden ja niihin liittyvien rahasuoritusten määrästä päivitetään jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön palveluksessa olevalle henkilöstölle on järjestetty eläketurva Orionin Eläkesäätiössä ja eläkevakuutusyhtiöissä. Lisäeläketurva on järjestetty eläkesäätiössä niille toimihenkilöille, joiden työsuhde on alkanut ennen 25.6.1990 ja jatkuu eläkkeelle siirtymiseen asti. Lisäksi joillekin johdon jäsenille on järjestetty lisäeläkevakuutukset eläkevakuutusyhtiöissä. Orionin Eläkesäätiön eläkevastuu on täysin katettu.

Tuloverot

Tuloveroina esitetään verotettavan tuloksen perusteella lasketut verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisu. Tilinpäätökseen ei kirjata laskennallisia verovelkoja ja -saamia, mutta liitetiedoissa ilmoitetaan taseeseen merkittävissä olevat laskennalliset verovelat ja -saamiset. Nämä laskennalliset verovelat tai -saamiset lasketaan verotuksen ja tilinpäätöksen välisille olennaisille jaksotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

1. Liikevaihto

Liikevaihto toimialoittain

milj. €	2015	2014
Lääkeliiketoiminta	833,9	827,0
Yhteensä	833,9	827,0

Liikevaihto markkina-alueittain

milj. €	2015	2014
Suomi	316,1	293,4
Skandinavia	118,9	94,0
Muu Eurooppa	251,1	278,2
Pohjois-Amerikka	49,5	77,2
Muut maat	98,3	84,1
Yhteensä	833,9	827,0

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. €	2015	2014
Palveluveloitustuotot konserniyrityksiltä	5,5	5,3
Vuokratuotot	0,7	0,8
Käyttöomaisuuden myyntivoittoa	0,2	0,3
Muut liiketoiminnan tuotot	1,7	1,1
Yhteensä	8,2	7,5

3. Pakollisten varausten muutos

milj. €	2015	2014
Muiden pakollisten varausten muutos	-0,1	0,0
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	-0,1	0,0

4. Liiketoiminnan kulut ja poistot

Liiketoiminnan kulut

milj. €	2015	2014
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-21,1	6,9
Valmistus omaan käyttöön	-2,5	-3,7
Materiaalit ja palvelut		
Ostot tilikauden aikana	250,1	197,7
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1,6	7,5
Ulko puolisot palvelut	28,5	34,0
Yhteensä	277,0	239,2
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	106,4	108,8
Eläkekulut	15,2	16,7
Osakekannustinjärjestelmä	8,5	7,1
Muut henkilösivukulut	6,7	6,1
Yhteensä	136,8	138,7
Liiketoiminnan muut kulut	208,3	207,3
Yhteensä	598,5	588,4

Vapaaehtoiset henkilösivukulut sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tilintarkastajan palkkiot

milj. €	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 mom. 2 kohdassa mainitut toimeksiannot	0,0	0,0
Veroneuvonta		0,0
Muut palvelut		0,0
Yhteensä	0,1	0,2

Poistot ja arvonalentumiset

milj. €	2015	2014
Arvonalentumiset	1,3	1,8
Muut poistot	29,3	28,1
Yhteensä	30,6	29,9

Tilikauden poistot tase-erittäin on esitetty taseen liitetiedoissa 9–10.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista on esitetty tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin

	2015	2014
Palveluksessa oleva henkilöstö keskimäärin tilikaudella	2 177	2 239

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on voimassa vuonna 2013 alkanut konsernin avainhenkilöiden osakepohjainen kannustinjärjestelmä.

Järjestelmässä on ansaintajaksoja, joiden alkamisesta ja pituudesta yhtiön hallitus on päättänyt vuosittain vuosina 2013, 2014 ja 2015. Hallitus päättää ansaintajakson ansaintakriteerit ja niille asetettavat tavoitteet kunkin ansaintajakson alussa. Järjestelmän käyttöönoton yhteydessä alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2013 ja kalenterivuodet 2013–2015. Vuonna 2014 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2014 ja kalenterivuodet 2014–2016. Vuonna 2015 alkoi kaksi ansaintajaksoa, kalenterivuosi 2015 ja kalenterivuodet 2015–2017. Järjestelmän palkkio ansaintajaksoilta 2013, 2014 ja 2015 perustuu Orion-konsernin liikevoittoon. Järjestelmän palkkio ansaintajaksoilta 2013–2015, 2014–2016 ja 2015–2017 perustuu Orion Oyj:n B-osakkeen kokonaistuottoon.

Järjestelmän palkkiot maksetaan osittain yhtiön B-osakkeina ja osittain rahana. Palkkioita on maksettu ja mahdollisia tulevia palkkioita maksetaan seuraavasti:

Ansaintajakso	Palkkio maksettu / mahdollinen palkkio maksetaan
2013	3.3.2014
2014	2.3.2015
2013–2015	2016
2015	2016
2014–2016	2017
2015–2017	2018

2.3.2015 maksettiin lisäksi viimeiset palkkiot vuonna 2010 alkaneesta osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä, joka päättyi vuoden 2014 lopussa.

Vuonna 2013 alkaneen järjestelmän yhden vuoden pituisten ansaintajaksojen perusteella saatuja osakkeita ei saa luovuttaa järjestelmään määritetyn sitouttamisjakson aikana. Kolmen vuoden ansaintajaksoihin ei liity sitouttamisjaksoa.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 35 henkilöä. Järjestelmän perusteella maksettavien palkkioiden yhteismäärä on enintään 500 000 Orion Oyj:n B-osaketta ja osakkeiden arvoa vastaava määrä rahaa. Järjestelmästä on 31.12.2015 mennessä maksettu palkkioina yhteensä 176 125 Orion Oyj:n B-osaketta.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. €	2015	2014
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	18,8	17,7
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osakkeiden myyntivoitot		0,3
Osinkotuotot muista osakkeista ja osuuksista	0,2	0,2
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	0,0	0,0
Korkotuotot muilta yrityksiltä	0,1	0,4
Muut rahoitustuotot	5,2	3,7
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-0,3	-0,3
Korkokulut muille	-5,0	-5,4
Arvonlennukset		-0,0
Muut rahoituskulut	-5,2	-4,1
Yhteensä	13,8	12,4

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyy

milj. €	2015	2014
Tuottoja osuuksista muissa yrityksissä	19,0	18,1
Korkotuottoja	0,1	0,5
Korkokuluja	-5,3	-5,8

6. Satunnaiset erät

milj. €	2015	2014
Saatu konserniavustus	22,0	21,0
Yhteensä	22,0	21,0

7. Tilinpäätössiirrot

milj. €	2015	2014
Poistoeron muutos	-7,0	-13,6
Yhteensä, lisäys (-), vähennys (+)	-7,0	-13,6

8. Tuloverot

milj. €	2015	2014
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	44,9	44,1
Aikaisempien tilikausien tuloverot	0,0	0,2
Yhteensä	44,9	44,3

Laskennallinen verovelka ja -saaminen

Emoyhtiön laskennallista verovelkaa tai -saamista ei ole merkitty yhtiön taseeseen.

Laskennallinen verosaaminen

milj. €	2015	2014
Pakollisista varauksista	0,1	0,1
Yhteensä	0,1	0,1

Laskennallinen verovelka

milj. €	2015	2014
Tilinpäätössiirroista	18,5	17,0
Arvonkorotuksista	3,3	3,3
Yhteensä	21,8	20,4

9. Aineettomat hyödykkeet

milj. €	Aineettomat oikeudet		Liikearvo		Muut pitkävaikutteiset menot		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hankintameno 1.1. ¹	129,2	125,3	68,3	68,3	54,9	54,1	252,3	247,6
Lisäykset	4,2	4,2			0,9	0,7	5,2	4,9
Vähennykset	-14,6	-0,3					-14,6	-0,3
Siirrot tase-erien välillä	0,1	0,0					0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	118,9	129,2	68,3	68,3	55,8	54,9	242,9	252,3
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1. ¹	-92,1	-82,0	-68,3	-68,3	-52,3	-51,1	-212,6	-201,4
Vähennysten kertyneet poistot	14,6	0,0					14,6	0,0
Tilikauden poistot	-8,0	-8,3			-1,1	-1,2	-9,2	-9,5
Arvonalennukset	-1,3	-1,8					-1,3	-1,8
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-86,8	-92,1	-68,3	-68,3	-53,4	-52,3	-208,5	-212,6
Kirjanpitoarvo 1.1.	37,1	43,2			2,6	3,1	39,7	46,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	32,0	37,1			2,4	2,6	34,4	39,7
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.	3,3	3,2			0,4	0,5	3,7	3,7
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-0,1	0,2			-0,1	-0,1	-0,2	0,0
Kertynyt erotus 31.12.	3,2	3,3			0,3	0,4	3,5	3,7

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

10. Aineelliset hyödykkeet

milj. €	Maa- ja vesi- alueet		Rakennukset ja rakennelmat		Koneet ja kalusto		Muut aineelliset hyödykkeet ¹		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hankintameno 1.1. ¹	3,5	3,5	231,7	191,1	239,5	216,1	2,4	2,4	15,2	44,7	492,3	457,9
Lisäykset			7,6	14,4	8,4	12,1	0,1	0,1	11,7	12,2	27,8	38,7
Vähennykset			-0,1	-0,0	-3,8	-4,2	-0,0				-3,9	-4,2
Siirrot tase-erien välillä			5,7	26,1	4,0	15,5	0,0		-9,7	-41,6	-0,1	-0,0
Hankintameno 31.12.	3,5	3,5	244,8	231,7	248,0	239,5	2,6	2,4	17,2	15,2	516,1	492,3
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 1.1. ¹			-113,4	-108,3	-162,6	-152,4	-1,3	-1,2			-277,3	-261,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			0,1	0,0	3,1	3,2	0,0				3,2	3,2
Tilikauden poistot			-5,8	-5,1	-14,2	-13,4	-0,1	-0,1			-20,1	-18,6
Kertyneet poistot ja arvonlennukset 31.12.			-119,1	-113,4	-173,8	-162,6	-1,3	-1,3			-294,2	-277,3
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,5	3,5	118,2	82,8	76,9	63,7	1,2	1,2	15,2	44,7	215,0	196,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,5	3,5	125,7	118,2	74,2	76,9	1,2	1,2	17,2	15,2	221,9	215,0
Kokonais- ja sumupoistojen kertynyt erotus 1.1.			37,3	31,7	44,2	36,2	0,1	0,1			81,5	67,9
Poistoeron muutos, lisäys (+), vähennys (-)			4,5	5,6	2,7	8,0	0,0	0,0			7,3	13,6
Kertynyt erotus 31.12.			41,8	37,3	46,9	44,2	0,1	0,1			88,8	81,5

¹ Alkuarvoihin sisällytetään käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei ole vielä päättynyt sekä loppuun poistetut käyttöomaisuushyödykkeet, jotka ovat edelleen liiketoiminnan käytössä. Kertyneet poistot lasketaan vastaavalla tavalla.

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2015 on 55,1 (2014: 56,8) miljoonaa euroa. Maa-alueiden hankintameno on sisältyy arvonorotuksia 0,1 (2014: 0,1) miljoonaa euroa ja rakennusten hankintameno 16,5 (2014: 16,5) miljoonaa euroa.

11. Sijoitukset

milj. €	Osuudet saman konsernin yrityksissä		Saamiset saman konsernin yrityksiltä		Osuudet omistus-yhteisyyksissä		Saamiset omistus-yhteisyyksiltä ¹		Muut osakkeet ja osuudet		Lainasaamiset ¹		Yhteensä	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Hankintameno 1.1.	121,8	121,8	4,9	9,7	1,3	1,3	0,6	0,7	0,5	0,5	0,2	0,2	129,2	134,3
Lisäykset	0,0	0,0	1,0	1,0					0,0		1,6		2,7	1,0
Vähennykset	-0,0	-0,0	-1,6	-5,8			-0,6	-0,2		-0,0	-0,0	-0,0	-2,2	-6,0
Kurssierot				0,0										0,0
Hankintameno 31.12.	121,8	121,8	4,3	4,9	1,3	1,3		0,6	0,5	0,5	1,8	0,2	129,7	129,2
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-40,0	-40,0	-2,9	-2,9									-42,9	-42,9
Muutos tilikauden aikana														
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-40,0	-40,0	-2,9	-2,9									-42,9	-42,9
Kirjanpitoarvo 1.1.	81,8	81,8	2,0	6,8	1,3	1,3	0,6	0,7	0,5	0,5	0,2	0,2	86,3	91,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	81,8	81,8	1,4	2,0	1,3	1,3		0,6	0,5	0,5	1,8	0,2	86,8	86,3

¹ Saaminen omistusyhteisyykseltä ja lainasaaminen ovat OYL:n mukaisia pääomalainasaamisia.

12. Vaihto-omaisuus

milj. €, 31.12.	2015	2014
Aineet ja tarvikkeet	24,6	23,3
Keskeneräiset tuotteet	11,9	10,3
Valmiit tuotteet/Tavarat	107,9	88,4
Muu vaihto-omaisuus	3,4	3,1
Yhteensä	147,8	125,2

13. Pitkäaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Pitkäaikaiset saamiset konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,0	0,0
Lainasaamiset omistusyhteisyyksiltä	0,6	0,8
Muut lainasaamiset	0,0	0,0
Muut pitkäaikaiset saamiset	1,5	
Yhteensä	2,2	0,8

14. Lyhytaikaiset saamiset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Myyntisaamiset	128,3	116,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	32,7	31,2
Lainasaamiset	0,5	0,4
Siirtosaamiset	22,0	21,0
Yhteensä	55,2	52,6
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	0,1	0,0
Muut lainasaamiset	0,2	0,2
Muut saamiset	6,0	11,4
Siirtosaamiset	16,9	18,9
Yhteensä	206,6	199,7

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2015	2014
Saamatta olevia rojalteja	4,4	3,3
Etukäteen maksettuja tutkimuskuluja	2,8	0,0
Saamatta olevia hinnanerokorvauksia	2,5	1,4
Etukäteen maksettuja kannustinpalkkioita	1,7	1,2
Etukäteen maksettuja huolto- ja ylläpitomaksuja	1,6	1,6
Saamatta olevia avustuksia	1,0	0,8
Saamatta olevia korvauksia	0,7	0,8
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,3	1,7
Tuloverosaaminen		6,3
Muut siirtosaamiset	1,7	1,9
Yhteensä	16,9	18,9

15. Rahoitusarvopaperit

milj. €, 31.12.	2015	2014
Muut arvopaperit: korkoinstrumentit	3,0	79,0
Yhteensä	3,0	79,0

Markkina- ja kirjanpitoarvojen erotus

milj. €, 31.12.	2015	2014
Markkina-arvo	3,0	79,0
Vastaava kirjanpitoarvo	-3,0	-79,0
Rahoitusarvopapereiden korkosaamiset siirtosaamisissa	-0,0	-0,0
Erotus	-0,0	0,0

16. Oma pääoma

Osakepääoma

milj. €	2015	2014
Osakepääoma 1.1.	92,2	92,2
Osakepääoma 31.12.	92,2	92,2

Käyvän arvon rahasto

milj. €	2015	2014
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-0,1	-0,2
Koronvaihtosopimusten suojaus	0,1	0,0
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-0,1	-0,1

Käyttörahasto

milj. €	2015	2014
Käyttörahasto 1.1.	0,5	0,5
Käyttörahasto 31.12.	0,5	0,5

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

milj. €	2015	2014
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	0,9	0,9
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	0,9	0,9

Kertyneet voittovarat

milj. €	2015	2014
Kertyneet voittovarat 1.1.	254,6	236,0
Yhtiökokouksen päätöksellä		
jaettu osinkona	-183,1	-175,9
käytetty lahjoituksiin	-0,3	-0,3
annettu osakepalkkioina	4,1	2,8
Maksamattomat osingot	0,1	0,1
Tilikauden voitto	196,9	191,7
Kertyneet voittovarat 31.12.	272,4	254,6

Emoyhtiön osakepääoma osakelajeittain

31.12.	2015		2014	
	kpl	€	kpl	€
A-sarja (20 ääntä/osake)	38 906 154		40 412 981	
B-sarja (1 ääni/osake)	102 351 674		100 844 847	
Yhteensä	141 257 828	92 238 541,46	141 257 828	92 238 541,46

Tilikauden 1.1.–31.12.2015 aikana on A-sarjan osakkeita muunnettu B-sarjan osakkeiksi yhteensä 1 506 827 kappaletta.

17. Tilinpäätössiirtojen kertymä

milj. €, 31.12.	2015	2014
Poistoero	92,3	85,2
Yhteensä	92,3	85,2

18. Pakolliset varaukset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Eläkevaraukset	0,6	0,6
Muut	0,1	
Yhteensä	0,7	0,6

19. Pitkäaikainen vieras pääoma

milj. €, 31.12.	2015	2014
Lainat rahoituslaitoksilta	28,0	60,0
Joukkovelkakirjalainat	149,3	149,1
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat		0,1
Yhteensä	177,3	209,2

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

milj. €, 31.12.	2015	2014
Lainat rahoituslaitoksilta		4,2
Yhteensä		4,2

20. Lyhytaikainen vieras pääoma

milj. €, 31.12.	2015	2014
Lainat rahoituslaitoksilta	8,7	23,0
Saadut ennakot	10,5	17,4
Ostovelat	82,6	46,3
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	12,1	9,1
Muut velat	81,5	78,9
Siirtovelat		0,1
Yhteensä	93,6	88,2
Muut velat	7,7	8,4
Siirtovelat	82,5	74,5
Yhteensä	285,5	257,8

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

milj. €, 31.12.	2015	2014
Maksamattomat kannustinpalkkiot henkilösivumenoineen	19,0	5,1
Muut jaksotetut palkat henkilösivumenoineen	17,0	30,9
Maksamattomat hintaoikaisut	20,1	8,5
Etukäteen saatuja myyntituottoja	12,0	13,8
Maksamattomat tutkimuskulut	3,6	2,9
Maksamattomat alennukset	2,7	3,2
Maksamattomat korot	2,3	2,4
Maksamattomat rojallit	2,3	2,8
Maksamattomat oikeudenkäyntikulut	1,4	0,8
Hyvitys rojallituottoihin	0,7	0,7
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	0,4	0,7
Maksamattomat materiaaliostot		2,5
Muut siirtovelat	1,0	0,2
Yhteensä	82,5	74,5

Vieras pääoma sisältää

milj. €, 31.12.	2015	2014
Pitkäaikaisia korollisia velkoja	177,3	209,1
Pitkäaikaisia korottomia velkoja		0,1
Lyhytaikaisia korollisia velkoja	93,4	102,3
Lyhytaikaisia korottomia velkoja	192,1	155,6
Yhteensä	462,8	467,0

21. Toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Yhtiön toimielinten jäsenille maksetut palkat ja palkkiot

milj. €	2015	2014
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	1,9	1,8

Osapalkkioita ei ole maksettu.

Yhtiön toimielinten jäsenille ei ole annettu rahalainoja.

Johdon eläkesitoumukset

Yhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta ja eläketasoksi 60 % sovitusta eläkepalkasta. Lisäksi yhdellä johdon jäsenellä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana eläketason ollessa 60 % eläkepalkasta.

22. Annetut vakuudet

Annetut vakuudet omista sitoumuksista

milj. €, 31.12.	2015	2014
Annetut kiinteistökiinnitykset		32,0

Vakuudet samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta

milj. €, 31.12.	2015	2014
Annetut takaukset	4,6	2,7

Annetut vakuudet yhteensä

milj. €, 31.12.	2015	2014
Kiinteistökiinnitykset yhteensä		32,0
Takaukset yhteensä	4,6	2,7

23. Vastuut ja vastuusitoumukset

Leasingsopimukset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Leasingsopimuksista maksamatta olevat määrät		
Seuraavan 12 kuukauden aikana	1,2	1,4
12 kuukauden jälkeen	1,7	1,6
Yhteensä	2,9	3,0

Leasingvuokrasopimusten ehdot ovat tavanomaiset.

Muut vastuut

milj. €, 31.12.	2015	2014
Lääkevahinkovastuu	0,3	0,3

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2008–2015 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 15,1 miljoonaa euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2024.

24. Johdannaissopimukset**Valuuttatermiinit ja valuutanvaihtosopimukset**

milj. €, 31.12.	2015	2014
Sopimusten käypä arvo	-0,0	1,1
Sopimusten nimellisarvo	49,1	51,3

Valuuttaoptiot

milj. €, 31.12.	2015	2014
Sopimusten käypä arvo	-0,0	0,2
Sopimusten nimellisarvo	39,2	39,7

Koronvaihtosopimukset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Sopimusten käypä arvo	-0,0	-0,1
Sopimusten nimellisarvo	11,6	15,2

Sähköjohdannaiset

milj. €, 31.12.	2015	2014
Sopimusten käypä arvo		-0,3
Sopimusten nimellisarvo euroina		0,9
Sopimusten nimellisarvo GWh:na		22

25. Omistukset muissa yrityksissä

Emoyhtiön omistus muissa yrityksissä on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 28. Konserniyritykset.

Kirjanpito- ja tositelajit 1.1.–31.12.2015

Kirjanpito- ja tositelajit

Päiväkirja	sähköinen arkistointi	10 vuotta
Pääkirja	sähköinen arkistointi	10 vuotta

Tositelajit

	Tositeno:	Tositelaji		
Käyttöomaisuuskirjaukset	0400000000 - 0499999999	AA	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntilaskut, manuaalikirjaus	1100000000 - 1199999999	DA, DG, DR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Vuokralaskutus	1100000000 - 1199999999	ZB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntireskontra kohdistukset, saapuva raha	1210000000 - 1219999999	DZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostoreskontra kohdistukset	1210000000 - 1219999999	KZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostolaskut	1300000000 - 1399999999	KA, KG, KR, KF	paperitosite/sähköinen arkistointi/ CD_ROM	6 vuotta
Varaston hinnanerot	1500000000 - 1599999999	PR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Ostolaskut, tilaukselliset	1600000000 - 1699999999	RE, RA, RZ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, palkat	1700000000 - 1799999999	01	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkojen manuaalikorjaukset	1700000000 - 1799999999	Z1	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
KOM-vähennysten poistot	1700000000 - 1799999999	AG	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Valuuttakurssaus	1700000000 - 1799999999	SA	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Edustustot	1800000000 - 1899999999	ZR	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Varastokirjaukset	1900000000 - 1999999999	WA, WE, WI, WL	sähköinen arkistointi	6 vuotta
Travel-liittymä	2000000000 - 2999999999	04	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Myyntilaskut, automaattikirjaus	3200000000 - 3299999999	RV	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Pankkipäivät, lähtevä raha	3300000000 - 3399999999	AB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Tiliotteiden automaattikirjaus	3300000000 - 3399999999	EB	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
GR / IR korjausositteet	3600000000 - 3699999999	RN	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Itselaskutus	3700000000 - 3799999999	ZN	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Konsernilaskutus	3800000000 - 3899999999	IC	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet	6100000000 - 6199999999	ZM	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet, toistuvaisjaksotukset	8100000000 - 8199999999	ZI	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Muistiotositteet, jaksotukset	8100000000 - 8199999999	ZJ	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, lomapalkkajaksotus	8200000000 - 8299999999	03	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Lomapalkkajaksotus, manuaalikorjaus	8200000000 - 8299999999	Z3	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Palkkaliittymä, bonusjaksotus	8300000000 - 8399999999	05	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
IFRS tositteet	9100000000 - 9199999999	ZX	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta
Poistot ja poistoero	9300000000 - 9399999999	AF	paperitosite/sähköinen arkistointi	6 vuotta

Orion Oyj:n hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä tilikaudelta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 273 768 720,86 euroa, josta tilikauden voittoa on 196 896 699,10 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön voitonjakokelpoisista varoista

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Tämän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen esitämme yhtiökokoukselle käsiteltäväksi.

Espoossa 2. päivänä helmikuuta 2016

Hannu Syrjänen
Puheenjohtaja

Jukka Ylppö
Varapuheenjohtaja

Sirpa Jalkanen

Eero Karvonen

Timo Maasilta

Mikael Silvennoinen

Heikki Westerlund

Timo Lappalainen
Toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 2. päivänä helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Kalle Laaksonen,
KHT

Tilintarkastuskertomus

Orion Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Orion Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoo 2. helmikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Kalle Laaksonen

KHT